

**Στρατηγικός σχεδιασμός ενός Οργανισμού Τοπικής
Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού για τη προσβασιμότητα και τη
βελτίωση της ποιότητας ζωής των οικογενειών αλλά και των
ατόμων με αναπηρία-Περίπτωση Δήμου Χαλκιδέων.**

Της Φοιτήτριας Αικατερίνης Καλαφάτη

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Οργάνωση και Διαχείριση Αθλητικών Δραστηριοτήτων για Άτομα με Αναπηρίες (Α.με.Α.)» του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Σπάρτη 2023

Εγκεκριμένο από την Εξεταστική Επιτροπή

i.Επιβλέπων: Καθηγητής Κριεμάδης Θάνος

ii. Μέλος: Κυπραίος Γεώργιος

iii. Μέλος: Παπαλουκάς Μάριος

Copyright © Αικατερίνη Καλαφάτη, 2023

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τη συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τη συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αικατερίνη Καλαφάτη : Στρατηγικός σχεδιασμός ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού για τη προσβασιμότητα και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των οικογενειών αλλά και των ατόμων με αναπηρία-Περίπτωση Δήμου Χαλκιδέων.

(Με την επίβλεψη του κ. Κριεμάδη Θάνου , Καθηγητή ΤΟΔΑ).

Η παρούσα διπλωματική εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Οργάνωση και Διαχείριση Αθλητικών Δραστηριοτήτων για άτομα με αναπηρίες (Α.με.Α)» του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Σκοπός αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι η ανάπτυξη του στρατηγικού σχεδιασμού ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού και δη του Δήμου Χαλκιδέων για την προσβασιμότητα και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των οικογενειών με παιδιά ΑΜΕΑ αλλά και των ίδιων των ΑμεΑ .

Ο στρατηγικός σχεδιασμός αποτελεί μια οργανωμένη και συστηματική προσπάθεια για παραγωγή θεμελιωδών αποφάσεων και δράσεων που καθοδηγούν έναν οργανισμό αναφορικά με την ταυτότητά του, τους μακροπρόθεσμους στόχους και τους λόγους ύπαρξής του. Στο πεδίο της Δημόσιας Διοίκησης ο στρατηγικός σχεδιασμός θεωρείται ως μια καινοτόμος πρακτική στρατηγικής διαχείρισης, επιφέροντας σημαντικά οφέλη αναφορικά με τη διαχειριστική ικανότητα, τις δομές εξουσίας, την οργανωσιακή κουλτούρα.

Η παρούσα μελέτη διερευνά τον στρατηγικό σχεδιασμό στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης και συγκεκριμένα ενός ΟΤΑ Α' βαθμού, του Δήμου Χαλκιδέων και διερευνά την κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδίου σε σχέση με την προσβασιμότητα και την ποιότητα ζωής των οικογενειών με παιδί ή παιδιά ΑμεΑ.

Διερευνάται το επίπεδο ζωής των οικογενειών με παιδί ή παιδιά ΑμεΑ και εξετάζεται η επίδραση των ενεργειών του Δήμου στην ποιότητα των αναφερομένων οικογενειών. Μέσα από εκτενή βιβλιογραφική έρευνα θα επαναπροσδιορισθεί ο ρόλος του Δήμου

μέσω της κατάρτισης στρατηγικού πλάνου ώστε να αποτελέσει σημαντικό βήμα στην βελτίωση της προσβασιμότητας και κατ' επέκταση της ποιότητας ζωής των οικογενειών του Δήμου.

Λέξεις κλειδιά: Στρατηγικός σχεδιασμός, προσβασιμότητα, ποιότητα ζωής, Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ABSTRACT

Aikaterini Kalafati: Strategic planning of a Level 1 Local Government Organization for accessibility and improving the quality of life of families as well as people with disabilities - Case of the Municipality of Chalkida.

(Under the supervision of Mr. Kriemadis Thanos, TODA Professor).

This thesis was prepared in the framework of the Master's Program "Organization and Management of Sports Activities for People with Disabilities (PWDs)" of the Department of Organization and Management of Sports of the University of Peloponnese.

The purpose of this thesis is the development of the strategic planning of a First Grade Local Government Organization, namely the Municipality of Chalkidea, for the accessibility and improvement of the quality of life of families with disabled children, as well as of the disabled themselves.

Strategic planning is an organized and systematic effort to produce fundamental decisions and actions that guide an organization regarding its identity, long-term goals and reasons for its existence. In the field of Public Administration, strategic planning is considered as an innovative practice of strategic management, bringing significant benefits regarding managerial ability, power structures, organizational culture.

This study investigates the strategic planning in the context of the public administration and specifically of a first class OTA, the Municipality of Chalkidea and investigates the preparation of a business plan in relation to the accessibility and quality of life of families with a child or children with disabilities.

The standard of living of families with a child or children with disabilities is investigated and the effect of the actions of the Municipality on the quality of the mentioned families is examined. Through extensive bibliographic research, the role of the Municipality will be redefined through the preparation of a strategic plan in order to be an important step in improving accessibility and, by extension, the quality of life of the families of the Municipality.

Key words: Strategic planning, accessibility, quality of life, Local Government Organization

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή μου κ. Κριεμάδη Θάνο για την πολύτιμη βοήθειά του σε αυτή τη μελέτη, για τις κατευθύνσεις που μου έδωσε και την υποστήριξή του καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Ευχαριστώ επίσης του εξάιρετους καθηγητές μου για τη συμβολή τους στην απόκτηση σπουδαίων γνώσεων και εμπειριών, οι οποίες θα με καθοδηγούν εφεξής στην επαγγελματική μου πορεία και όχι μόνο.

Τέλος , θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την αμέριστη συμπαράστασή τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ABSTRACT

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	1
1.1 Η Έννοια του Στρατηγικού Σχεδιασμού	1
1.2 Ορισμός Στρατηγικού Σχεδιασμού σε Δημόσιο Οργανισμό	2
1.3 Η Ανάλυση του Στρατηγικού Σχεδιασμού σε Δημόσιο Οργανισμό	2
1.4 Στρατηγικός Σχεδιασμός στους Δημόσιους Οργανισμούς	5
1.5 Οφέλη και εμπόδια Στρατηγικού Σχεδιασμού στους Ο.Τ.Α	6
1.6 Στρατηγικός Σχεδιασμός τους Ο.Τ.Α	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	9
2. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	9
2.1 Εισαγωγή	9
2.2 Εννοιολογική Προσέγγιση της ποιότητας ζωής	10
2.3 Αντικειμενικοί και υποκειμενικοί δείκτες για την ποιότητα ζωής	11
2.3.1 Οι αντικειμενικοί ή κοινωνικοί δείκτες	11
2.3.2 Οι υποκειμενικοί ή ατομικοί δείκτες	12
2.4 Κριτήρια μέτρησης ποιότητας ζωής ατόμων με αναπηρία	12
2.5 Οι συναισθηματικές αντιδράσεις των οικογενειών ατόμων με ειδικές ανάγκες	13

2.6 Οι ανησυχίες των οικογενειών ατόμων με ειδικές ανάγκες	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ	16
3. ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	16
3.1 Η έννοια της Προσβασιμότητας και σχετικές βασικές αρχές	16
3.2 Η σημασία της προσβασιμότητας για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV	22
4. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	22
4.1 Απαιτήσεις Προσβασιμότητας κατά ομάδα αναπηρίας	22
4.1.1 Άτομα με κινητικές αναπηρίες	23
4.1.2 Άτομα με προβλήματα όρασης	23
4.1.3 Άτομα με προβλήματα ακοής	24
4.1.4 Άτομα με προβλήματα αντίληψης	25
4.1.5 Άτομα με ψυχικές ή νοητικές αναπηρίες	25
4.1.6 Άτομα με προβλήματα ομιλίας	25
4.1.7 Άτομα με αλλεργίες	25
4.1.8 Άτομα με άλλες αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V	27
5. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ-ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ	27
5.1 Ο Δήμος Χαλκιδέων-Βασικά χαρακτηριστικά του Δήμου	27
5.2 Περιγραφή της δομής και Λειτουργίας του συστήματος Διακυβέρνησης του Δήμου Χαλκιδέων	28
5.2.1 Δημοτικό Συμβούλιο	29
5.2.2 Δήμαρχος	29
5.2.3 Εκτελεστική Επιτροπή-Αντιδήμαρχοι	30
5.2.4 Οικονομική Επιτροπή	30

5.2.5 Επιτροπή Ποιότητας Ζωής	30
5.2.6 Διοικητικά Συμβούλια Δημοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Επιχειρήσεων	31
5.2.7 Γενικός Γραμματέας	31
5.3 Περιγραφή και Αξιολόγηση των Υπηρεσιών του Δήμου Χαλκιδέων και των Νομικών Προσώπων	32
5.3.1 Καταγραφή των Υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου	32
5.3.2 Ομαδοποίηση σε θεματικούς τομείς	34
5.4 Αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Χαλκιδέων και των Νομικών Προσώπων	35
5.4.1 Γενική Περιγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των Νομικών Προσώπων	35
5.4.2 Οργάνωση και Συνεργασίες	
5.4.3 Ανθρώπινο Δυναμικό και Υλικοτεχνική Υποδομή	37
5.4.4 Οικονομικά	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI	36
6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ	36
6.1 SWOT Ανάλυση ανα θεματικό πεδίο	39
6.2 Ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII	47
7. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ-ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΟΡΑΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	47
7.1 Εντολές	47
7.2 Όραμα Δήμου Χαλκιδέων	

7.3 Αποστολή-Αξίες	48
7.4 Καθορισμός των αξόνων, των μέτρων και των στόχων	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII	
8. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ	55
8.1 Μεθοδολογική Προσέγγιση	63
8.2 Διαδικασία σύνταξης του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Χαλκιδέων-Ομάδα Διοίκησης Έργου	63
8.2.1 Δείκτες παρακολούθησης και Αξιολόγησης	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV	
9. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑΜΕΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ	66
9.1 Εισαγωγή	66
9.2 Σχεδιασμός πρωτογενούς έρευνας	66
9.3 Εργαλεία	67
9.4 Προετοιμασία	68
9.5 Ενέργειες μετά την πρωτογενή έρευνα	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IX	
10. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ	69
10.1 Προσβασιμότητα κτιριακών υποδομών	69
10.2 Προσβασιμότητα υπηρεσιών	71
10.3 Προσβασιμότητα Μεταφορών	73
10.4 Προσβασιμότητα εξωτερικών χώρων	73
10.5 Προσβασιμότητα ιστοσελίδων και ηλεκτρονικών υπηρεσιών	74
10.5.1 Εισαγωγή	74

10.5.2 Η ηλεκτρονική προσβασιμότητα στον Δήμο Χαλκιδέων	75
10.6 Έρευνα με μέλη των τοπικών σωματείων ΑμεΑ	76
10.7 Ιεράρχηση αναγκών του Δήμου Χαλκιδέων	76
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΧΙ	78
11. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	78
11.1 Κτιριακές υποδομές	78
11.2. Εξωτερικοί Χώροι	79
11.3 Μεταφορές	79
11.4 Υπηρεσίες	80
11.5 Προτάσεις	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΧΙΙ	
12. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΧΙΙΙ	
13. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	86
ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	93

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας	Τίτλος	Σελίδα
1	Σύνδεση βασικών εννοιών στρατηγικού σχεδιασμού	4
2	Διαγραμματική απεικόνιση των σταδίων κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδιασμού	61
3	Μεθοδολογικό πλαίσιο για την κατάρτιση του Στρατηγικού Προγράμματος	62
4	Διαγραμματική απεικόνιση Συστήματος Οργάνωσης Έργου	65
5	Μέση βαθμολογία προσβασιμότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων ανα κατηγορία υπηρεσίας	71
6	Μέση βαθμολογία προσβασιμότητας των υπηρεσιών ανα κατηγορία υπηρεσίας	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.Στρατηγικός Σχεδιασμός

1.1.Η έννοια του Στρατηγικού Σχεδιασμού

Ο στρατηγικός σχεδιασμός¹ ή προγραμματισμός αποτελεί ένα σύστημα αποφάσεων, το οποίο διασπά το όραμα και την αποστολή σε επιμέρους στόχους , οι οποίοι προσδιορίζουν τη δράση της οργάνωσης στο μέλλον. Ο στρατηγικός σχεδιασμός βασίζεται στην απάντηση τριών στοιχειωδών ερωτημάτων:

Α. Πού βρισκόμαστε σήμερα

Β. Πού θέλουμε να πάμε

Γ. Πώς πάμε εκεί.

Σύμφωνα με τον Μ. Δεκλερή «ο στρατηγικός προγραμματισμός περιλαμβάνει τις στρατηγικού χαρακτήρα αποφάσεις, ενέργειες και διαδικασίες, αυτές δηλαδή, που αφορούν και ρυθμίζουν τόσο το σχήμα της εσωτερικής συνοχής και διαφοροποίησης του οργανωτικού πλαισίου όσο και τη σχέση της οργάνωσης με το περιβάλλον της , τα συστήματα εκείνα ή τις οργανώσεις με τα οποία επικοινωνεί , τη συμπεριφορά των οποίων επηρεάζει και από τη συμπεριφορά των οποίων επηρεάζεται. Ο προγραμματισμός δεν αποτελεί ένα γεγονός αλλά μια πολύπλοκη διαδικασία ή σύνολο ενεργειών για την αριστοποίηση των επιλογών και περιλαμβάνει :α. την καταγραφή ή την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, των αναγκών, των αιτημάτων και του προς αντιμετώπιση προβλήματος, β. τη συστηματική θεώρηση των εναλλακτικών που μπορούν να εντοπιστούν με διάφορες μεθόδους και τεχνικές και τη συγκριτική αξιολόγησή τους, γ. την εξειδίκευση , ιεράρχηση και χρονική κλιμάκωση των προς επιδίωξη σκοπών και στόχων, δ. την υλοποίηση των ενδιάμεσων ενεργειών, ε. την αξιολόγηση και ανατροφοδότηση εκτιμήσεων, συμπερασμάτων και διορθώσεων».²

¹ Είναι το πρώτο κομμάτι της στρατηγικής διοίκησης , το οποίο αναλύει την υφιστάμενη κατάσταση και καθορίζει τη 'διαδικασία μέσω της οποίας η οργάνωση προκαθορίζει το τι θέλει να πετύχει στο μέλλον , πώς θα το πετύχει, με ποιες ενέργειες , με ποια μέσα και πότε...Η οργάνωση διαμορφώνει την αποστολή της , το όραμά της, τους μακροπρόθεσμους στόχους της και τις στρατηγικές της», Μπουραντάς Δ. Μάνατζμεντ σελ 51

² Δεκλερής Μ., Διοίκηση συστημάτων, σελ 285.

1.2 Ορισμός Στρατηγικού Σχεδιασμού σε Δημόσιο Οργανισμό

Οι ρίζες της λέξης στρατηγική ανάγονται στην Αρχαία Ελλάδα και προσδιορίζουν την ικανότητα των ανθρώπων να πραγματοποιούν ένα σχηματισμό, ο οποίος θα ανταποκρίνεται στην εξουδετέρωση των δυνάμεων του εχθρού (στρατός+άγω)³.

Στο πέρας των ετών, η αναζήτηση σχημάτων συνέργειας, καθώς και τα συνεχή ερωτήματα αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα οδήγησαν σε απόπειρες αλλαγής της φιλοσοφίας τους κράτους από κράτος -διαχειριστή σε κράτος-διαμορφωτή στρατηγικής⁴.

Οι δημόσιοι οργανισμοί και τα γραφειοκρατικά τους συστήματα λειτουργούν σε ένα περιβάλλον προσφοράς και ζήτησης, συχνά όμως η λειτουργική δομή τους χαρακτηρίζεται από αδράνεια και ακαμψία, γεγονός που υποδηλώνει μια συντηρητική προσέγγιση. Η ύπαρξη ασαφών και γενικών στόχων δεν ικανοποιεί τις ανάγκες των πολιτών και δεν επιτρέπει στα θεσμικά όργανα να λειτουργήσουν αποτελεσματικά.

1.3 Η ανάλυση του Στρατηγικού Σχεδιασμού σε Δημόσιο Οργανισμό

Σύμφωνα με τον Παπαδημητρίου ⁵ : « Κατά τον στρατηγικό σχεδιασμό λαμβάνονται οι αποφάσεις στρατηγικού χαρακτήρα, αυτές δηλαδή, που προσδιορίζουν τη σχέση της οργάνωσης με το περιβάλλον της και ως εκ τούτου, σε αυτές αντανακλάται η ιδιαίτερη φυσιογνωμία της οργάνωσης. Η οργάνωση διαμορφώνει την αποστολή και το όραμά της, προσδιορίζει τα χαρακτηριστικά του απαιτούμενου προσωπικού και κατανέμει τους διαθέσιμους πόρους.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός, για να αντανακλά την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του κάθε οργανισμού πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

Όραμα: σκιαγραφεί το μελλοντικό σχήμα του οργανισμού εκφράζοντας τις βασικές προσδοκίες με απλό και κατανοητό τρόπο ώστε να μπορεί να κοινοποιηθεί από την διοίκηση σε όλα τα μέλη της και να εμπνεύσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Αποστολή: καθοδηγείται από το όραμα και προσδιορίζει το βασικό σκοπό ύπαρξης του οργανισμού. Μια επιτυχημένη δήλωση αποστολής θα πρέπει να εκθέτει το βασικό σκοπό ύπαρξης του οργανισμού, να καθορίζει τη σχέση του με το περιβάλλον του και

³ Παπαδάκης, 2012, σελ 34

⁴ Diederich O. Προτάσεις για τη Μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης , σελ 136.

⁵ Παπαδημητρίου Κ., Δημόσιο Μάνατζμεντ και Μανατζμεντ Απόδοσης σελ 13

να αποτελεί σημείο αναφοράς για τις πολιτικές του. Αποτελεί κατά βάση την πρακτική μορφή του οράματος και των αξιών της οργάνωσης και τον προπομπό του στρατηγικού σχεδίου.⁶

Περιβάλλον: Το περιβάλλον του οργανισμού είναι απεριόριστο και περιλαμβάνει οτιδήποτε υπάρχει έξω και μέσα από αυτόν. Διακρίνεται σε **εξωτερικό** και **εσωτερικό**. Το **εξωτερικό** περιβάλλον είναι πολυδιάστατο και συχνά είναι δύσκολο να αναλυθεί με ακρίβεια. Σε γενικές γραμμές μπορούμε να το διακρίνουμε στο οικονομικό, τεχνολογικό, πολιτικό-νομικό, κοινωνικό-πολιτιστικό, το δημογραφικό και το παγκόσμιο περιβάλλον στο οποίο εντάσσεται ένας οργανισμός. Η ανάλυσή του μπορεί να εμφανίσει μια σειρά από ευκαιρίες και απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει ένας οργανισμός. Το **εσωτερικό** περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία που προσδίδουν στον οργανισμό μια ιδιαίτερη ταυτότητα. Η δομή, η κουλτούρα που διαπνέει τους εργαζόμενους, οι πόροι και οι ικανότητες που υπάρχουν στον οργανισμό, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, η επαρκής ή μη επικοινωνία ανάμεσα στα μέλη του, η επαρκής ή μη στελέχωση, είναι κάποια από τα χαρακτηριστικά που αποτελούν τα δυνατά και αδύναμα σημεία ενός οργανισμού και συνθέτουν μια σταθερή βάση για την ορθή διαμόρφωση της στρατηγικής του.⁷

Η εκτίμηση του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος πραγματοποιείται με ένα βασικό εργαλείο της στρατηγικής διοίκησης, το οποίο αναλύει τους ανωτέρω παράγοντες σε δυνάμεις, αδυναμίες, ευκαιρίες και απειλές (Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats -S.W.O.T). Η ανάλυση SWOT αποτελεί εύχρηστο εργαλείο του Στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο χρησιμοποιείται, όταν ο οργανισμός πρέπει να λάβει μια απόφαση σε σχέση με τους στόχους που έχει θέσει. Η ανάλυση εστιάζει στις στρατηγικές επιλογές, τις οποίες συσχετίζει με τα ενδοδιοικητικά Δυνατά & Αδύναμα σημεία του δημόσιου οργανισμού και τις Ευκαιρίες και Απειλές, οι οποίες διαμορφώνονται στο περιβάλλον δραστηριοποίησης του.

Η διαδικασία χάραξης κατευθύνσεων και αποτύπωσης των αντικειμενικών σκοπών ή αλλιώς της στρατηγικής αρχιτεκτονικής της οργάνωσης ξεκινά συνήθως με την αξιολόγηση των ευκαιριών και των απειλών που υπάρχουν στο εξωτερικό περιβάλλον αποτιμώντας ταυτόχρονα τα εσωτερικά πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες.

⁶ Melcher, Kerzner, 1988 & Berry, 1994, σελ 322-329.

⁷ Παπαδάκης 2012, σελ 67-81

Τα τελικά συμπεράσματα αποτυπώνουν τους επίσημους στόχους της οργάνωσης. Η επιλογή τους είναι σημαντική καθώς υποδηλώνουν τι επιθυμεί ο οργανισμός να επιτύχει. Σημαντικό στην παραπάνω ανάλυση είναι η λεπτομερής περιγραφή, ώστε να πληρείται το ακρωνύμιο SMART -Specific-Measurable-Achievable-Realistic-Time Specific, το οποίο βοηθά να επιτευχθούν συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, ρεαλιστικοί και εφικτοί στόχοι που συσχετίζουν θετικά το Στρατηγικό σχεδιασμό και την οργανωσιακή αποτελεσματικότητα.⁸

Σχήμα 1. Σύνδεση βασικών εννοιών στρατηγικού σχεδιασμού

⁸ Obeng & Ugborol, σελ 421-423

1.4 Στρατηγικός Σχεδιασμός στους Δημόσιους Οργανισμούς

Ο στρατηγικός σχεδιασμός, ως πρακτική, άρχισε να εφαρμόζεται στο δημόσιο τομέα πριν από περίπου 40 χρόνια με ένα μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας να δίνει έμφαση στις εφαρμογές στο πεδίο των τοπικών κυβερνήσεων⁹. Ο Steiss (1985) περιγράφει τον στρατηγικό σχεδιασμό στους δημόσιους οργανισμούς ως τη διαδικασία που αφορά την εκ των προτέρων λήψη αποφάσεων σχετικά με το τι θα κάνει ο οργανισμός στο μέλλον (σχεδιασμός), καθορίζοντας το πως και το ποιος θα το κάνει (διαχείριση οργανωσιακών πόρων) και ενσωματώνοντας διαδικασίες παρακολούθησης και υποστήριξης των σχετικών δράσεων και λειτουργιών (έλεγχος και αξιολόγηση).

Η διαμόρφωση του στρατηγικού σχεδιασμού στους δημόσιους οργανισμούς και ειδικότερα στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) διαφοροποιείται σημαντικά. Ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο οι ΟΤΑ εφαρμόζουν το στρατηγικό σχεδιασμό είναι η οργανωσιακή αλλαγή, βάσει των μοναδικών κάθε φορά απαιτήσεων της κοινωνίας και του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Οι Llewellyn & Tappin (2003) υποστηρίζουν πως ο στρατηγικός σχεδιασμός στο δημόσιο τομέα ως διοικητική πρακτική αποτελεί ένα νέο πεδίο της δημόσιας διοίκησης, δεδομένου ότι για τους δημόσιους οργανισμούς, η ανάγκη στρατηγικής διαχείρισης φαίνεται να είναι περιορισμένη λόγω του ότι η επιβίωσή τους δεν βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο. Οι Poister & Streib (1999) αναφέρουν πως ο στρατηγικός σχεδιασμός ως εργαλείο διοίκησης άρχισε να εφαρμόζεται στα τέλη της δεκαετίας του 1980, ως απάντηση σε περιόδους οικονομικής ύφεσης. Όπως συμβαίνει επι του παρόντος στην Ελλάδα οι δημόσιοι οργανισμοί είναι πιθανότερο να υιοθετούν πρακτικές στρατηγικού σχεδιασμού, σε μια προσπάθεια υποστήριξης της δημόσιας διοίκησης να διαχειρίζεται αποτελεσματικότερα τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους, παραμένοντας εντός προϋπολογισμών και διασυνδέοντας τη χρηματοδότηση με τις σημαντικότερες προτεραιότητες του δημόσιου οργανισμού.¹⁰

Δεδομένου πως η αβεβαιότητα και οι περιορισμοί της χρηματοδότησης είναι εγγενή στοιχεία των δημοσίων οργανισμών. Αυτοί θα πρέπει να καθορίζουν συγκεκριμένους

⁹ Dodge & Eadie, 1982 Denhardt 1985.

στρατηγικούς στόχους και αποτελέσματα, ώστε να είναι σε θέση να εξασφαλίζουν τη συνέχιση της χρηματοδότησής τους από τους κρατικούς φορείς.¹¹

Παράλληλα, ο στρατηγικός σχεδιασμός στο δημόσιο τομέα αποτελεί και ένα εργαλείο βελτίωσης του εξωτερικού ελέγχου και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας τοποθέτησης των διαθέσιμων οικονομικών πόρων από την πλευρά της κυβέρνησης και των υπόλοιπων εμπλεκόμενων ελεγκτικών δημόσιων φορέων.

1.5 Οφέλη και εμπόδια Στρατηγικού Σχεδιασμού στους ΟΤΑ.

Τα οφέλη του στρατηγικού σχεδιασμού για τους ΟΤΑ και εν γένει για τους οργανισμούς του δημοσίου τομέα είναι πολλαπλά και εκτείνονται σε ένα ευρύ φάσμα επιπτώσεων και αποτελεσμάτων.

Οι Poister & Streib (2005) καταδεικνύουν πως το σημαντικότερο όφελος του στρατηγικού σχεδιασμού στους ΟΤΑ είναι πως αυτοί έχουν τη δυνατότητα να επικεντρώνονται στα σημαντικά ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία, θεσπίζοντας αντίστοιχους στόχους. Σημαντικό επίσης όφελος παρατηρείται στην υποβοήθηση της διαχείρισης της απόδοσης, ένα από τα σημαντικότερα σύγχρονα εργαλεία της οργανωτικής διοίκησης, υποστηρίζοντας την ίδια στιγμή τη βελτίωση ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός στο πεδίο της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί σήμερα ένα ιδιαίτερα αποδοτικό εργαλείο αποτελεσματικής διαχείρισης, τόσο σε όρους ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών και αποδοτικής οργάνωσης, όσο και σε οικονομικούς όρους, δεδομένων των περιορισμένων διαθέσιμων οικονομικών πόρων.

Ωστόσο, η εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού στους ΟΤΑ και γενικότερα στους οργανισμούς του δημοσίου τομέα δεν είναι μια εύκολη υπόθεση, αλλά αντιθέτως συναντά μια σειρά εμποδίων. Ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια είναι το οικονομικό κόστος, δεδομένων και των σταθερών εσόδων των ΟΤΑ, τα οποία διαμορφώνονται βάσει καθημερινών λειτουργιών τους. Σημαντικά επίσης εμπόδια είναι η πολυπλοκότητα των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, λόγω γραφειοκρατίας, αλλά και η στήριξη των τοπικών κυβερνήσεων σε άλλους κυβερνητικούς ή ιδιωτικούς

¹¹ Lewellyn & Tappin 2003

οργανισμούς με αποτέλεσμα αυτή η αλληλεξάρτηση να δημιουργεί δυσκολίες στην υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού.

1.6 Στρατηγικός σχεδιασμός στους ΟΤΑ

Ο ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει παρουσιάζει κρίσιμα ζητήματα διοικητικής ανάπτυξης των ΟΤΑ α βαθμού όπως πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, γεωγραφικά, αναπτυξιακά, πολιτιστικά και χωροταξικά. Στο πλαίσιο αυτό, τα επιχειρησιακά προγράμματα αποτελούν ένα σημαντικό νέο θεσμό στο πλαίσιο ανασυγκρότησης της λειτουργίας και της αναβάθμισης του αναπτυξιακού και κοινωνικού ρόλου της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. Αρχικά το επιχειρησιακό πρόγραμμα θεσπίστηκε με το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων με το νόμο 3462/2007, πλαισιώνοντας ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής ανάπτυξης βάσει των εθνικών και περιφερειακών αναπτυξιακών κατευθύνσεων.

Βάσει του νέου Κώδικα , οι δήμοι με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων υποχρεούνται να εκπονούν επιχειρησιακά προγράμματα τετραετούς διάρκειας, τα οποία εξειδικεύονται ετησίως σε ένα ετήσιο πρόγραμμα δράσης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων. Η σύνταξη των επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους ΟΤΑ έχει ως στόχο την εισαγωγή και εφαρμογή διαδικασιών και προγραμμάτων στρατηγικού σχεδιασμού, με απώτερο σκοπό την παρακολούθηση, αξιολόγηση και μέτρηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας τους βάσει θεσπισμένων στόχων.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα καταρτίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο και καλύπτουν το σύνολο των δράσεων τοπικής ανάπτυξης και την αντίστοιχη οργάνωση των υπηρεσιών των ΟΤΑ. Κατά τη διαδικασία σύνταξης του επιχειρησιακού προγράμματος συμμετέχουν αιρετά όργανα, υπηρεσιακά στελέχη αλλά και τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών .

Με την Υπουργική Απόφαση 18183/2007 καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενό τους και με το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισής τους. Τα βασικά χαρακτηριστικά του επιχειρησιακού προγράμματος των ΟΤΑ είναι τα εξής:

- α. Αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης,
- β. α[ποτελεί το

πενταετές πρόγραμμα δράσης των ΟΤΑ, γ . είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης των Δήμων, δ υλοποιείται μέσω προγράμματος Δράσης των ΟΤΑ και στ. εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Οι γενικοί στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος είναι η προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, η εσωτερική ανάπτυξη των ΟΤΑ α βαθμού και η ανάπτυξη των συνεργασιών των ΟΤΑ α Βαθμού και της επιρροής άλλων φορέων. Κάποιοι από τους ειδικότερους στόχους είναι

Η προώθηση του αναπτυξιακού και κοινωνικού ρόλου των ΟΤΑ, η βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων, η βελτίωση της εξυπηρέτησης πολιτών, η επίτευξη της υλοποίησης δράσεων, η ανάπτυξη συνεργασιών, η προσέλκυση επιπρόσθετων οικονομικών πόρων κ.α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Π

2. Ποιότητα ζωής οικογενειών ατόμων με ειδικές ανάγκες

2.1 Εισαγωγή

Τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται όλο και πιο έντονη συζήτηση για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και αναπηρίες σε μια προσπάθεια να προωθηθεί η κατανόηση και η ευαισθητοποίηση υπέρ των δικαιωμάτων αξιοπρέπειας και ευημερίας των ατόμων αυτών αλλά και των οικογενειών τους.

Ως παιδιά με ειδικές ανάγκες ορίζονται εκείνα που πάσχουν από κάποια σοβαρή χρόνια αναπηρία, η οποία οφείλεται σε ψυχική ή σωματική βλάβη ή σε συνδυασμό'ο και των δυο. Αυτή η βλάβη είναι πιθανό να συνεχιστεί επ'αόριστον και να οδηγήσει σε ουσιαστικούς λειτουργικούς περιορισμούς σε τομείς, όπως η αυτοφροντίδα, η προσληπτική και εκφραστική γλώσσα, η μάθηση, η κινητικότητα, η αυτοδιάθεση, η ικανότητα ανεξάρτητης διαβίωσης και η οικονομική ανεξαρτησία. Αυτά τα παιδιά χρήζουν, επίσης, ειδικής μακροχρόνιας ή δια βίου φροντίδας, θεραπείας ή άλλων υπηρεσιών που θα σχεδιάζονται και θα συντονίζονται εξατομικευμένα.¹²

Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες επηρεάζουν την ποιότητα ζωής των γονέων τους, αφού οι τελευταίοι χρειάζεται να διαθέτουν μεγαλύτερο τους χρόνου τους στη φροντίδα τους, ειδικά αν αυτά πάσχουν από σοβαρές αναπηρίες. Οι γονείς μη μπορώντας να ασκήσουν άλλες δραστηριότητες περιορίζουν την κοινωνική τους ζωή, επηρεάζοντας αρνητικά την ποιότητα ζωής τους.

Η ποιότητα ζωής της οικογένειας συνιστά μια πρόσφατη ιδέα στην έρευνα γύρω από την αναπηρία. Η διαβίωση με ένα παιδί με ειδικές ανάγκες μπορεί να επηρεάζει την καθημερινή ζωή με πολλούς τρόπους. Οι έρευνες που έχουν διεξαχθεί έως τώρα στην πλειονότητά τους επικεντρώνονται στην ποιότητα ζωής των παιδιών με αναπηρίες και όχι σε αυτήν των φροντιστών τους.¹³

Η εξασφάλιση μιας ουσιαστικής και ευτυχισμένης ζωής για κάθε πολίτη είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να έχουμε λειτουργικές κοινωνίες που δημιουργούν ίσες

¹² Leung C.Y-Tsang CWP :Quality of life of Parents who have children with disabilities p.19-24

¹³ Kotzampopoulou I. Quality of life in families having children with disabilities Q The parent perspective 2015.

ευκαιρίες για όλους . Η μέτρηση της ποιότητας ζωής , λοιπόν, είναι ένας τρόπος για τον εντοπισμό , την αξιολόγηση και την ανάπτυξη κοινωνικών υπηρεσιών και πολιτικών για τα άτομα με αναπηρία αλλά και τους φροντιστές τους.

2.2 Εννοιολογική προσέγγιση της ποιότητας ζωής

Η ποιότητα ζωής μπορεί να οριστεί με πολλούς τρόπους καθιστώντας δύσκολη τη μέτρηση και την ενσωμάτωσή της στην επιστημονική μελέτη. Για μια σειρά ετών έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες για την προσέγγιση της έννοιας της ποιότητας ζωής , καταλήγοντας σε ορισμούς , οι οποίοι βασίζονται σε εκείνον του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας , που διατυπώθηκε το 1948, για την υγεία. Σύμφωνα με αυτόν η υγεία αποτελεί μια κατάσταση πλήρους σωματικής, πνευματικής και κοινωνικής ευημερίας και όχι απλώς την απουσία κάποιας ασθένειας. Ο ορισμός αυτός είναι σημαντικός γιατί σηματοδοτεί τη μετάβαση από μια απλοϊκή αντίληψη ότι η υγεία ενός ατόμου εξαρτάται αποκλειστικά από την παρουσία ή την απουσία μιας νόσου σε μια πιο διαλεκτική αντίληψη της υγείας. Καταγράφει επίσης την ιδέα ότι η υγεία και στη συνέχεια η ποιότητα ζωής, συνιστά μια πολυδιάστατη έννοια με φυσική, ψυχική και κοινωνική διάσταση.¹⁴

Ιστορικά, οι πρώτες προσπάθειες ορισμού της ποιότητας ζωής πραγματοποιήθηκαν μέσα από την ελληνική φιλοσοφία και ιδιαίτερα τον Αριστοτέλη, ο οποίος ανέφερε την ελληνική λέξη ‘ευδαιμονία’ , που σημαίνει ευτυχία, τόσο ως συναίσθημα, όσο και ως δραστηριότητα. Η υποκειμενική φύση της ποιότητα διερευνήθηκε, επίσης , από τον συγκεκριμένο φιλόσοφο, ο οποίος υποστήριξε ότι σημαίνει διαφορετικά πράγματα για κάθε άνθρωπο, αποτελεί, δηλαδή, θέμα υποκειμενικής καθαρά αντίληψης.¹⁵

Με την πάροδο των ετών, έχουν αναπτυχθεί πολλαπλές θεωρήσεις για την ποιότητα ζωής. Η ποιότητα ζωής έχει και αντικειμενικές συνιστώσες , οι οποίες τοποθετούνται έξω από το άτομο και είναι μετρήσιμες από τους άλλους αλλά και υποκειμενικές συνιστώσες, δηλαδή , προσωπικές εκτιμήσεις της ίδιας της ζωής ή συγκεκριμένων

¹⁴ Fallowfield L. What is quality of life? 2009

¹⁵ Kassianos A.P. Quality of Life Research 2015

πτυχών της, χρησιμοποιώντας μέτρα ικανοποίησης , ευτυχίας ή άλλες κλίμακες αυτοαξιολόγησης.¹⁶

2.3 Αντικειμενικοί και υποκειμενικοί δείκτες για την ποιότητα ζωής

Τα τελευταία χρόνια έχουν κάνει την εμφάνισή τους δυο νέες επιστημονικές προσεγγίσεις για την μέτρηση της ποιότητας ζωής. Από τη μια μεριά , λοιπόν, έχουμε τους αντικειμενικούς ή κοινωνικούς δείκτες της ανθρώπινης ανάπτυξης και από την άλλη, τους υποκειμενικούς και ατομικούς δείκτες της ψυχοκοινωνικής ευεξίας.

2.3.1 Οι αντικειμενικοί ή κοινωνικοί δείκτες.

Οι αντικειμενικοί ή κοινωνικοί δείκτες αντικατοπτρίζουν τις αντικειμενικές συνθήκες των ανθρώπων σε ένα δεδομένο κοινωνικό, πολιτισμικό ή γεωγραφικό περιβάλλον. Το χαρακτηριστικό των κοινωνικών δεικτών είναι ότι βασίζονται σε αντικειμενικές , ποσοτικές στατιστικές και όχι σε υποκειμενικές αντιλήψεις των ατόμων για το κοινωνικό τους περιβάλλον. Στο πλαίσιο των αντικειμενικών δεικτών, μετρώνται και μελετώνται οι μεταβλητές που αντιπροσωπεύουν ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών τομέων.
17

Τέλος , οι κοινωνικοί δείκτες χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων και συχνά ενσωματώνονται σε ένα πρότυπο αξιολόγησης της απόδοσης του κοινωνικού συστήματος. Η προσέγγιση της χρήσης κοινωνικό-οικονομικών δεικτών για τη μέτρηση της ποιότητας ζωής δεν επιχειρεί να ορίσει εννοιολογικά την ποιότητα ζωής , καθαυτή, αλλά ενσωματώνει χαρακτηριστικά κοινωνικής ευημερίας σε ένα σύνολο στατιστικών ή κοινωνικών μοντέλων. Αυτοί οι κοινωνικό-οικονομικοί δείκτες θεωρούνται ως σκληροί ή αντικειμενικοί δείκτες και περιλαμβάνουν παράγοντες που συνδέονται με το ατομικό καθεστώς, την ισότητα, τις συνθήκες διαβίωσης, την οικονομική κατάσταση, την εκπαίδευση, την υγεία και ευημερία καθώς και τις επιδόσεις της εκάστοτε κυβέρνησης.¹⁸

¹⁶ Theofilou P. Quality of LifeQ Definition and Measurement . Europe's Journal of Psychology, 2014=3 pp.15

¹⁷ Diener E, Suh E,M Measuring quality of lifeQ Economic, social and subjective indicators, 1997 pp 189-216

¹⁸ Liao P. Parallels Between Objective Indicators kai Subjective Perceptios of Quality of Life. 2009 pp 99-114.

2.3.2 Οι υποκειμενικοί ή ατομικοί δείκτες

Οι υποκειμενικοί δείκτες αφορούν τις προσωπικές αντιλήψεις κάθε ατόμου για ένα συγκεκριμένο θέμα. Η βασική θέση εδώ είναι ότι προκειμένου να γίνει κατανοητή η ευημερία ενός ατόμου, είναι σημαντικό να μετρηθούν άμεσα οι γνωστικές και συναισθηματικές αντιδράσεις του στο σύνολο της ζωής του καθώς και σε συγκεκριμένους τομείς της ζωής του. Η υποκειμενική ευημερία συνίσταται από τρία αλληλένδετα μεταξύ τους συστατικά : την ικανοποίηση από τη ζωή, την ευχάριστη επίδραση και τη δυσάρεστη επίδραση. Η επίδραση αφορά ευχάριστες και δυσάρεστες διαθέσεις και συναισθήματα, ενώ η ικανοποίηση από τη ζωή αναφέρεται σε μια γνωστική αίσθηση ικανοποίησης από τη ζωή. Τόσο οι επιδράσεις όσο και οι αναφερόμενες κρίσεις ικανοποίησης αντιπροσωπεύουν τις εκτιμήσεις των ανθρώπων για τη ζωή τους.¹⁹

Οι υποκειμενικοί δείκτες επικεντρώνονται σε συγκεκριμένους τομείς της ζωής, όπως η ικανοποίηση από τις διαπροσωπικές σχέσεις, από την εργασία, από τον γάμο, από την προσωπική υγεία, από τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες και εγκαταστάσεις, από τα ποσοστά εγκληματικότητας και από το αίσθημα ασφάλειας. Οι συγκεκριμένοι δείκτες θεωρούνται απαραίτητοι για την κατανόηση του αντίκτυπου των αντικειμενικών συνθηκών και των δημόσιων πολιτικών στην ατομική ευημερία.²⁰

2.4 Κριτήρια Μέτρησης ποιότητας ζωής ατόμων με αναπηρία

Οι κρίσεις για την ποιότητα ζωής είναι καθαρά υποκειμενικές. Οι πολιτισμικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των κοινωνιών είναι αυτές που καθορίζουν τι θεωρεί ένα άτομο σημαντικό για την ποιότητα ζωής του.

Οι αρχές πάνω στις οποίες στηρίζεται κάποιος για να μετρήσει και να αξιολογήσει την ποιότητα ζωής είναι οι εξής:

-Αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο τα άτομα με αναπηρία βιώνουν καταστάσεις που έχουν αξία

¹⁹ Diener E, Suh E,M Measuring quality of lifeQ Economic, social and subjective indicators, 1997 pp 189-216

²⁰ Liao P. Parallels Between Objective Indicators kai Subjective Perceptios of Quality of Life. 2009 pp 99-114.

-Δημιουργία ευκαιριών στα άτομα με αναπηρία να ζήσουν μια ζωή όπου θα νιώθουν ευχάριστα.

-Αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο ο ένας τομέας της ζωής επηρεάζει τον άλλο αλλά και το σύνολό της.

-Πραγματοποίηση της αξιολόγησης σε έναν χώρο όπου το άτομο με αναπηρία νιώθει οικεία και είναι ήρεμο.

Δημιουργία βάσης με χρήση εμπειριών και καταστάσεων που ο καθένας μας ζει.²¹

Ο λόγος για τον οποίο κάποιος μετρά την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία αλλά και των οικογενειών αυτών είναι καθαρά πρακτικός. Η έρευνα γίνεται όχι μόνο για να εντοπιστούν και να καλυφθούν οι ανάγκες του ατόμου αλλά και να εντοπιστούν οι πλευρές της ζωής στις οποίες υπάρχει μια σχετική ποιότητα και να συνεχιστεί η στήριξη του ατόμου πάνω σε αυτές. Βέβαια η μέτρηση γίνεται για τις πλευρές της ζωής που μπορούν να γίνουν καλύτερες και οι οποίες αφορούν τις βασικές ανάγκες του ατόμου, την απόκτηση υλικών αγαθών αλλά και την ένταξη του ατόμου στην κοινωνία.²²

2.5 Οι συναισθηματικές αντιδράσεις των γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Οι οικογένειες αποτελούν δυναμικές λειτουργικές μονάδες που μεταβαίνουν συνεχώς από τις καταστάσεις της σταθερότητας και της ισορροπίας σε εκείνες της εξέλιξης και της αλλαγής. Τα άτομα και οι οικογένειές τους εξελίσσονται μέσα σε ένα ενιαίο σύστημα, επιδιώκοντας διαρκώς την ισορροπία. Η γέννηση ενός παιδιού με ειδικές ανάγκες παραβιάζει σε μεγάλο βαθμό αυτήν την ισορροπία και η οικογένεια βιώνει μια δύσκολη υπαρξιακή εμπειρία.²³

Εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς βιώνουν τη γέννηση ενός παιδιού με αναπηρία, πολλοί ερευνητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι πρώτοι διέρχονται από συγκεκριμένα στάδια, όσο αφορά τις συναισθηματικές τους αντιδράσεις στην πορεία

²¹ Schalock & Verdugo, 2002

²² Schalock & Verdugo, 2002

²³ Kandel I, Merrick J The child with DisabilityQ Parental Acceptance, Management and Coping, The Scientific World journal, 2007, 7, pp 1799-1809

τους προς της αποδοχή της νέας κατάστασης, με την οποία έρχονται αντιμέτωποι. Το σοκ αποτελεί την πρώτη τους αντίδραση, όταν τους κοινοποιείται το πρόβλημα. Ωστόσο καθώς αναζητούν ενστικτωδώς τη σταθερότητα στη ζωή τους, αρχίζουν να αμφιβάλλουν. Όταν διαπιστώσουν ότι δεν έγινε κανένα λάθος τότε ακολουθεί το στάδιο της άρνησης. Σύμφωνα με τους ψυχολόγους σε αυτό το στάδιο της άρνησης, οι γονείς εκδηλώνουν επίσης συναισθήματα ενοχής, θυμού και ντροπής. Αυτά τα συναισθήματα είναι συνήθως οι αιτίες για την απόσυρσή τους από τις κοινωνικές επαφές. Οι οικογένειες αρνούνται να ασχοληθούν με τις προσωπικές τους ανάγκες και ενδιαφέροντα και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να οδηγούνται ακόμη και στην κατάθλιψη. Κάτω από αυτές τις δυσμενείς συνθήκες, πολύ δύσκολα μπορεί να μεγαλώσει σωστά ένα παιδί, πόσο μάλλον ένα παιδί με ειδικές ανάγκες.²⁴

2.6 Οι ανησυχίες των γονέων ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η έλευση ενός παιδιού με ειδικές ανάγκες σε μια οικογένεια, η οποία έχει ήδη εκ του ρόλου της να διαχειριστεί υψηλά επίπεδα άγχους, εξαιτίας των δυσκολιών, των απογοητεύσεων και των προκλήσεων, συνεπάγεται απροσδόκητες απαιτήσεις για τους γονείς, οι οποίοι δεν είναι προετοιμασμένοι για κάτι τέτοιο. Ένα παιδί με αναπηρίες προκαλεί μεγάλες αλλαγές στη ζωή της οικογένεια και την επηρεάζει σε μέγιστο βαθμό.²⁵

Αρχικά οι γονείς των παιδιών με ειδικές ανάγκες όχι μόνο αντιμετωπίζουν υψηλότερα επίπεδα άγχους σε σύγκριση με οικογένειες παιδιών με τυπική ανάπτυξη αλλά και η ψυχική τους υγεία μπορεί να είναι περίπλοκη. Οι γονείς μπορεί να παρουσιάσουν κατάθλιψη, άγχος, υψηλότερα επίπεδα απελπισίας, αίσθημα αποτυχίας, ενοχής καθώς και λιγότερες γονικές δεξιότητες.

Το άγχος των γονέων, το οποίο επηρεάζει τα προγράμματα παρέμβασης που απευθύνονται στα παιδιά με αναπηρίες, σχετίζεται και με το επίπεδο αναπηρίας του παιδιού, τα χαρακτηριστικά του και τις προβληματικές συμπεριφορές του. Επιπλέον πολλοί γονείς συνδέουν το στρες με τις απαιτήσεις των παιδιών τους για συνεχή

²⁴ Andreyko B. The Emotional State of parents in the structure of the stages of the experience of having a child with development disabilities. *Journal of Education Culture and Society*, 2016 2 pp 150-157

²⁵ Dervishalija E. Parental Stress in families of children with disabilities : A Literature Review. *Journal of Educational and Social Research* 2013, pp579-584.

φροντίδα, αφού αυτά μπορεί να μην είναι σε θέση να φροντίσουν τον εαυτό τους ή να εκτελέσουν συμπεριφορές που αναμένονται από άλλα παιδιά της ηλικίας τους, τα οποία έχουν τυπική ανάπτυξη.

Πέραν άλλων , οι γονείς παιδιών με ειδικές ανάγκες οφείλουν και καλούνται να συμμετάσχουν στην εκπαίδευση των παιδιών τους ενημερώνοντας τους εκπαιδευτικούς για τα μαθησιακά τους προβλήματα. Οι γονείς που συχνά δεν γνωρίζουν πως να επικοινωνήσουν το πρόβλημα με τους δασκάλους θα πρέπει να αποκτήσουν γνώσεις για την καλύτερη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς προς όφελος των παιδιών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

3. Προσβασιμότητα

3.1 Η έννοια της προσβασιμότητας και σχετικές βασικές αρχές²⁶

Με το όρο προσβασιμότητα νοείται το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος, που επιτρέπει σε όλα τα άτομα και ιδιαίτερα στα άτομα με αναπηρία να έχουν πρόσβαση σε αυτό, δηλαδή να μπορούν αυτόνομα, με ασφάλεια και με άνεση να προσεγγίζουν και να χρησιμοποιούν τις υποδομές, αλλά και τις υπηρεσίες (συμβατικές και ηλεκτρονικές) και τα αγαθά που διατίθενται στο συγκεκριμένο περιβάλλον ασκώντας τα δικαιώματά τους. Είναι σημαντικό να γίνεται σαφές ότι ο όρος προσβασιμότητα αναφέρεται όχι μόνο στις υποδομές αλλά και σε υπηρεσίες και σε αγαθά. Παράλληλα δε, εκτός από τη φυσική πρόσβαση, αναφέρεται και στη λειτουργικότητα αλλά και στη δυνατότητα για επικοινωνία και πληροφόρηση, καθορίζει λοιπόν στην ουσία το βαθμό αυτονομίας και ασφάλειας του ατόμου σε σχέση με το περιβάλλον (φυσικό, δομημένο ή και ηλεκτρονικό) αλλά και το βαθμό επιλογών του και τελικά το επίπεδο συμμετοχής του στα κοινωνικό-οικονομικά δρώμενα. Έτσι, κατ' επέκταση αναφερόμαστε σε προσβάσιμα περιβάλλοντα, όταν αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά το δυνατόν αυτόνομα, να εξυπηρετήσουν ισότιμα και με ασφάλεια το μεγαλύτερο δυνατό αριθμό ανθρώπων και ιδιαίτερα τα άτομα με αναπηρία, προσφέροντας σε όλους το ίδιο αριθμό επιλογών και το ίδιο επίπεδο συμμετοχής, χωρίς φυσικά να αποκλείεται η πρόβλεψη και χρήση προς τούτο και τεχνικών βοηθημάτων. Κατά συνέπεια, αντίστοιχα αναφερόμαστε σε προσβάσιμες στο άτομο υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά αλλά και σε προσβάσιμες πολιτικές και διαδικασίες.

Ο όρος «πρόσβαση» σε αντίθεση με τον όρο «προσβασιμότητα» χαρακτηρίζει όχι το περιβάλλον αλλά και το ίδιο το άτομο και τη σχέση του ατόμου με τα περιβάλλοντα. Ο όρος «πρόσβαση» αναφέρεται στο δικαίωμα του πολίτη, με ή χωρίς αναπηρία, για αυτόνομη και ασφαλή προσέγγιση, επιλογή, απόλαυση και χρήση των παρεχόμενων υποδομών, υπηρεσιών και αγαθών σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής. Αναφερόμαστε δηλαδή στη πρόσβαση (δικαίωμα) του ατόμου στην εργασία, εκπαίδευση, αναψυχή, αθλητισμό, μεταφορές, ενημέρωση/πληροφόρηση, πολιτισμό.

²⁶ World Health Organization, 2001, International Classification of Functioning, Disability and Health- FINAL DRAFT- Full Version- WHO/ EIP/ GPE/ CAS/ ICIDH-2 FI/ 01.1

Ο όρος «Σχεδιασμός για όλους» σημαίνει τον σχεδιασμό προϊόντων, περιβαλλόντων προγραμμάτων και υπηρεσιών που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από όλους τους ανθρώπους στη μεγαλύτερη δυνατή έκταση, χωρίς ανάγκη εκ των υστέρων προσαρμογής ή εξειδικευμένου σχεδιασμού. Στόχος του «σχεδιασμού για όλους» είναι η απλοποίηση της ζωής του καθενός και ιδίων των οικογενειών με άτομα με αναπηρία καθώς και των ιδίων των ατόμων με αναπηρία., δημιουργώντας προϊόντα, επικοινωνίες, υπηρεσίες και υποδομές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από περισσότερους ανθρώπους χωρίς επιπλέον ή με καθόλου κόστος εξειδικευμένων μετατροπών που τελικά στιγματίζουν περισσότερο ή λιγότερο τους ανθρώπους που αποκλίνουν του ιδεατού «μέσου όρου»²⁷. Ο «Σχεδιασμός για όλους» δεν αποκλείει τα τεχνικά βοηθήματα ή/και τις μορφές ζωντανής βοήθειας και ενδιάμεσων για συγκεκριμένες ομάδες ατόμων με αναπηρίες, όπου αυτό απαιτείται.

Ο όρος «εύλογη προσαρμογή» αναφέρεται στις απαραίτητες και κατάλληλες τροποποιήσεις και ρυθμίσεις, οι οποίες όμως δεν επιβάλλουν μια δυσανάλογη ή αδικαιολόγητη επιβάρυνση, όπου απαιτείται, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να διασφαλιστούν για τα άτομα με αναπηρία η απόλαυση ή η άσκηση, σε ίση βάση με τους άλλους, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών (ΟΗΕ 2007). Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (Ν.3304/2005), ως εύλογες προσαρμογές νοούνται όλα τα ενδεδειγμένα κατά περίπτωση μέτρα που υποχρεούται να λάβει ο εργοδότης για την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης έναντι ατόμων με αναπηρία προκειμένου τα άτομα αυτά να έχουν δυνατότητα πρόσβασης σε θέσεις εργασίας, να ασκούν αυτήν και να εξελίσσονται καθώς επίσης να έχουν και δυνατότητα συμμετοχής στην επαγγελματική κατάρτιση, με την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση του εργοδότη. Δεν θεωρείται δε δυσανάλογη η επιβάρυνση, όταν αντισταθμίζεται από μέτρα προστασίας που λαμβάνονται στο πλαίσιο άσκησης της πολιτικής υπέρ των ατόμων με αναπηρία. Δημιουργώντας όλες αυτές προϋποθέσεις βελτιώνεται και η ποιότητα ζωής των οικογενειών με άτομα με αναπηρία.

²⁷ The Center for Universal Design, North Carolina State University.

3.2 Η σημασία της προσβασιμότητας για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Η σημασία της προσβασιμότητας για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και όλων των ομάδων του πληθυσμού με ανάγκες παρόμοιες με αυτά (π.χ ηλικιωμένοι κλπ) αναδεικνύεται όταν γίνει κατανοητή η σχέση της αναπηρίας με το περιβάλλον (φυσικό, δομημένο, ψυχικό κ.α)

Στο Παγκόσμιο Πρόγραμμα Δράσης για τα Άτομα με Αναπηρία²⁸ των Ηνωμένων Εθνών αναφέρεται για πρώτη φορά ότι «...η αναπηρία είναι μια συνάρτηση της σχέσης μεταξύ των ατόμων με αναπηρία και του περιβάλλοντός τους. Προκαλείται ότνα τα άτομα έρχονται αντιμέτωπα με πολιτιστικούς, φυσικούς ή κοινωνικούς φραγμούς που εμποδίζουν την πρόσβασή τους στα διάφορα συστήματα της κοινωνίας που είναι διαθέσιμα σε άλλους πολίτες. Έτσι, αναπηρία είναι η απώλεια ή ο περιορισμός των ευκαιριών για συμμετοχή στην κοινότητα σε ένα ίσο επίπεδο με τους άλλους...»

Η νέα Διεθνής Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, Αναπηρίας και της Υγείας²⁹ του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, που εγκρίθηκε από την Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας Μαΐου 2001, βασίστηκε επίσης στην ιδέα ότι η αναπηρία σχετίζεται με την κοινωνία. Σε ευθυγράμμιση με τα Ηνωμένα έθνη, δεν εξετάζει την αναπηρία μόνο ως «ιατρική» ή «βιολογική» δυσλειτουργία, αλλά τη θεωρεί ως το προϊόν αλληλεπίδρασης μεταξύ ενός ατόμου και του κοινωνικού, φυσικού και ψυχικού του περιβάλλοντος. Με τη συμπερίληψη συγκυριακών παραγόντων, στους οποίους περιλαμβάνονται οι περιβαλλοντικοί παράγοντες επιτρέπει την καταγραφή των επιπτώσεων του περιβάλλοντος στη λειτουργικότητα του ατόμου. Στην ερώτηση «τί είναι αναπηρία» προστίθεται πλέον το ερώτημα «πότε η αναπηρία παρουσιάζεται». Έτσι η ICF καθορίζει την κατάταξη όλων των ανθρωπίνων λειτουργιών, αλλά επίσης και των σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ του ατόμου (με ή χωρίς αναπηρία) και του περιβάλλοντός του.

²⁸ World Programme of Action Concerning Disabled Persons

www.un.org/esa/socdev/enable/diswpa01.htm

²⁹ International Classification of Functioning, Disability and Health www.who.in/classification/icf/en/

Το 2000 , στην Ανακοίνωση³⁰ της « Προς μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για Άτομα με Αναπηρία», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τονίζει επίσης ότι «οι φραγμοί του περιβάλλοντος αποτελούν μεγαλύτερο εμπόδιο συμμετοχής στην κοινωνία από τους λειτουργικούς περιορισμούς και η εξάλειψη των φραγμών μέσω της νομοθεσίας, του Καθολικού Σχεδιασμού, της παροχής διευκολύνσεων και άλλων μέσων, διαπιστώθηκε ότι αποτελούν το κλειδί για την ισότητα των ευκαιριών των ατόμων με αναπηρία».

Στην Έκθεση Ομάδας Εμπειρογνομόνων³¹ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Προσβασιμότητα « 2010: Μια Ευρώπη προσβάσιμη για όλους» (2003) αναφέρεται ότι «...ένα προσβάσιμο δομημένο περιβάλλον αποτελεί πρωταρχικό στοιχείο για την πραγμάτωση μιας κοινωνίας βασισμένης στην ισότητα και παρέχει στους πολίτες του την αυτονομία και τα μέσα να ακολουθήσουν μια ενεργό κοινωνική και οικονομική ζωή. Αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο μιας αλληλέγγυας κοινωνίας, θεμελιωμένης στη έλλειψη διακρίσεων. Η κοινωνία μας βασίζεται στην πολυμορφία, συνεπιφέροντας έτσι την ανάγκη δόμησης ενός περιβάλλοντος χωρίς φραγμούς, το οποίο δεν δημιουργεί αναπηρίες και ανικανότητες. Αυτό σημαίνει πως η προσβασιμότητα αποτελεί μέριμνα για όλους και όχι μόνο για μια μειονότητα με ειδικές ανάγκες. Με μια αυξανόμενα πολύμορφη και γηράσκουσα κοινωνία στόχος πρέπει και θα είναι η ολοένα και περισσότερο προώθηση της προσβασιμότητας σε όλους...»

Αλλά και η νέα Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η οποία κυρώθηκε με νόμο κράτους (ν. 4074/2012), αναφέρει στο προοίμιο «...ότι η αναπηρία είναι μια εξελισσόμενη έννοια και ότι η αναπηρία προκύπτει από την αλληλεπίδραση μεταξύ των εμποδιζόμενων προσώπων και των περιβαλλοντικών εμποδίων και των εμποδίων συμπεριφοράς που παρεμποδίζει την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία , σε ίση βάση με τους άλλους ...και αναγνωρίζει... τη σημασία της προσβασιμότητας στο φυσικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον, στην υγεία και εκπαίδευση και στην πληροφορία και επικοινωνία, καθιστώντας δυνατό στα άτομα με αναπηρίες να απολαμβάνουν πλήρως όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών...»

Μια έρευνα³² σχετικά με την κοινωνική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία (NDA 2005) που ανατέθηκε από την Εθνική Αρχή για την Αναπηρία στην Ιρλανδία,

³⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?>

³¹ www.accessibletourism.org/resources/final_report_ega_el.pdf

³² www.nda.ie/cntmgmtnew.nsf/

αναδεικνύει το ζήτημα της προσβασιμότητας ως σημαντικό παράγοντα στον περιορισμό της κοινωνικής συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία. Η έρευνα επιβεβαίωσε ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν πολύ πιο περιορισμένη πρόσβαση στο περιβάλλον τους και συνεπώς συμμετοχή σε κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες από ότι τα άτομα χωρίς αναπηρία. Η έρευνα έδειξε ότι πάνω από το 30% των σπιτιών στην Ιρλανδία δεν είναι προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία, γεγονός που καθιστά δύσκολο σε μερικούς πολίτες με αναπηρία να επισκεφθούν φίλους ή την οικογένεια. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και τα ηλικιωμένα άτομα, κατά τη διάρκεια επισκέψεων σε συγγενείς και φίλους τους, είναι επίσης ένας παράγοντας για να αισθάνονται απομονωμένοι και κοινωνικά αποκλεισμένοι. Όπως όμως οι ηλικιωμένοι, τα παιδιά χρειάζονται επίσης να είναι το δομημένο περιβάλλον προσβάσιμο.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναφέρει ότι κάθε παιδί έχει το δικαίωμα συμμετοχής στην οικογένεια, στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή, ωστόσο πολλά παιδιά στην Ιρλανδία εξακολουθούν να αποκλείονται από τη συμμετοχή στην οικογενειακή, πολιτιστική και κοινωνική ζωή, λόγω της κατασκευής απρόσιτου περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να παίζει.

Στην Ιρλανδία, η Εθνική Πολιτική αναγνωρίζει το δικαίωμα αυτό ως βασικό στοιχείο της κοινωνικής ένταξης. Ωστόσο, η πολιτική αναγνωρίζει επίσης ότι οι δημόσιες παιδικές χαρές δεν σχεδιάζονται γενικά λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των παιδιών με αναπηρία.

Άρα, λοιπόν, το ζήτημα της προσβασιμότητας του δομημένου περιβάλλοντος επηρεάζει σαφώς τις ζωές των ανθρώπων με αναπηρία, μικρών και μεγάλων και κατά συνέπεια το επίπεδο της κοινωνικής συμμετοχής και της εξίσωσης των ευκαιριών. Νομοθεσία και κανονισμοί διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην εισαγωγή μέτρων για τη βελτίωση της προσβασιμότητας του δομημένου περιβάλλοντος και συνεπώς βελτιώνουν την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία και το βαθμό εξίσωσης των ευκαιριών για όλους τους πολίτες.

Από τα παραπάνω, φαίνεται ότι η αναπηρία μπορεί να θεωρηθεί ως το αντίθετο της εξίσωσης των ευκαιριών, εξαρτώμενη άμεσα από το επίπεδο πρόσβασης των ατόμων στο περιβάλλον ή της προσβασιμότητας του περιβάλλοντος στα άτομα. Έτσι, αν η πρόσβαση των ατόμων εξασφαλίζεται μέσω της προσβασιμότητας του περιβάλλοντος, η ισότητα των ευκαιριών εμφανίζεται και συνεπώς τα δικαιώματα των ατόμων με

αναπηρία διασφαλίζονται. Εάν όμως δεν υπάρχει προσβασιμότητα , δεν υπάρχει ούτε πρόσβαση και επομένως η αναπηρία αναδεικνύεται. Έτσι, η κατανόηση των βασικών θεμάτων που αφορούν στην πρόσβαση και στην προσβασιμότητα αποτελεί προϋπόθεση για την ενίσχυση της εξίσωσης των ευκαιριών και , στη συνέχεια, για την πρόληψη των αναπηριών. Ως «εξίσωση των ευκαιριών» δε, ορίζεται η διαδικασία μέσω της οποίας τα διάφορα συστήματα της κοινωνίας και το περιβάλλον, όπως οι υπηρεσίες, δράσεις , πληροφόρηση και τεκμηρίωση , γίνονται διαθέσιμα (προσβάσιμα) σε όλους, ιδιαίτερα σε άτομα με αναπηρία. Η δε αναπηρία πρέπει να καταστεί σαφές ότι οφείλεται στη δυναμική αλληλεπίδραση διαφόρων παραγόντων, όπως παράγοντες που σχετίζονται με την ατομικότητα (ικανότητα , βαθμός αυτονομίας), παράγοντες που σχετίζονται με το περιβάλλον (προσβασιμότητα, συμμετοχή στη ζωή της κοινότητας) και παράγοντες που αφορούν στην κοινωνία (νόμοι, κανονισμοί, πολιτικές κλπ). Το σημαντικό ζητούμενο σε όλη αυτή την προσέγγιση είναι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

4. Οι απαιτήσεις για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας

4.1 Απαιτήσεις προσβασιμότητας κατά ομάδα αναπηρίας.

Τα άτομα με αναπηρία αποτελούν μια ανομοιογενή ομάδα. Υπάρχουν διάφορες αναπηρίες: εμφανείς ή αφανείς, βαρύτερες ή ελαφρότερες, μόνιμες ή προσωρινές, μία ή συνδυασμός περισσοτέρων (κίνησης, όρασης, ακοής, ομιλίας, αντίληψης, ψυχικές /γνωστικές), που συνεπάγονται διαφορετικές ανάγκες και διαφορετικές δυνατότητες των ατόμων που τις βιώνουν, οι οποίες μάλιστα επηρεάζονται ανάλογα με το φύλο, την ηλικία, την κοινωνικό-οικονομική κατάσταση, την εθνικότητα ή την πολιτιστική κληρονομία κλπ των ατόμων. Επίσης, ενώ η αναπηρία σχετίζεται εξ ορισμού με «μειονέκτημα», δεν είναι όλα τα άτομα με αναπηρία σε εξίσου μειονεκτική θέση. Οι γυναίκες /κορίτσια με αναπηρία π.χ βιώνουν τα συνδυασμένα μειονεκτήματα που συνδέονται με το φύλο αλλά και με την αναπηρία. Άτομα που βιώνουν προβλήματα ψυχικής υγείας φαίνεται να είναι συχνά σε πιο μειονεκτική θέση από εκείνη των ατόμων με κινητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες. Αντίστροφα ο πλούτος και η κοινωνικής κατάσταση των ατόμων βοηθούν να ξεπεραστούν εμπόδια συμμετοχής που πηγάζουν από την αναπηρία.

Το περιβάλλον ενός ατόμου έχει τεράστια επίδραση στην εμπειρία και την έκταση της αναπηρίας. Μη προσβάσιμα περιβάλλοντα δημιουργούν την αναπηρία, θέτοντας εμπόδια στη συμμετοχή και την ένταξη των ατόμων με αναπηρία.

Έτσι για παράδειγμα, ένα κωφό άτομο χωρίς διερμηνέα της νοηματικής γλώσσας, ένας χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου σε ένα πολυώροφο κτίριο χωρίς προσβάσιμο ανελκυστήρα και ένα τυφλό άτομο που χρησιμοποιεί υπολογιστή χωρίς λογισμικό ανάγνωσης οθόνης βιώνουν την αδυναμία συμμετοχής και μπορεί να οδηγηθούν σε αποκλεισμό ή/και απομόνωση.

Ένα περιβάλλον, λοιπόν, για να είναι προσβάσιμο πρέπει να λαμβάνει υπόψη το μεγαλύτερο δυνατό φάσμα αναγκών όλων των κατηγοριών ατόμων με αναπηρία και να διασφαλίζει την κατά το δυνατό αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση καθενός.

Για διευκόλυνση του καθορισμού των βασικών απαιτήσεων προσβασιμότητας θεωρείται ο παρακάτω επιμερισμός σε βασικές υποομάδες, με σχετικά παρόμοια χαρακτηριστικά και αντίστοιχα παρόμοιες απαιτήσεις προσβασιμότητας.

4.1.1 Άτομα με κινητικές αναπηρίες

Τα άτομα με κινητικές αναπηρίες (ΕΣΑμεΑ Απρίλιος 2008) αντιμετωπίζουν δυσκολίες οφειλόμενες σε φυσικά , αρχιτεκτονικά και τεχνολογικά κυρίως εμπόδια π.χ σκαλοπάτια, έλλειψη χώρου για κίνηση και ελιγμούς, ολισθηρότητα , εμπόδια στα πεζοδρόμια, ακατάλληλα έπιπλα, μηχανισμοί που απαιτούν δύναμη στη χρήση, κλπ. Ως εκ τούτου έχουν ανάγκη από:

- Ισόπεδες επιφάνειες ή επιφάνειες με μικρές κλίσεις, αντιολισθηρές και συνεχείς, χωρίς αρμούς και σκαλοπάτια.
- Ικανό ελεύθερο χώρο για διέλευση , προσπέραση και ελιγμούς αλλά και μεταφορά από/προς το αμαξίδιο.
- Ελεύθερο χώρο δίπλα σε θέσεις συνοδών
- Χώρους ανάπαυσης σε τακτικές αποστάσεις
- Πλατύσκαλα οριζόντια και άνετα σε ράμπες , κλίμακες, θύρες ανελκυστήρες.
- Κλίμακες με χειρολαβές και στις δυο πλευρές , σήμανση στις ακμές και άνετα πατήματα.
- Σήμανση στο ύψος των ματιών
- Θύρες εύκολες στο χειρισμό με χειρολαβές σε κατάλληλα ύψη
- Προσβάσιμους χώρους υγιεινής
- Μηχανισμούς σε κατάλληλα ύψη και εύκολο χειρισμό
- Ικανούς χρόνους μεταξύ συνεχόμενων φάσεων λειτουργίας μηχανισμών.

4.1.2 Άτομα με προβλήματα όρασης

Τα άτομα με προβλήματα όρασης(ΕΣΑμεΑ, Απρίλιος 2008) βασίζονται κυρίως στην αντίληψη απτικών και ηχητικών ερεθισμάτων, αντιμετωπίζουν δε δυσκολίες κυρίως με την ενημέρωση/επικοινωνία και τη χρήση συσκευών, εξοπλισμών και βοηθημάτων. Δυσκολεύονται π.χ όταν χρησιμοποιούνται μόνο συμβατικές έντυπες μορφές επικοινωνίας ή οπτική σήμανση (τιμοκατάλογοι, πίνακες δρομολογίων) , όταν δεν προβλέπονται έντυπα με μεγάλους χαρακτήρες και έντονες χρωματικές αντιθέσεις

φόντου-χαρακτήρων ή έντυπα σε γραφή Braille ή αναγνώστες οθόνης καθώς και με τον προσανατολισμός τους στο χώρο, όταν π.χ δεν προβλέπεται ειδική ανάγλυφη καθοδηγητική σήμανση ή εξειδικευμένο προσωπικό για να τους βοηθήσει. Ως εκ τούτου έχουν ανάγκη από :

- Διαδρόμους με ικανό πλάτος διασταύρωσης με άλλους χρήστες και ομαλή τελική επιφάνεια
- Διακριτά όρια διαδρόμων
- Διακριτή επισήμανση σκαλοπατιών
- Επισήμανση εμποδίων μέχρι το ύψος της κεφαλής
- Απτική σήμανση ή σήμανση σε γραφή Braille
- Ηχητική σήμανση και ενημέρωση
- Ισχυρές χρωματικές αντιθέσεις
- Καλά φωτιζόμενους χώρους
- Απλότητα και σαφήνεια μορφών και στοιχείων περιβάλλοντος
- Υποστηρικτικές υπηρεσίες (οδηγούς, αναγνώστες, σκύλους οδηγούς κλπ)

4.1.3 Άτομα με προβλήματα ακοής

Τα άτομα με προβλήματα ακοής (ΕΣΑμεΑ, Απρίλιος 2008) βασίζονται κυρίως στην αντίληψη οπτικών ερεθισμάτων, αντιμετωπίζουν δε αντίστοιχα δυσκολίες με την ενημέρωση όταν π.χ αυτή προβλέπεται μόνο με ηχητικά συστήματα χωρίς να προβλέπονται και συστήματα οπτικής ενημέρωσης ταυτόχρονα, με την επικοινωνία όταν π.χ δεν προβλέπεται διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα ή συστήματα ενίσχυσης ήχου, καθώς και με τη χρήση συσκευών, εξοπλισμών και βοηθημάτων αν αυτά δεν είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους (π.χ να διαθέτουν οπτική ειδοποίηση ή δόνηση κλπ) και ενδεχομένως με την κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου. Ως εκ τούτου έχουν ανάγκη από:

- Καλή ακουστική χώρων
- Καλά φωτιζόμενους χώρους
- Οπτική σήμανση
- Διερμηνεία στην νοηματική
- Βοηθήματα ενίσχυσης ήχου
- Απλότητα και σαφήνεια των μορφών και στοιχείων του περιβάλλοντος

4.1.4 Άτομα με προβλήματα αντίληψης

Τα άτομα με προβλήματα αντίληψης (ΕΣΑμεΑ, Απρίλιος 2008) αντιμετωπίζουν δυσκολίες, που οφείλονται κυρίως σε φυσικά, αρχιτεκτονικά και τεχνολογικά εμπόδια π.χ σε περιπτώσεις ασαφούς και περίπλοκης σήμανσης, σε περιπτώσεις χώρων με πολύπλοκη διαρρύθμιση, σε περιπτώσεις εξοπλισμών με πολύπλοκες οδηγίες χρήσης.

Ως εκ τούτου έχουν ανάγκη από:

Απλή διαρρύθμιση χώρων

Απλοποιημένη σήμανση

Απλοποιημένες οδηγίες χρήσης

4.1.5 Άτομα με ψυχικές ή νοητικές αναπηρίες

Τα άτομα με ψυχικές ή νοητικές αναπηρίες συχνά απαιτούν εξειδικευμένους τρόπους εξυπηρέτησης. Έτσι π.χ άτομα με κλειστοφοβία είναι πιθανό να μην μπορούν να χρησιμοποιήσουν αστικές συγκοινωνίες

4.1.6 Άτομα με προβλήματα ομιλίας

Τα άτομα με προβλήματα ομιλίας έχουν ανάγκη ειδικών μορφών επικοινωνίας π.χ διερμηνείας στη νοηματική, εκπαιδευμένου προσωπικού κλπ.

4.1.7 Άτομα με αλλεργίες

Τα άτομα με αλλεργίες (ΕΣΑμεΑ 2008) συναντούν επίσης δυσκολίες που οφείλονται σε αρχιτεκτονικά εμπόδια, πχ σε χώρους που δε διαθέτουν καλό εξαερισμό, χώρους με πολλά άτομα ή λόγω συγκεκριμένων πολιτικών /διαδικασιών π.χ σε χώρους όπου επιτρέπεται η παρουσία ζώων.

4.1.8 Άτομα με άλλες αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις

Τα άτομα με άλλες αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις (ΕΣΑμεΑ, Απρίλιος 2008) είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα σε λοιμώξεις και μικρόβια , γεγονός που προϋποθέτει αυστηρή καθαριότητα σε χώρους δημόσιας χρήσης και επομένων αντίστοιχες διαδικασίες/πολιτικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

5. Μελέτη Περίπτωσης -Δήμος Χαλκιδέων

5.1 Ο Δήμος Χαλκιδέων

Βασικά Χαρακτηριστικά του Δήμου

Ο Δήμος Χαλκιδέων είναι Δήμος της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας που συστήθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από τη συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Ανθηδώνος, Αηλαντίω, Αυλίδος, Νέα Αρτάκης και Χαλκιδέων. Η έκταση του Δήμου είναι 424,77 τ.χλμ και ο πληθυσμός τους 102.223 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής του 2011.

Έδρα του Δήμου είναι η Χαλκίδα. Ο Δήμος με πληθυσμό που ξεπερνά τους 100.000 μόνιμους κατοίκους κατατάσσεται στους μεγαλύτερους δήμους της χώρας και μάλιστα με συνεκτικά μητροπολιτικά χαρακτηριστικά οργάνωσης μεταξύ του τέως Δήμου και των ΔΕ χαλκιδέων και των υπόλοιπων Δημοτικών Ενοτήτων.

Ο Καλλικρατικός Δήμος έχει σημαντικό υπόβαθρο να αξιοποιήσει δυνατότητες στην παρούσα κρίσιμη οικονομική συγκυρία, αναπροσαρμόζοντας του παραδοσιακό του μοντέλο και δημιουργώντας συμπληρωματικότητα παραγωγικών δραστηριοτήτων και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, έτσι ώστε σταδιακά να αναδειχθεί σε ένα ολοκληρωμένο αστικό -παραγωγικό κέντρο εθνικής σημασίας.

Η Χαλκίδα χαρακτηρίζεται από έντονο δυισμό προσανατολισμού αφού ανήκει στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας με εντονότερες λειτουργικές εξαρτήσεις από και προς την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας. Συνιστά πλέον το μεγαλύτερο Δήμο της Περιφέρειας, και το σε συνδυασμό με την ιδιότητά του ως πρωτεύουσα της Π.Ε Ευβοίας του προσδίδει σημαντικό πλεονέκτημα στην απαίτηση ενδυνάμωσης μεγάλων υποδομών, στη διεκδίκηση σημαντικών παρεμβάσεων και στην κατανομή κονδυλίων.

Τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά του Δήμου είναι:

-Πλεονεκτική γεωγραφική θέση: γεινίαση με την Αττική, μικρή απόσταση από το αεροδρόμιο των Σπάτων, γεινίαση με δίκτυα συγκοινωνιών εθνικού χαρακτήρα, εύκολη σιδηροδρομική και οδική πρόσβαση, σύνδεση με επιχειρηματική ζώνη Θήβας-Οινοφύτων.

-Ο μεγαλύτερος αστικός πόλος στην ευρύτερη περιοχή της Β.Α Αττικής Βοιωτίας - Εύβοιας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, με επίπεδα πληθυσμού άνω των 100.000 κατοίκων.

-Τουριστικός προορισμός καθ' όλη τη διάρκεια τους έτους: διαμορφωμένη ανάπτυξη παραθεριστικού τουρισμού και β' κατοικίας στο σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων, τουρισμού διήμερου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

-Πλούσιοι και αξιόλογοι πολιτισμικοί και ιστορικοί πόροι-μακραίωνη συνεχής ιστορική διαδρομή από το 3000 πχ εως σήμερα-Ιδιαίτερη φυσική ομορφιά-ιδιαίτερο ανάγλυφο. Σημαντική παράδοση στον τομέα της αρχιτεκτονικής.

Στον αντίποδα αυτών των πλεονεκτημάτων και κυρίως λόγω της παρατεταμένης ύφεσης της χώρας, εντοπίζονται ζητήματα όπως:

-Η ραγδαία αποβιομηχάνιση η οποία επέφερε έντονα κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα, δημιουργώντας παράπλευρες επιπτώσεις με το αναξιοποίητο απόθεμα εγκαταστάσεων και δευτερογενούς περιβαλλοντικής υποβάθμισης λόγω της εγκατάλειψής τους.

-Η συνακόλουθη αύξηση της ανεργίας και η διάρρηξη του κοινωνικού ιστού.

Η λειτουργία της Χαλκίδας ως περιαστικός δορυφόρος της πρωτεύουσας, με έντονη καθημερινή μεταφορά εργαζόμενων και σπουδαστών, οι οποίοι όμως δεν καταναλώνουν εισόδημα στην περιοχή.

5.2 Περιγραφή της Δομής και Λειτουργίας του Συστήματος Διακυβέρνησης του Δήμου Χαλκιδέων

Ο Δήμος αποτελεί θεσμό του πολιτικού και διοικητικού συστήματος της χώρας και ως εκ τούτου η δομή του και η λειτουργία του συναρθρώνεται στο πολιτικό και διοικητικό επίπεδο. Συγκεκριμένα στο πολιτικό επίπεδο διεξάγεται η μετουσίωση της πολιτικής εντολής η οποία ανατίθεται στα αιρετά όργανα του Δήμου σε πολιτική στοχοθεσία, κορυφαία έκφανση της οποίας είναι η εξειδίκευση του στρατηγικού οράματος με βάση το οποίο εκπονείται το στρατηγικό σχέδιο και εν συνεχεία εκπονούνται τα επιμέρους ετήσια προγράμματα δράσης. Στο ίδιο επίπεδο λαμβάνονται οι αποφάσεις ανώτατης διοίκησης, δηλαδή οι αποφάσεις εκείνες που εξειδικεύουν και εφαρμόζουν την

πολιτική στοχοθεσία. Στο διοικητικό επίπεδο το οποίο εκτείνεται κυρίως στις δημοτικές υπηρεσίες και στα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου διεξάγεται η εκτελεστική λειτουργία, δηλαδή η εφαρμογή των αποφάσεων ανώτατης διοίκησης και η εξατομίκευση των ατομικών διοικητικών πράξεων ή ο έλεγχος της τήρησης των τοπικών κανονιστικών αποφάσεων.

Η διάκριση των δυο επιπέδων είναι πάντοτε σαφής διότι ο νομοθέτης αναθέτει στα όργανα που είναι φορείς της πολιτικής εντολής και την άσκηση των διοικητικών λειτουργιών.

Για τη συνάρθρωση των δυο επιπέδων κρίσιμη είναι η συμβολή του συστήματος διακυβέρνησης, δηλαδή της δομής και λειτουργία των οργάνων που είναι φορείς της πολιτικής εντολής.

5.2.1 Δημοτικό Συμβούλιο.

Το Δημοτικό Συμβούλιο είναι το ανώτερο βουλευόμενο όργανο του Δήμου, το οποίο αντιπροσωπεύει το εκλογικό σώμα και την ενότητα των οργανωμένων σε ενιαίο δήμο τοπικών κοινωνιών. Σε αυτό εκπροσωπούνται σύμφωνα με τους κανόνες του ισχύοντος δημοτικού εκλογικού συστήματος οι δημοτικές παρατάξεις. Οι δημοτικές παρατάξεις αποτελούν τους πολιτικούς οργανισμούς -φορείς προγραμματικού πλαισίου καθώς επίσης και φορείς εντολής για τη σύνθεση του στρατηγικού οράματος του Δήμου.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει για όλα τα ζητήματα που αναφέρονται στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων εφόσον αυτά δεν έχουν ανατεθεί ρητά από τον νομοθέτη στη αρμοδιότητα των υπολοίπων αιρετών οργάνων του Δήμου.

5.2.2 Δήμαρχος

Ο Δήμαρχος είναι το κεντρικό πολιτικό και διοικητικό πρόσωπο του Δήμου διότι πέρα από εκτελεστικό όργανο του Δημοτικού Συμβουλίου είναι και ηγέτης της πλειοψηφικής δημοτικής παράταξης ενώ παράλληλα ως άμεσα εκλεγόμενο όργανο είναι φορέας άμεσης πολιτικής εντολής, όπως και το Δημοτικό Συμβούλιο σε αντίθεση με άλλα εμμέσως αιρετά ή διορισμένα πολιτικά όργανα όπως η Οικονομική Επιτροπή, Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και Αντιδήμαρχοι.

5.2.3 Εκτελεστική Επιτροπή -Αντιδήμαρχοι

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι το συλλογικό όργανο του Δήμου και αποτελείται από τον Δήμαρχο ως πρόεδρο και του Αντιδημάρχους ως μέλη. Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι η ‘κυβέρνηση’ του Δήμου και διαμέσου αυτής ο Δήμαρχός συντονίζει το έργο των Αντιδημάρχων και γενικότερα τη λειτουργία του Δήμου και των δημοτικών νομικών προσώπων. Μια από τις αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι να συντονίζει την κατάρτιση και να παρακολουθεί την εκτέλεση του στρατηγικού σχεδιασμού, τον οποίο και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο. Επίσης έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού και εισηγείται τα σχέδια εσωτερικής λειτουργίας, κανονισμούς πληροφόρησης πολιτών και αντιμετώπισης εκτακτων αναγκών.

5.2.4 Οικονομική Επιτροπή

Η Οικονομική Επιτροπή συγκροτείται με βάση τον νόμο 3852/2010 ως συλλογικό εκτελεστικό όργανο το οποίο έχει σχεδόν όλες τις αρμοδιότητες της παλαιάς Δημαρχιακής Επιτροπής. Στην Οικονομική Επιτροπή προεδρεύει ο Δήμαρχος ή ο Αντιδήμαρχος που αυτός ορίζει και τα υπόλοιπα μέλη εκλέγονται από το Δημοτικό συμβούλιο. Ο αριθμός των μελών είναι ανάλογος του αριθμού των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου. Στην Ο,Ε πέραν των συμβούλων της πλειοψηφίας που αποτελούν και την πλειοψηφία της Επιτροπής μετέχουν και δημοτικοί σύμβουλοι από την μειοψηφία. Η Οικονομική Επιτροπή είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Στο Δήμο Χαλκιδέων η Οικονομική Επιτροπή αποτελείται από τον Πρόεδρο και οκτώ (8) τακτικά μέλη και πέντε (5) αναπληρωματικά.

5.2.5 Επιτροπή Ποιότητας Ζωής

Η Επιτροπή ποιότητας ζωής είναι ένα νέο αιρετό εκτελεστικό διοικητικό όργανο με διφυή χαρακτήρα, δηλαδή τόσο εισηγητικό όσο και αποφασιστικό. Εισηγείαι στο Δημοτικό Συμβούλιο θέματα που αφορούν το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής.

Αποτελείται από τον Πρόεδρο και οκτώ (8) μέλη. Η Επιτροπή ποιότητας ζωής είναι ένας ατελής θεσμός ο οποίος δεν έχει ακόμη καταξιωθεί στο πλαίσιο του δημοτικού συστήματος διακυβέρνησης. Ιδίως μάλιστα όταν ένα μέρος των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων ασκούνται από τα συμβούλια της Δημοτικής Κοινότητας.

5.2.6 Διοικητικά Συμβούλια Δημοτικών ΝΠΔΔ και Επιχειρήσεων

Μέρος του κατ'ευρεία έννοια συστήματος διακυβέρνησης του Δήμου είναι και τα Διοικητικά Συμβούλια των δημοτικών νομικών προσώπων και επιχειρήσεων. Τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο με βάση την κείμενη νομοθεσία και τις διατάξεις της συστατικής τους πράξης. Ο νομοθέτης ορίζει τον οριακό αριθμό μελών ανά κατηγορία μελών και αφήνει στο Δημοτικό Συμβούλιο να καθορίσει τον ακριβή αριθμό των μελών. Ο Δήμος Χαλκιδέων προχώρησε το 2011 σε συγχωνεύσεις και συγκρότησε δυο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Τον Δημοτικό Οργανισμό Παιδείας, Προστασίας και Αλληλεγγύης Χαλκίδας (ΔΟΠΠΑΧ) και τον Δημοτικό Οργανισμό Άθλησης Πολιτισμού και Περιβάλλοντος (ΔΟΑΠΠΕΧ). Επίσης συγκρότησε δυο Δημοτικές Επιχειρήσεις την Δημοτική Επιχείρηση Υδρευσης Αποχέτευσης Χαλκίδας «Αρέθουσα» και την μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Εκμετάλλευσης Περιουσίας (ΔΑΕΠΕΧ).

Σε αυτά τα νομικά πρόσωπα προστίθενται και οι δυο Σχολικές Επιτροπές, οι οποίες συγκροτούνται μια κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης.

Ένα μεγάλο μέρος, λοιπόν, των αρμοδιοτήτων και των λειτουργιών του Δήμου και μάλιστα σε κρίσιμους τομείς ασκείται εν μέρει από αυτοτελή νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν δική τους διοίκηση ανεξαρτήτως εάν αυτή ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο καθώς επίσης και ο Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος όταν βέβαια διατηρεί το δικαίωμα της προεδρίας ο Δήμαρχος.

5.2.7 Γενικός Γραμματέας

Ο Γενικός Γραμματέας δεν είναι αιρετό όργανο του Δήμου, συνεπώς δεν μετέχει πολιτικά στο σύστημα διακυβέρνησης. Ως μετακλητός ανώτατος διοικητικός παράγοντας του Δήμου μετέχει κατ'εξοχήν στη διοικητική δομή. Ο ρόλος του όμως

δεν είναι απολύτως διοικητικός. Ως επιτελικό όργανο συνδέει το πολιτικό επίπεδο με το διοικητικό. Μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου στην Εκτελεστική Επιτροπή και αυτό ακριβώς του προσδίδει μερικώς πολιτική λειτουργία.

Ο Γενικός Γραμματέας συνεπικουρεί τον Δήμαρχο στην άσκηση ιδίως των διοικητικών λειτουργιών και μάλιστα εκείνων που αναφέρονται στη διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού του δήμου. Ο Γενικός Γραμματέας προϊστάται των υπηρεσιών του Δήμου, παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και γενικότερα συντονίζει τις υπηρεσίες του Δήμου κατά την άσκηση του έργου τους, σε συνεργασία με τους αντίστοιχους προϊστάμενους.

Η εφαρμογή του θεσμού του Γενικού Γραμματέα στο Δήμο Χαλκιδέων μπορεί να αποτιμηθεί θετικά διότι ο μεν Δήμος είναι ένας από τους μεγάλους Δήμους, με ορατά κενά στη διοικητική του ανάπτυξη, με πολιτική κουλτούρα χαλαρού συντονισμού και παράλληλα σε ορισμένους τομείς υπερεκτίμησης των πελατειακών σχέσεων. Η ανάληψη του διοικητικού συντονισμού από τον Γενικό Γραμματέα ιδίως όταν συνοδεύεται από σύγχρονες διοικητικές τεχνικές καλύπτει τα κενά της διοικητικής ανάπτυξης και μεσοπρόθεσμα εμπεδώνει νέα σύγχρονα και αποτελεσματικά πρότυπα διοίκησης στο ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου.

5.3 Περιγραφή και αξιολόγηση των Υπηρεσιών του Δήμου Χαλκιδέων και των Νομικών Προσώπων.

5.3.1 Καταγραφή των Υπηρεσιών και Νομικών Προσώπων του Δήμου

Ο Δήμος Χαλκιδέων όπως εξάλλου κάθε Δήμος στην ελληνική αλλά και στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη συγκροτείται από σύνολο νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου με κέντρο και εποπτευόμενα οργανισμό το κυρίως νομικό πρόσωπο του Δήμου. Το νομικό αυτό πρόσωπο ασκεί μέρος των αρμοδιοτήτων του διαμέσου της συγκρότησης διακριτών τυπικά αυτοτελών νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και την ανάθεση σε αυτά των αρμοδιοτήτων αυτών. Μετά την ισχύ του ν. 3852/2010 και την συγκρότηση του ενιαίου καλλικρατικού Δήμου ο αριθμός των δημοτικών νομικών προσώπων που μπορεί να ιδρύει ο Δήμος Περιορίζεται αριθμητικά σε δυο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και δυο δημοτικές επιχειρήσεις.

Το νομικό πρόσωπο του Δήμου Χαλκιδέων πέραν της εποπτείας που ασκεί στα προαναφερόμενα δημοτικά νομικά πρόσωπα τα οποία αναλαμβάνουν την άμεση άσκηση αρμοδιοτήτων της κοινωνικής , πολιτιστικής και αθλητικής πολιτικής καθώς και της διαχείρισης των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης αλλά και μέρους του τομέα διαχείρισης της ακίνητης περιουσίας, ασκεί άμεσα με τις υπηρεσίες του όλες τις άλλες αρμοδιότητες.

Η οργάνωση των Υπηρεσιών του Δήμου Χαλκιδέων διέπεται από τον ισχύοντα τροποποιημένο Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας. Οι Υπηρεσίες του Δήμου συγκροτούνται με την προβλεπόμενη από τον νόμο και τη διοικητική επιστήμη . ιεραρχική δομή. Βάση στην οργανωτική δομή είναι τα Τμήματα τα οποία συνθέτουν συνθέτουν με κριτήριο την συνάφεια του αντικειμένου τις Δ-νσεις ενώ κάθε Τμήμα διαρθρώνεται σε επιμέρους οργανικές υπομονάδες , τα Γραφεία. Το σύνολο των Δ-νσεων του Δήμου συνθέτουν τη Γενική Δ-νση. Στο Δήμο Χαλκιδέων η προβλεπόμενη στον Οργανισμό Γενική Διεύθυνση δεν έχει συγκροτηθεί και δεν λειτουργεί διότι δεν προκύπτει η αναγκαιότητά της λόγω της θεσμοθέτησης της θέσης του Γενικού Γραμματέα του Δήμου.

Ο ισχύον οργανισμός διαρθρώνει τις Υπηρεσίες του Δήμου σε δέκα Διευθύνσεις στις οποίες αντιστοιχούν συνολικά 35 Τμήματα. Συγκεκριμένα συγκροτούνται οι εξής Δ-νσεις:

1. Διεύθυνση Επιχειρησιακού Προγραμματισμού, Νέων Τεχνολογιών και Πληροφορικής
2. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
3. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
4. Διεύθυνση Προσόδων
5. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
6. Διεύθυνση Πολεοδομίας
7. Διεύθυνση Γεωτεχνικών Υπηρεσιών
8. Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
9. Διεύθυνση ΚΕΠ
10. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας

Πέραν των Διευθύνσεων προβλέπονται και συγκροτούνται δυο αυτοτελή Τμήματα. Το Αυτοτελές Τμήμα Δημάρχου και η Νομική Υπηρεσία.

Καθοριστικός για την οργανωτική συγκρότηση και τη λειτουργία των Υπηρεσιών είναι ο Γενικός Γραμματέας τόσο εξαιτίας της αποστολής του όσο και της μη συγκρότησης της Γενικής Διεύθυνσης.

5.3.2 Ομαδοποίηση σε θεματικούς τομείς

Ο ισχύον Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας ακολουθεί τη θεματική ομαδοποίηση των οργανικών μονάδων κατά το πρότυπο που συνέταξε το 2011 η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ). Έτσι οι θεματικές ενότητες είναι

1. Οι αυτοτελείς Υπηρεσίες που υπάγονται στο Δήμαρχο
2. Οι Επιτελικές Υπηρεσίες
3. Οι Υπηρεσίες Περιβάλλοντος
4. Οι Υπηρεσίες Υποστήριξης

Η ομαδοποίηση με βάση τη συνάφεια του θεματικού αντικειμένου δεν είναι πάντως και η μοναδική. Ένα άλλο κριτήριο είναι η εσωστρέφεια ή η εξωστρέφεια της Υπηρεσίας με βάση το θεματικό αντικείμενο σε σχέση με τους πολίτες ή γενικώς τους χρήστες των υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος. Οι Υπηρεσίες εσωτερικής υποστήριξης συνεργούν ώστε ο Δήμος να καθίσταται ικανός και αποτελεσματικός πάροχος υπηρεσιών προς τους δημότες και τους επαγγελματίες είτε αυτές αναφέρονται στη ρύθμιση της τοπικής οικονομίας, είτε στην ποιότητα ζωής είτε στην κοινωνική πολιτική κ.ο.κ

Υπο την έννοια αυτή οι Υπηρεσίες Εσωτερικής Υποστήριξης είναι:

1. Δ-νση Επιχειρησιακού Προγραμματισμού, Νέων Τεχνολογιών και Πληροφορικής
2. Δ-νση Διοικητικών Υπηρεσιών
3. Δ-νση Οικονομικών Υπηρεσιών
4. Δ-νση Προσόδων
5. Δ-νση Τεχνικών Υπηρεσιών

Αντιστοίχως οι Υπηρεσίες Εξωστρέφειας είναι:

1. Δ-νση Πολεοδομίας
2. Δ-νση Γεωτεχνικών Υπηρεσιών
3. Δ-νση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

4. Δ-υση ΚΕΠ
5. Δ-υση Δημοτικής Αστυνομίας

5.4 Αξιολόγηση του εσωτερικού Περιβάλλοντος του Δήμου Χαλκιδέων και των Νομικών Προσώπων

5.4.1 Γενική Περιγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των Νομικών Προσώπων

Η διοικητική οργάνωση του Δήμου Χαλκιδέων καταστρώνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις ευχέρειες που αυτή παρέχει στα βουλευόμενα όργανα για να προσαρμόσουν την οργανωτική δομή στις ιδιαίτερες ανάγκες του Δήμου. Ως ιδιαίτερες ανάγκες εννοούνται τα προβλήματα της πόλης, οι περιορισμοί αλλά και οι δυνατότητες που αυτή έχει σήμερα και ιδίως στο μέλλον. Εδώ συνδράμει και η εξουσία που απολαμβάνει εκ του Συντάγματος ο Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή το δικαίωμα της διοικητικής αυτοτέλειας.

Σε γενικές γραμμές η διοικητική οργάνωση του Δήμου Χαλκιδέων σε επίπεδο οργανογράμματος και εφαρμογής του στη διοικητική πραγματικότητα δεν διαφέρει από άλλους Δήμους του ίδιου μεγέθους.

5.4.2 Οργάνωση και συνεργασίες

Η οργανωτική δομή του Δήμου βασίζεται στον ισχύοντα Οργανισμό παρότι πολλές οργανικές υπομονάδες επιπέδου γραφείου παραμένουν ανανεργές είτε διότι τελικά ο Δήμος δεν απέκτησε τις αντίστοιχες αρμοδιότητες είτε διότι δε δόθηκε η δέουσα σημασία.

Η Οργάνωση βασίζεται πρωτίστως στη διάρθρωση των Δ-υσεων και δευτερευόντως των Τμημάτων. Αυτό έχει ως βασική συνέπεια την ενίσχυση του ρόλου των Διευθυντών στην Οργάνωση και λειτουργία του Δήμου και την υποτονική σε ορισμένες περιπτώσεις λειτουργία των προϊσταμένων ορισμένων τμημάτων.

Ο ρόλος των Διευθυντών στο Δήμο είναι νευραλγικός. αυτό έχει ως συνέπεια και τον επιμερισμό της ευθύνης για τις ατέλειες της λειτουργίας και το ποιοτικό περιεχόμενο της διοίκησης.

Η έλλειψη πνεύματος συνεργασίας δυσχεραίνει εν συνεχεία και την επίλυση ήσσονος σημασίας προβλημάτων δεδομένου ότι κάθε οργανική μονάδα εμπεδώνει την αντίληψη ότι ενεργεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της έως εκεί όπου μια άλλη οργανική μονάδα θα πρέπει να ασκήσει τις δικές της αρμοδιότητες δίχως όμως την συνέργεια έτσι ώστε ο καθένας ασκώντας τα καθήκοντά του να φέρει σε πέρας μέρος μιας ενιαίας δράσης που απαιτεί συνεργασία.

Κρίσιμο επίσης για τη λειτουργία του Δήμου είναι η συνεργασία μεταξύ των Δ-ντών και της πολιτικής ηγεσίας. Είναι εξάλλου το κλειδί για την προαγωγή του δημοτικού έργου το οποίο είναι εφαρμογή της πολιτικής εντολής και του σύγχρονου και καλά δομημένου προγραμματισμού. Η οργάνωση και η υλοποίηση στην πράξη της συνεργασίας μεταξύ αιρετών και Διοίκησης είναι πολύ πιο σύνθετη διαδικασία από αυτήν που συνήθως πραγματώνεται. Κλειδί για την ομαλή συνεργασία είναι ο καθένας να έχει επίγνωση της αποστολής αλλά και των δυνατοτήτων του.

Η συνεργασία του Δήμου με τα νομικά πρόσωπα είναι προφανώς αυτονόητη. Τα νομικά πρόσωπα είναι παράρτημα του Δήμου. Έχουν τυπική διοικητική αυτοτέλεια αλλά δεν έχουν πολιτική αυτοτέλεια. Για να καταστεί διαρκώς αποτελεσματικότερη η συνέργεια του Δήμου και των νομικών προσώπων απαιτείται σε επίπεδο υπηρεσιών να ενισχυθεί και να βελτιωθεί η συνεργασία και σε επίπεδο Ηγεσίας να ασκούνται πλήρως και απολύτως οι λειτουργίες εποπτείας και ελέγχου τόσο από τον Δήμαρχο όσο και από την Εκτελεστική Επιτροπή.

Ο Δήμος έχει τρία κρίσιμα και άμεσα επίπεδα εξωτερικής συνεργασίας η διαβάθμιση των οποίων τα καθιστά περίπου παράλληλα: Συνεργασία με τα κυβερνητικά όργανα και τα Υπουργεία. Συνεργασία με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και συνεργασία με άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες της περιοχής. Οι εξωτερικές συνεργασίες είναι συνεπώς ένα πολυεπίπεδο πλαίσιο εξωστρέφειας του Δήμου και έχει διαρκώς ευρύτερη σημασία διότι εκτείνεται στο διοικητικό, οικονομικό, πολιτιστικό και κυρίως αναπτυξιακό χώρο στον οποίο ο Δήμος Χαλκιδέων πρέπει να είναι έτοιμος να ανταγωνιστεί και να κερδίσει προς όφελος των πολιτών και της πόλης.

5.4.3 Ανθρώπινο δυναμικό και Υλικοτεχνική Υποδομή

Κρίσιμος παράγοντας για την αποτελεσματική λειτουργία ενός οργανωτικού συστήματος είναι το ανθρώπινο δυναμικό. Εξάλλου και ο προωθητικός παράγοντας της Ηγεσίας είναι και αυτό ανθρώπινο δυναμικό. Εν προκειμένω όμως σημασία έχει το ανθρώπινο δυναμικό των εργαζομένων στο Δήμο και στα Νομικά Πρόσωπα. Άλλωστε αυτό το δυναμικό μπορεί να αξιολογηθεί, να ενταχθεί σε προγράμματα ενίσχυσης δεξιοτήτων, να προσαρμοστεί στις νέες διοικητικές και επιχειρησιακές ανάγκες. Οι πολιτικές ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού τόσο στο πολιτικό όσο και στο διοικητικό επίπεδο είναι εν πολλοίς άγνωστες στο Δήμο Χαλκιδέων. Η αναγκαιότητά τους όμως είναι πρόδηλη.

Είναι το προσωπικό που κατεξοχήν μπορεί να κινητοποιηθεί για την εφαρμογή της διοίκησης αλλαγών. Ο Δήμος δεν έχει την πολυτέλεια να διαθέτει νέο διαβαθμισμένο ανθρώπινο δυναμικό στο οποίο θα μπορούσε να επενδύσει μεσοπρόθεσμα. Ο περιορισμός είναι εκμηδενισμός των προσλήψεων και έχει στερήσει τον Δήμο από προσωπικό που θα ήταν περισσότερο ευέλικτο και πρόθυμο να στηρίξει διοίκηση αλλαγών.

Ο Δήμος μπορεί να αξιοποιήσει, έστω και με πιο αργούς ρυθμούς το υπάρχον προσωπικό πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης. Το ανθρώπινο αυτό δυναμικό αποτελεί δυναμικό κεφάλαιο για τον Δήμο και συνεπώς για την πόλη την τοπική κοινωνία και τους πολίτες.

Αναπόφευκτα θα πρέπει να εφαρμοστούν προγράμματα κατάρτισης για όλο το προσωπικό καθώς το μεγαλύτερο μέρος αυτού του προσωπικού το επόμενο διάστημα θα χρειαστεί να αναλάβει να φέρει σε πέρας ένα νέο δημοτικό σχέδιο διαχείρισης προγραμμάτων για την διαχείριση της ποιότητας ζωής των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Εν κατακλείδι οι πολιτικές αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού με γενικό πλαίσιο για όλους αλλά και ειδικό ανα κατηγορία πρέπει να είναι στο επίκεντρο του Δήμου έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η λειτουργία του για την προσέγγιση του στρατηγικού οράματος.

5.4.4 Οικονομικά

Η πρώτη περίοδος του νέου Δήμου Χαλκιδέων συνέπεσε με την δραματική μείωση των οικονομικών πόρων της τοπικής αυτοδιοίκησης που συνοδεύτηκε με την θέσπιση ασφυκτικών, γραφειοκρατικών και χειραγωγικών ελέγχων που ασκούνται μέσω του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας. Οι κεντρικοί Αυτοτελείς Ποροι στην πενταετία 2018-2013 μειώθηκαν πάνω από 60% ενώ η μείωση γενικώς του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων έχει στερήσει την αυτοδιοίκηση από την χρηματοδότηση κρίσιμων έργων υποδομής. Πρέπει να διασαφηνιστεί ότι τα έσοδα που εισπράττει ο δήμος από τα δημοτικά τέλη είναι τακτικά έσοδα και συνεπώς συνυπολογίζονται στο ποσό των τακτικών εσόδων. Η σχέση τακτικών επιχορηγήσεων και ιδίων εσόδων αποτελεί πράγματι μέτρο οικονομικής βιωσιμότητας και αυτοτέλειας του Δήμου. Δήμος που έχει περισσότερα έσοδα από ίδιους πόρους είναι περισσότερο κοντά στην οικονομική αυτάρκεια από εκείνον που έχει μειωμένους ίδιους πόρους και στηρίζεται στην κρατική επιχορήγηση. Συνεπώς πρώτο μέλημα είναι η αύξηση των ιδίων πόρων. Από την άλλη η διαχείριση της δημοτικής περιουσίας αποτελεί και στο Δήμο Χαλκιδέων ένα πεδίο όπου οι αρμόδιες υπηρεσίες λειτουργούν υποτονικά και χωρίς μεγάλη σπουδή. Τα ελάχιστα μισθώματα δεν εισπράττονται ούτε κινείται ο Δήμος εναντίον των κακοπληρωτών. Κρίσιμης σημασίας είναι η καταγραφή της δημοτικής περιουσίας, η πλήρης ενημέρωση του δημοτικού κτηματολογίου, η ηλεκτρονικοποίηση και εν συνεχεία η εκπόνηση των μεσοπρόθεσμων και των ετήσιων σχεδίων αξιοποίησης.

Τέλος για να έχει αποτέλεσμα κάθε δημοτική πολιτική αξιοποίησης της περιουσία πρέπει να αλλάξει η νοοτροπία των αιρετών, των στελεχών της οικονομικής υπηρεσίας και γενικότερα το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και των Νομικών Προσώπων αλλά και των ιδίων των Δημοτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

6. Αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Χαλκιδέων και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων

6.1 SWOT Ανάλυση ανα θεματικό πεδίο

A. Οργάνωση και Συνεργασίες	
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none">• Ο Δήμος διαθέτει στελεχιακό δυναμικό για να υποστηρίξει νέες οργανωτικές πολιτικές	<ul style="list-style-type: none">• Ευκολία εμπέδωσης ενός οργανωτικού προτύπου που δεν επιφέρει αλλαγές
<ul style="list-style-type: none">• Ο Δήμος έχει το κρίσιμο μέγεθος για να εφαρμόσει σύγχρονες οργανωτικές πολιτικές	<ul style="list-style-type: none">• Αδύναμη συνοχή σε επίπεδο μητροπολιτικής περιοχής
<ul style="list-style-type: none">• Ο Δήμος έχει την βαρύνουσα γεωαναπτυξιακή οντότητα για να αναπτύξει πολύπλευρες συνεργασίες σε κεντρικό, περιφερειακό και διαδημοτικό επίπεδο	<ul style="list-style-type: none">• Διακυμάνσεις στο βαθμό συνεργασίας αιρετών και διοικητικού προσωπικού, έλλειψη σαφών κανόνων που διέπουν τις σχέσεις αιρετών και στελεχών της διοικητικής δομής
<ul style="list-style-type: none">• Δια-διεθνσιακή συνεργασία στο εσωτερικό του Δήμου και μεταξύ δημοτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών των δημοτικών νομικών προσώπων για την αλληλοσυμπλήρωση σε δράσεις που επιβάλλουν συνέργεια.	<ul style="list-style-type: none">• Έλλειψη στελέχωσης που δυσχεραίνει τη λειτουργία του Δήμου
ΕΥΚΑΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none">• Νέο πρότυπο οργάνωσης με την εφαρμογή νέου Ο.Ε.Υ	<ul style="list-style-type: none">• Μη κατανόηση της ανάγκης των οργανωτικών αλλαγών από την πολιτική και διοικητική ηγεσία
<ul style="list-style-type: none">• Αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων για την ψηφιακή διακυβέρνηση	<ul style="list-style-type: none">• Χαμηλή εκτίμηση στην αναγκαιότητα νέων οργανωτικών πολιτικών για να

	μη μεταβληθεί το υφιστάμενο status της αδράνειας.
<ul style="list-style-type: none"> • Εκπόνηση και εφαρμογή Κώδικα Ηγεσίας που να ρυθμίζει τις σχέσεις αιρετών και Διοίκησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή αντιμετώπισης όσων δυσλειτουργιών του συστήματος διακυβέρνησης αναφέρονται από ελλιπή συντονισμό, έλλειψη πνεύματος συνεργασίας και σύγχυση αρμοδιοτήτων.
<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση ρόλου και λειτουργιών Εκτελεστικής Επιτροπής για να επιτυγχάνεται βέλτιστος συντονισμός και καθοδήγηση του δημοτικού έργου με διαδικασίες μέτρησης αποτελεσμάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Απαξίωση και υποβάθμιση της Εκτελεστικής Επιτροπής
<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση συνεργασίας μεταξύ δήμου και νομικών προσώπων με κατάρτιση και εφαρμογή « Κώδικα Εποπτείας» ο οποίος θα ρυθμίζει σχέσεις συστήματος διακυβέρνησης . 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαιώνιση της υφιστάμενης κατάστασης στις σχέσεις δήμου με τα νομικά πρόσωπα με υποτονική άσκηση εποπτείας, εκδήλωση συμπεριφορών αυτονομησης και μη υπαγωγή σε ενιαίους κανόνες διαχείρισης.

Β. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή και ορθολογική ιεράρχηση των αναγκών της πόλης και των πολιτών ΑμεΑ καθώς και των οικογενειών αυτών σε τεχνικές υποδομές, δίκτυα βιώσιμης ανάπτυξης, 	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλή εξοικείωση του στελεχιακού προσωπικού με τη χρήση νέων τεχνολογιών στη διοίκηση

<p>κινητικότητα, σχολικές κτιριακές υποδομές, υποδομές δημοσίων φορέων, αστική ανάπλαση</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Πολεοδομικός σχεδιασμός βασισμένος σε προτυπα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής ΑμεΑ 	<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία διαδικασιών μέτρησης των κοινωνικών αναγκών ΑμεΑ και συνεπώς αδυναμία μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού
<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση των διοικητικών Υπηρεσιών με τη χρήση νέων τεχνολογιών και την χρήση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποτονική λειτουργία των θεσμών διαβούλευσης και συμμετοχής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων
<ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή και μεσοπρόθεσμη πρόβλεψη κοινωνικών αναγκών ΑμεΑ για το σχεδιασμό βελτιωμένου δικτύου κοινωνικής φροντίδας 	<ul style="list-style-type: none"> • Δυσλειτουργία στη σχέση οργανωμένων συλλόγων ΑμεΑ με τη δημοτική Αρχή.
<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση εσωτερικού περιβάλλοντος με πολιτικές ενίσχυσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου και των νομικών προσώπων και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας 	
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου 2023-2028 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος και ματαίωση χρηματοδοτήσεων από το ΕΣΠΑ
<ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση και εφαρμογή νέου Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Άρνηση των αναγκαίων οργανωτικών αλλαγών και ματαίωσή τους για λόγους συντεχνιακούς

<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση πρόσθετων πόρων για τη μετάβαση στον Ψηφιακό Δήμο Χαλκιδέων με πρόσβαση στα ΑμεΑ 	<ul style="list-style-type: none"> Έλλειψη των αναγκαίων πόρων και εγκατάλειψη της προσπάθειας για την μετάβαση στον ψηφιακό Δήμο προσβάσιμο σε ΑμεΑ
<ul style="list-style-type: none"> Εφαρμογή λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και συστημάτων ποιότητας και αντίστοιχης οργανικής μονάδας με το νέο Ο.Ε.Υ 	<ul style="list-style-type: none"> Υποτίμηση και αποστροφή στην εισαγωγή συστημάτων ποιότητας και εσωτερικού ελέγχου
<ul style="list-style-type: none"> Βελτίωση των διαδικασιών διαβούλευσης και συμμετοχής των πολιτών και ιδίως ΑμεΑ στη διαμόρφωση και λήψη αποφάσεων 	<ul style="list-style-type: none"> Συνέχιση και επιδείνωση της απαξίωσης των διαδικασιών διαβούλευσης και συμμετοχής των πολιτών αλλά και συλλόγων ΑμεΑ στη διαμόρφωση και λήψη αποφάσεων.

Γ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Ικανοποιητικό μορφωτικό επίπεδο και αξιόλογη εμπειρία των διευθυντικών στελεχών του Δήμου 	<ul style="list-style-type: none"> Αναντιστοιχία στελέχωσης των υπηρεσιών και πραγματικών αναγκών σε ειδικότητες
<ul style="list-style-type: none"> Στελεχιακό δυναμικό Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής εκπαίδευσης ώριμης εργασιακής ηλικίας ικανό να διαχειριστεί τη διοίκηση αλλαγών 	<ul style="list-style-type: none"> Περιορισμένη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην λειτουργία των υπηρεσιών
<ul style="list-style-type: none"> Δημοτικό συμβούλιο με μέλη - επιστήμονες ή πολίτες από το χώρο της εργασίας και της 	<ul style="list-style-type: none"> Έλλειψη συστηματικής επιμορφωτικής διαδικασίας για τους αιρετούς του Δήμου

<p>παραγωγής με πλούσια εμπειρία στη διακυβέρνηση της πόλης και του Δήμου ικανό να αντιλαμβάνεται τις ανάγκες της διοίκησης αλλαγών.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Το μέγεθος του Δήμου και ο αριθμός των εργαζομένων καθιστά εφικτή την εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης με πρωτοβουλία του Δήμου και αυτάρκεια τόσο στον σχεδιασμό όσο και στην εφαρμογή τους. Χαμηλό κόστος υλοποίησης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη εμπειρίας των στελεχών στον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης . Ανάγκη πόρων για προμήθεια εποπτικών μέσων
<ul style="list-style-type: none"> • Το μέγεθος του Δήμου και ο αριθμός των εργαζομένων στα συνεργεία αλλά και στα γραφεία επιτρέπει τον σχεδιασμό και την λήψη μέτρων αναβάθμισης των χώρων εργασίας και ασφάλειας εργαζομένων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Μη ασφαλείς συνθήκες εργασίας για το προσωπικό των συνεργείων.
ΕΥΚΑΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση πόρων για την εκπαίδευση και κατάρτιση στελεχών και αιρετών 	<ul style="list-style-type: none"> • Η διατήρηση ή και η επιδείνωση της οικονομικής κρίσης που έχει εξουθενώσει τους εργαζόμενους θα λειτουργήσει ανασταλτικά στην εφαρμογή πολιτικών αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού
<ul style="list-style-type: none"> • Ιδιαίτερη έμφαση των ευρωπαϊκών πολιτικών στην ανάπτυξη του ανθρώπινου 	<ul style="list-style-type: none"> • Καθυστέρηση στον σχεδιασμό προγραμμάτων κατάρτισης με πιθανότητα απώλειας πόρων

δυναμικού και την ενίσχυση της διοικητικής μεταρρύθμισης	
<ul style="list-style-type: none"> Εισαγωγή νέων τεχνολογιών στη Δημόσια Διοίκηση και στους ΟΤΑ ως εργαλείο για την υποστήριξη των διοικητικών και οργανωτικών αλλαγών 	<ul style="list-style-type: none"> Μη επιλογή κατάλληλων προγραμμάτων και καθυστέρηση στην εκμάθηση της λειτουργίας από το προσωπικό. Απώλεια πόρων.

Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Επαρκές μέγεθος για την άσκηση πολιτικών οικονομικής αυτάρκειας 	<ul style="list-style-type: none"> Παθητική διαχείριση των οικονομικών χωρίς σαφές στόχους ως προς την αναζήτηση πόρων πέραν των δεδομένων
<ul style="list-style-type: none"> Ευρύ φάσμα περιουσιακών στοιχείων για να αντλήσει πόρους 	<ul style="list-style-type: none"> Ανεπαρκής εποπτεία των περιουσιακών στοιχείων και έλλειψη σχεδίου αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας
<ul style="list-style-type: none"> Διαχειρίσιμες μεσοπρόθεσμες υποχρεώσεις ενώ οι βραχυπρόθεσμες κινούνται σε φθίνουσα πορεία 	<ul style="list-style-type: none"> Μη ολοκλήρωση των εκκαθαρίσεων στις λυθείσες Δημοτικές Επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα οδηγεί στη ν ασαφή εικόνα των πραγματικών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων
<ul style="list-style-type: none"> Καλή σχέση μισθοδοσίας και τακτικών εσόδων 	<ul style="list-style-type: none"> Η σχέση τακτικών επιχορηγήσεων με ίδιους πόρους είναι αρκετά χαμηλή, δείγμα οικονομικής εξάρτησης.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> Οργανωτική ανασυγκρότηση των Οικονομικών Υπηρεσιών έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η 	<ul style="list-style-type: none"> Συνέχιση της παθητικής διαχείρισης των οικονομικών υποθέσεων του Δήμου

δυναμική διαχείριση εσόδων και δαπανών στην ακτεύθυνση της ενίσχυσης της οικονομικής επάρκειας του Δήμου	
<ul style="list-style-type: none"> • Εκπόνηση Σχεδίου Διαχείρισης της Ακίνητης περιουσίας με ενδελεχή καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων και ηλεκτρονικοποίηση του δημοτικού κτηματολογίου 	<ul style="list-style-type: none"> • Αδράνεια στη διαχείριση της δημοτικής περιουσίας και ιδίως στην αξιοποίησή της
<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της Νομικής Υπηρεσίας για τη διαχείριση νομικών υποθέσεων που επιφέρουν οικονομικά βάρη στο Δήμο 	<ul style="list-style-type: none"> • Αποδυνάμωση και αποστελέχωση της Νομικής Υπηρεσίας με αποτέλεσμα την αδυναμία αντιμετώπισης των συνεχών δικογράφων που κατατίθενται στο Δήμο
<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμένες διαρθρωτικές αλλαγές στη Διεύθυνση Οικονομικών για την αύξηση των ίδιων πόρων με την αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Εμβάθυνση της ύφεσης και της οικονομικής κρίσης με μείωση και των τακτικών επιχορηγήσεων

6.2 Ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης

1. Οργανωτική ανασυγκρότηση με στόχο την επιτυχή ανταπόκριση του Δήμου στο ρόλο του ως θεσμικού και διοικητικού οχήματος για την πραγμάτωση του στρατηγικού οράματος. Νέος Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας με εισαγωγή λειτουργιών που ενισχύουν την ικανότητα του Δήμου να ανταποκριθεί στον ηγετικό του ρόλο.

2. Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και των εφαρμογών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη μετάβαση στο σύγχρονο, αποτελεσματικό και ανοικτό στην κοινωνία με ΑμεΑ.
3. Σχεδιασμό και εφαρμογή πολιτικών αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού, αιρετών και εργαζομένων, με έμφαση σε προγράμματα διαρκούς επιμόρφωσης και κατάρτισης ιδίως σε θέματα διαχείρισης θεμάτων ΑμεΑ έτσι να αποκτήσει τις αναγκαίες δεξιότητες για τη διοίκηση αλλαγών και τη μετάβαση σε Δήμο θεσμικό και διοικητικό και προσβάσιμο.
4. Εισαγωγή και ανάπτυξη υπηρεσιακών οργανωτικών δομών για την Κοινωνική συνοχή και την Τοπική Ανάπτυξη με ενσωμάτωση όλων των πολιτών.
5. Αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες ΑμεΑ και στις οικογένειες αυτών και στοχεύουν στην κατάκτηση του στόχου της αξιοβίωτης μητροπολιτικής Χαλκίδας, της πολύς που μπορείς να ζεις και να εργάζεσαι ως ΑμεΑ.
6. Νέες οικονομικές πολιτικές για την αύξηση των ιδίων πόρων με αξιοποίηση της ακίνητης Δημοτικής Περιουσίας, με μέτρα καταγραφής, κατοχύρωσης των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του Δήμου
7. Εμπέδωση της χρηστής διακυβέρνησης και διοίκησης στον Δήμο και στα νομικά πρόσωπα αυτού με επιμονή στη διαφάνεια, λογοδοσία, την προώθηση των διαδικασιών διαβούλευσης και συμμετοχής των πολιτών και των συλλόγων ΑμεΑ στην πολιτική λειτουργία του Δήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

7. Καθορισμός της στρατηγικής -διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης

7.1 Εντολές

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες είναι θεσμοθετημένα όργανα του Κράτους και οι αρμοδιότητές τους καθορίζονται από νομικές και συνανταγματικές διατέξεις και συγκεκριμένα

- Τις διατάξεις του ν. 3463/2006 «Κύρωση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
- Τις διατάξεις του ν. 3852/2011 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και ‘
- ‘Τον Οργανισμό Εσωτερικής Λειτουργίας

Η στρατηγική ενός Δήμου αποτελεί συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσης που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη οράματος του Δήμου

Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου σημαίνει:

-τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων και

-την διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίζουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσης και γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης)

Το πρώτο βήμα για τη διαμόρφωση της στρατηγικής είναι να διατυπωθεί το όραμα του Δήμου και οι κατευθυντήριες αρχές.

7.2 Όραμα Δήμου Χαλκιδεών

Με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης το όραμα του Δήμου Χαλκιδεών σε σχέση με την προσβασιμότητα και κατ’ επέκταση την ποιότητα ζωής των ατόμων ΑμεΑ και των οικογενειών αυτών, μπορεί να διατυπωθεί ως εξής:

«Επιδίωξή μας είναι ένας Δήμος που με την ποιότητα ζωής του, το περιβάλλον του, την ανοιχτότητά του, την δραστηριότητά του να γίνεται τόπος προσβάσιμος για τους

ανθρώπους του και ιδιαίτερα στα ΑμεΑ. Ένας Δήμος εξωστρεφής που δίνει αξία στην αισθητική και βιωματική ζωή της κοινωνίας. Ένας ‘έξυπνος’ Δήμος ανοιχτός σε ιδέες , σε καινούργιες μορφές πρωτοβουλίας , σε διαφορετική θεώρηση της αισθητικής του, σε άλλο επίπεδο ζωής.

7.3 Αποστολή -Αξίες

Η αποστολή του Δήμου Χαλκιδέων είναι η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την άμεση, έγκαιρη και με το συμφερότερο τρόπο ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων, των επισκεπτών και ιδίως των ΑμεΑ με απώτερο σκοπό μια δίκαιη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

Η προτεινόμενη στρατηγική και οι αξίες που ακολουθούν τη φιλοσοφία του Δήμου Χαλκιδέων αποσκοπούν

Α. Να είναι ο Δήμος , φιλικός και προσβάσιμος στους πολίτες με ζωντάνια και κοινωνικότητα, με υψηλή ποιότητα ζωής για όλους, με επαρκείς προσβάσιμες υποδομές, παροχή πολλαπλών υπηρεσιών σε όλους τους τομείς, με υψηλό δείκτη κοινωνικής ευαισθησίας και αλληλεγγύης , με ισχυρές συμμετοχικές διαδικασίες.

Β. Να προσδοθούν στο Δήμο χαρακτηριστικά ενός τόπου που σέβεται και υπηρετεί το περιβάλλον και αναπτύσσει ισόρροπα τη φυσιογνωμία του ώστε να είναι προσβάσιμο σε όλους. Επιδίωξη είναι η προσέλκυση , φιλοξενία και συγκράτηση επισκεπτών ΑμεΑ.

Γ. Να δομηθεί ο Δήμος διαχειριστικά και λειτουργικά συγκροτημένα, που να χρεδιάζει και να υλοποιεί με αποτελεσματικότητα, με σύγχρονο τρόπο και ταυτόχρονα ανοιχτό, συμμετοχικό, δημοκρατικό με σεβασμό στη χρηστή διοίκηση.

7.4 Καθορισμός των αξόνων, των μέτρων και των στόχων

Στα προηγούμενα κεφάλαια προσδιορίστηκαν τα κρίσιμα ζητήματα που αντιμετωπίζουν ως προς την προσβασιμότητα και την ποιότητα ζωής τους τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Για τα ζητήματα αυτά προσδιορίζονται οι στόχοι, στους οποίους πρέπει να εστιάσει ο Δήμος προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή του και να υλοποιήσει το όραμά του. Οι στόχοι είναι ομαδοποιημένοι σε μέτρα και εντάσσονται σε άξονες

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
1.1 Παρακολούθηση βελτιώσεων προσβασιμότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας στο δομημένο περιβάλλον ξεκινώντας από τα κτίρια που στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες • Ηλεκτρονική πλατφόρμα απογραφής κτιρίων •
1.2 Χαρτογράφηση των σημείων παρέμβασης	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση των Τεχνικών Οδηγιών για την προσαρμογή των υφιστάμενων κτηρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία
1.3. Νομοθετικές ρυθμίσεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών	<ul style="list-style-type: none"> • Εισηγήσεις για υλοποίηση παρεμβάσεων, παρακολούθηση της υλοποίησης των δεσμεύσεων βελτίωσης προσβασιμότητας αξιοποιώντας την ηλεκτρονική πλατφόρμα και το δίκτυο σημείων αναφοράς.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ -ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
2.1 Σχεδίαση οριζόντιων πολιτικών για προσβασιμότητα στο φυσικό περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> • Έκδοση τεχνικών προδιαγραφών για την προσβασιμότητα

2.2 Εφαρμογή κανόνων ποιότητας σε όλη την κατασκευαστική δραστηριότητα υπαίθριων χώρων	<ul style="list-style-type: none"> • Προσαρμογή των τεχνικών προδιαγραφών και ενημέρωση ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Δήμου. • Δράσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής
2.3 Διευκόλυνση των προσβαση ΑμεΑ στην περιουσία του Δήμου	<ul style="list-style-type: none"> • Δράση «Προσβασιμότητα στις παραλίες». Προμήθεια και εγκατάσταση μόνιμων συναρμολογούμενων υποδομών /ράμπας για αυτό νομη πρόσβαση.
2.4 Ενημέρωση πολιτών	<ul style="list-style-type: none"> • Έκδοση εγχειριδίου υπο μορφή οδηγιών σχετικά με την πρόσβαση των ΑεΑ σε φυσικούς χώρους.

ΑΞΟΝΑΣ 3 : ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΤΟΜΟΥ	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
3.1 Βελτίωση της προσβασιμότητας και της κινητικότητας στον αστικό ιστό	<ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή των θεμάτων που άπτονται στην εξασφάλιση της προσβασιμότητας στον αστικό ιστό • Ελαχιστοποίηση της συναρμοδιότητας των φορέων
3.2 Πρόσβαση σε όλες τις κτιριακές υποδομές του τομέα των μεταφορών	<ul style="list-style-type: none"> • Εξασφάλιση πρόσβασης σε στάσεις , parking κόμβους μετεπιβίβασης, στάσεις τουριστικών λεωφορείων

3.3 Καλύτερη ζωή για όλους	<ul style="list-style-type: none"> • Σύνταξη στρατηγικού σχεδίου οδικής ασφάλειας • Έκδοση ηλεκτρονικών καρτών επιβίβασης • Δελτίο στάθμευσης για ΑμεΑ • Διευκόλυνση της κινητικότητας στις αστικές συγκοινωνίες με σημάνσεις και τεχνικές υποδομές
----------------------------	---

ΑΞΟΝΑΣ 4: ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΕ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
4.1 Εφαρμογή νομοθετικού πλαισίου	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμόρφωση των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών των Ευρωπαϊκών Οδηγιών.
4.2 Κοινωνική Μέριμνα-Υγεία	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση υποδομών κοινωνικής μέριμνας και υγείας • Παροχή-βελτίωση υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας
4.3 Πολιτισμός -Αθλητισμός	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση-βελτίωση πολιτιστικών και αθλητικών υποδομών • Παρεμβάσεις βελτίωσης πολιτιστικών και αθλητικών προγραμμάτων

ΑΞΟΝΑΣ 5: ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
5.1 Απλούστευση διοικητικών διαδικασιών	<ul style="list-style-type: none"> • Καταπολέμηση της γραφειοκρατίας • Κατάργηση των δικαιολογητικών στις συναλλαγές με ψηφιοποίηση διαδικασιών
5.2 Ψηφιακός Μετασχηματισμός	<ul style="list-style-type: none"> • Γρήγορη και αποτελεσματική εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία • Καταγραφή υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων ώστε να επιλεγεί ο βέλτιστος δρόμος για την υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού
5.3 Προσβασιμότητα στις ιστοσελίδες του Δήμου	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία αναβαθμισμένων ιστοσελίδων αξιοποιώντας τις δυνατότητες χρηματοδότησης του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΟΤΑ Α Βαθμού.

ΑΞΟΝΑΣ 6: ΑΛΛΑΓΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ-ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΟΛΙΤΩΝ	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
6.1 Αμφίδρομη επικοινωνία Δήμου Πολιτών	<ul style="list-style-type: none"> • Τόνωση της συμμετοχής πολιτών και φορέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων • Συστηματική ενημέρωση και πληροφόρηση των πολιτών- Συνεχής αναβάθμιση ιστότοπου του Δήμου.

	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της διοικητικής εξυπηρέτησης των πολιτών- Εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
6.2 Διαδικασίες διοίκησης , οργάνωσης και βέλτιστης λειτουργίας του Δήμου	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση του συστήματος διακυβέρνησης με έμφαση στην αλλαγή αναχρονιστικών και ανασταλτικών πολιτικών και διοικητικών αντιλήψεων • Βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης • Εισαγωγή σύγχρονων διαδικασιών προγραμματισμού • Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Προγράμματα διαρκούς κατάρτισης • Βελτίωση οικονομικών- διαχειριστικών λειτουργιών

Η πραγμάτωση του στρατηγικού οράματος προϋποθέτει και ταυτόχρονα εμπεριέχει την οργάνωση και λειτουργία ενός Δήμου αποτελεσματικού, ανοικτού στην κοινωνία, ικανού να βελτιώνει διαρκώς την ποιότητα των υπηρεσιών του και προς τα ΑμεΑ και να ενσωματώνει στη λειτουργία του τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης, της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

Ο αποτελεσματικός και αποδοτικός Δήμος εξασφαλίζει:

-Την επίτευξη των στόχων του στρατηγικού σχεδιασμού

-Την ποιότητα των παραγόμενων δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών και την ανταπόκρισή τους προς τις ανάγκες των πολιτών

- Την βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου
- Την βέλτιστη απόδοση των χρηματο-οικονομικών πόρων.
- Την ενεργό συμμετοχή και τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση στις αποφάσεις του
- Την δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση
- Την ισοτιμία στις σχέσεις Δήμου-πολίτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

8. Μεθοδολογική προσέγγιση του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Χαλκιδέων³³

Η εκπόνηση του στρατηγικού σχεδιασμού περιλαμβάνει επιμέρους βήματα με σκοπό να προσεγγιστούν και να αναλυθούν συστηματικά όλες οι παράμετροι και όλοι οι συντελεστές που επηρεάζουν και καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης του Δήμου. Τα βήματα που περιλαμβάνονται στο κάθε στάδιο περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια.

Βήμα 1: Προετοιμασία και οργάνωση

Σκοπός του βήματος είναι η προετοιμασία και οργάνωση της όλης διαδικασίας κατάρτισης τους στρατηγικού σχεδίου. Το βήμα ολοκληρώνεται με της εξής ενέργειες:

-Οργάνωση του έργου από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού σε συνεννόηση με τον έχοντα την ευθύνη αιρετό της Εκτελεστικής Επιτροπής. Προτείνεται η δημιουργία ομάδας διοίκησης έργου.

-Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής

-Προγραμματισμός του έργου

-Ενημέρωση των αιρετών καθώς και των στελεχών των υπηρεσιών και των ΝΠ της Περιφέρειας για τη διαδικασία κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου.

Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.

Σκοπός του βήματος είναι η αποτύπωση και αξιολόγηση:

-της γενικής εικόνας της περιοχής του Δήμου ως εξωτερικού περιβάλλοντος

³³ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Χαλκιδέων www.dimoschalkideon.gr

-του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου (όργανα διοίκησης , υπηρεσίες και Νομικά Πρόσωπα)

Για το σκοπό αυτό η Διεύθυνση Προγραμματισμού:

-Περιγράφει συνοπτικά τη γενική, μακροσκοπική εικόνα της περιοχής του Δήμου αλλά και τον Δήμο ως Οργανισμό.

-Σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου και τα νομικά του Πρόσωπα , όπου απαιτείται, παρουσιάζει τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά.

-Σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου, τα Νομικά του Πρόσωπα , τις Δημοτικές και τοπικές Κοινότητες και Εποτροπές, μέσω συναντήσεων εργασίας και συμπλήρωσης ερωτηματολογίων περιγραφής και αξιολόγησης της κατάστασης , εντοπίζει τα προβλήματα για την τοπική ανάπτυξη σε κάθε θεματικό τομέα

-Σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες και τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου, μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, αποτυπώνει και παρουσιάζει συνοπτικά:

- -την οργανωτική δομή και τα συστήματα λειτουργίας
- -το ανθρώπινο δυναμικό
- -τις συνεργασίες
- -τις διαδικασίες , συστήματα και πρότυπα που υποστηρίζουν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση
- -την κτιριακή υποδομή και τον τεχνικό εξοπλισμό
- -οικονομικά στοιχεία και περιουσία

-Σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου και τα Νομικά του Πρόσωπα, μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, για τους αναφερόμενους τομείς, προβαίνει σε εντοπισμό προβλημάτων για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου. Σειρά πινάκων διευκολύνουν τη συνοπτική και περιεκτική παρουσίαση των στοιχείων που απαιτούνται.

Η αξιολόγηση της περιοχής του Δήμου και της οργάνωσης και λειτουργίας του περιλαμβάνει τουλάχιστον:

-Τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης (τοπικά και εσωτερικά), τα οποία είναι σκόπιμο να αντιμετωπιστούν από το Δήμο μεσοπρόθεσμα.

-Τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής του Δήμου ως προς τα κρίσιμα ζητήματα και την αντιμετώπιση των αναγκών.

-Τις δυνατότητες και τις υφιστάμενες αδυναμίες των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του σε σχέση α) με τις λειτουργίες που επιτελούν, το ανθρώπινο δυναμικό, την υλικοτεχνική τους υποδομή, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και β) με την οικονομική κατάσταση του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

-Τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς από εξωγενείς παράγοντες (όπως θεσμικό πλαίσιο, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και χρηματοδοτήσεις)

Βήμα 3: Καθορισμός του Οράματος και της Στρατηγικής του Δήμου-Κατάρτιση Στρατηγικού Σχεδίου.

Σκοποί του βήματος είναι:

-η διατύπωση του οράματος

-η διατύπωση των κατευθυντήριων πολιτικών επιλογών της Δημοτικής Αρχής για την επόμενη περίοδο

- η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος

-ο προσδιορισμός των μέτρων και των στόχων, σύμφωνα με τις οποίες θα διαρθρωθεί το Στρατηγικό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές (τομεακές και περιφερειακές) αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Βήμα 4: Συνεργασία με τους όμορους Δήμους και την Περιφέρεια

Σκοπός του βήματος είναι:

-η διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων τοπικής, υπερτοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και η προώθηση τυχόν διαβαθμιδικών συνεργασιών.

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

-Διαβούλευση των δράσεων του Στρατηγικού Σχεδίου, διαβαθμικές συνεργασίες ή διαδημοτικές συνεργασίες

-Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση των όμορων Δήμων και της Περιφερειακής Αρχής

Βήμα 5: Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και Διαδικασίες Διαβούλευσης

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

-Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής

-Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης

-Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου μέσω των διαθέσιμων συστημάτων και διαδικασιών επικοινωνίας

-Διαβούλευση

-Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση της Εκτελεστικής Επιτροπής και των αρμόδιων υπηρεσιών.

Βήμα 6: Κατάρτιση Στρατηγικού Σχεδίου

Με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου, στο βήμα αυτό, καταρτίζεται το στρατηγικό σχέδιο για την επίτευξη κάθε στόχου.

Το Στρατηγικό Σχέδιο περιλαμβάνει Άξονες, Μέτρα, Στόχους, όπως έχουν καταρτιστεί στη φάση κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου και δράσεις που εξειδικεύουν τη στρατηγική του Δήμου. Το Στρατηγικό Σχέδιο καταρτίζεται από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού σε συνεργασία με την Υπηρεσία/Νομικό Πρόσωπο που είναι αρμόδια για το Μέτρο και το Στόχο. Για την επίτευξη των στόχων του κάθε Μέτρου σχεδιάζεται σειρά Δράσεων.

Για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Σχεδίου απαιτούνται οι εξής ενέργειες:

1. Εξειδίκευση των Μέτρων και των Στόχων σε Δράσεις
2. Συνοπτική περιγραφή του σχεδίου δράσης για κάθε αρμοδια υπηρεσία

Το Στρατηγικό σχέδιο αναφέρεται τόσο σε δράσεις τοπικής ανάπτυξης όσο και σε δράσεις εσωτερικής ανάπτυξης.

Βήμα 7: Πενταετής προγραμματισμός των Δράσεων. Οικονομικός Προγραμματισμός του Στρατηγικού Σχεδίου.

Σκοποί του βήματος είναι:

-Ιεράρχηση και προγραμματισμός των δράσεων: διάρκεια και χρονοδιάγραμμα, αρμόδια υπηρεσία, φορείς υλοποίησης και χωροθέτηση, προτεραιότητα, προσδιορισμός των αναγκαίων ανθρώπινων και υλικών πόρων για την υλοποίηση τους, εκροές κλπ

-Εκτίμηση του προϋπολογισμού των δράσεων

-Εκτίμηση των εσόδων και των πηγών χρηματοδότησης

-Κατανομή των εσόδων στα έτη για την κάλυψη των δαπανών των δράσεων

Ο πενταετής και ο οικονομικός προγραμματισμός πραγματοποιούνται από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού, σε συνεργασία με την υπηρεσία/Νομικό Πρόσωπο που είναι αρμόδια για το Μέτρο και το Στόχο.

Προκειμένου να αποκτηθεί η συγκεντρωτική εικόνα των δράσεων του Στρατηγικού Προγράμματος αλλά και η εικόνα για επιμέρους κατανομές, η Διεύθυνση Προγραμματισμού δημιουργεί και ομαδοποιεί συγκεντρωτικούς πίνακες. Τέλος συντάσσονται οι Χρηματοδοτικοί Πίνακες του Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Βήμα 8: Προσδιορισμός Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

Στο βήμα αυτό προσδιορίζονται οι δείκτες με βάση τους οποίους θα πραγματοποιείται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του Στρατηγικού Προγράμματος. Οι δείκτες παρακολούθησης κατηγοριοποιούνται σε δείκτες εισροών, εκροών και αποτελέσματος.

Βήμα 9: Έγκριση του Στρατηγικού Προγράμματος και Τελικές Ενέργειες.

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

-Έγκριση από το ΔΣ του κάθε Νοομικού Προσώπου του Δήμου, εντός μίας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, των στόχων και των δράσεων του Στρατηγικού που το αφορούν

-Ολοκλήρωση του Σχεδίου Στρατηγικού Προγράμματος από τη Δ-νση Προγραμματισμού

-Υποβολή του σχεδίου Στρατηγικού Προγράμματος από την Εκτελεστική Επιτροπή στο Δημοτικό Συμβούλιο, επισυνάπτοντας τος σχετικές αποφάσεις των Νομικών Προσώπων του Δήμου για δράσεις και σχέδια δράσης που τα φορούν.

-Έγκριση του σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο

-Έλεγχο για τη νομιμότητα της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, με υποβολή σχετικής έκθεσης εγκεκριμένης από το Δημοτικό Συμβούλιο.

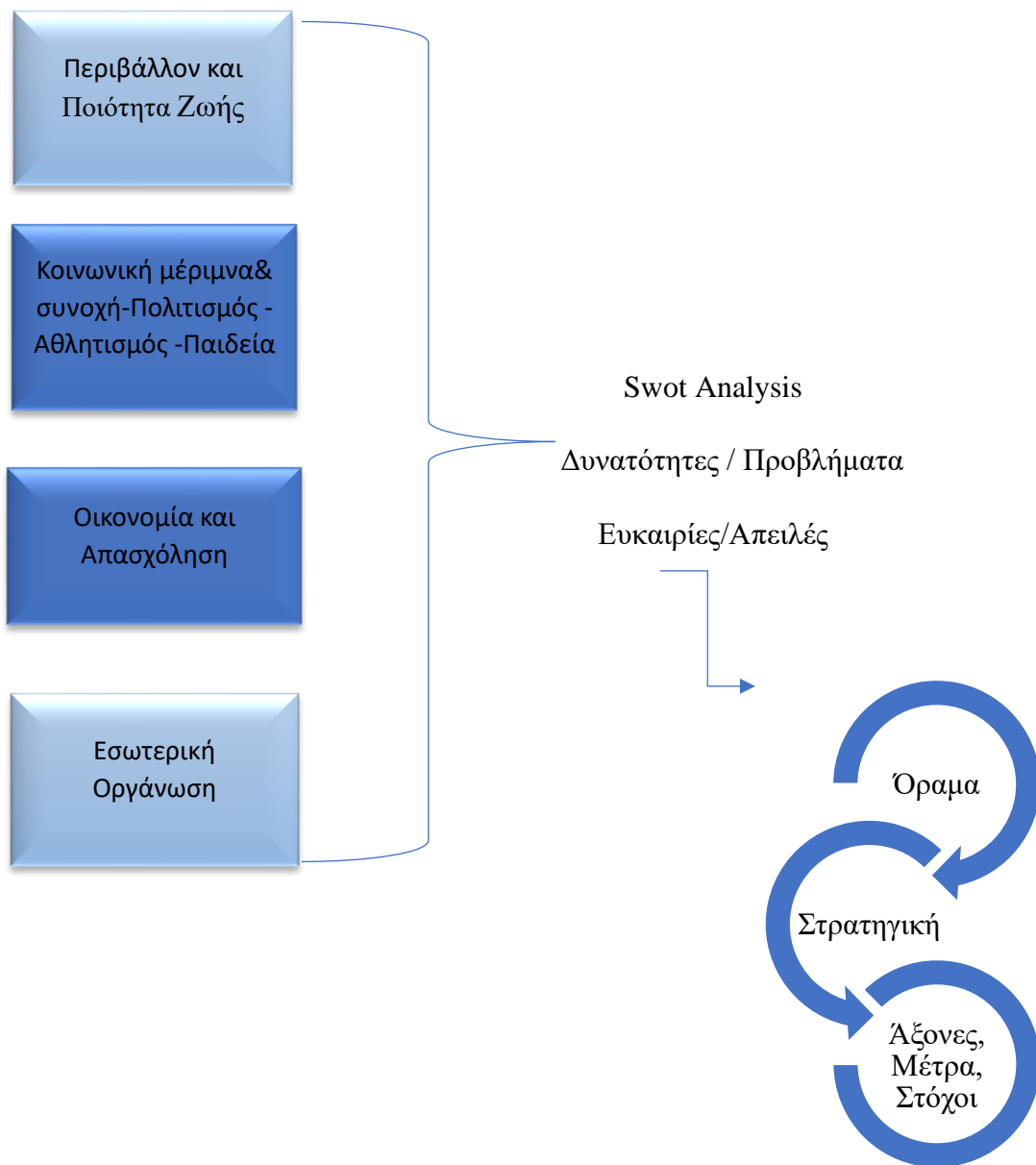
-Δημοσιοποίηση του Προγράμματος από τον Δήμο.

Στη συνέχεια περιγράφονται τα βήματα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε στον Δήμο Χαλκιδέων. Στα διαγράμματα που ακολουθούν απεικονίζεται:

1. Η αλληλουχία των βημάτων για το σχεδιασμό, την εκπόνηση και την ολοκλήρωση του Στρατηγικού Σχεδιασμού
2. Το μεθοδολογικό πλαίσιο για την κατάρτιση του Στρατηγικού Σχεδίου του Δήμου.

Σχήμα 2. Διαγραμματική απεικόνιση των σταδίων κατάρτισης του Στρατηγικού σχεδιασμού

Σχήμα 3: Μεθοδολογικό πλαίσιο για την Κατάρτιση του Στρατηγικού Προγράμματος

8.2 Διαδικασία σύνταξης του Στρατηγικού Σχεδίου του Δήμου Χαλκιδέων-Ομάδα Διοίκησης Έργου.

8.2.1 Δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Οι δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης του στρατηγικού σχεδιασμού διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

Στους δείκτες εισροών που είναι οι δαπάνες υλοποίησης μιας δράσης , στους δείκτες εκροών που είναι ποσοτικά μεγέθη τα οποία εκτιμούν την πρόοδο υλοποίησης μιας δράσης και στους δείκτες αποτελέσματος οι οποίοι χρησιμεύουν για να παρακολουθήσουμε κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του στρατηγικού σχεδιασμού. Για την επιλογή των κατάλληλων δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης ακολουθεί η διαδικασία που ακολουθείται από τον Δήμο Χαλκιδέων.

Η διαδικασία κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου ακολουθεί το περιεχόμενο των Προεδρικών Διαταγμάτων 185 και 89 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ». Η μεθοδολογία εκπόνησης, γίνεται έτσι ώστε σε όλες τις φάσεις του έργου να διασφαλιστεί η κατά το δυνατό μεγαλύτερη εμπλοκή των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου. Αφενός με διότι γνωρίζουν τα προβλήματα της περιοχής, τις ανάγκες των πολιτών αλλά και των δυνατοτήτων που μπορούν να αξιοποιηθούν αφετέρου δε διότι βασικός στόχος του θεσμού είναι η εισαγωγή μόνιμων διαδικασιών προγραμματισμού στους Δήμους.

Ο στόχος επομένως είναι μετά τη σύνταξη του εγκεκριμένου Στρατηγικού σχεδίου, οι υπηρεσίες και ειδικότερα η αρμόδια για τη σύνταξη, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Στρατηγικού σχεδίου Διεύθυνση Προγραμματισμού, να είναι σε θέση να αναλάβει το έργο και στις επόμενες προγραμματικές περιόδους.

Ειδικότερα η διαδικασία που ακολουθείται περιγράφεται συνοπτικά:

1. Ενημέρωση των αιρετών, των Διευθυντών του Δήμου Χαλκιδέων και των στελεχών των Νομικών Προσώπων για το σκοπό, τους στόχους, το περιεχόμενο και τη διαδικασία σύνταξης του Στρατηγικού Σχεδίου.

Το σχήμα Οργάνωσης του έργου

- Δημοτικό Συμβούλιο
- Εκτελεστική Επιτροπή
- Δήμαρχος
- Αρμόδιος Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού
- Δ-υση Προγραμματισμού και Ομάδα Διοίκησης Έργου

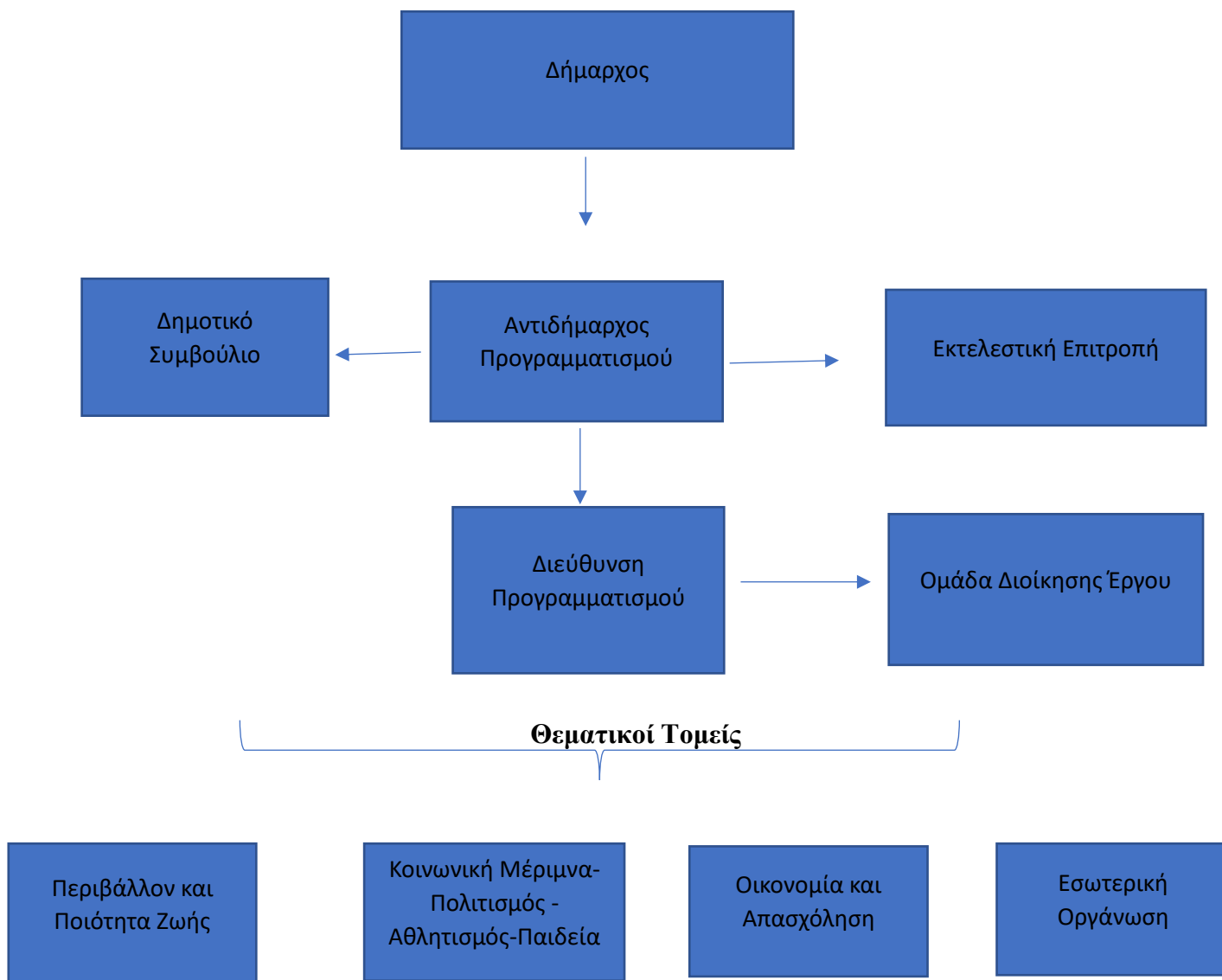
Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει την ευθύνη της κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου, το οποίο εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο προς ψήφιση

Ο Αντιδήμαρχος συντονίζει τις σχέσεις των πολιτικών οργάνων του Δήμου με τις υπηρεσίες του.

Η Διεύθυνση Προγραμματισμού είναι αρμόδια για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του κατά τη διαδικασία κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου καθώς και για τη σύνταξη σχεδίου Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού, τα οποία υποβάλλει στην Εκτελεστική Επιτροπή.

2. Αφού συμφωνείται το οργανωτικό σχήμα, γίνεται αναλυτική συζήτηση για τους σκοπούς, το περιεχόμενο και τη διαδικασία σύνταξης του Στρατηγικού Σχεδίου στα στελέχη της Δ-υσης Προγραμματισμού και προσδιορίστηκαν οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των στελεχών της Ομάδας Διοίκησης Έργου.
3. Τα μέλη της ομάδας συνεργάζονται με την Εκτελεστική Επιτροπή για τον τρόπο οργάνωσης του έργου, τις ακολουθούμενες διαδικασίες και τα θεματικά πεδία.
4. Σύνταξη και διανομή προς συμπλήρωση, με τη μέθοδο της αυτοαξιολόγησης , ως προς το εσωτερικό περιβάλλον , σε όλους τους Διευθυντές Υπηρεσιών και Νομικών Προσώπων καθώς και τις σχολικές επιτροπές ερωτηματολόγια (τρεις διαφορετικοί τύποι εντύπων σύνοψης) για την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, των προβλημάτων και των προτάσεων σε όλους τους θεματικούς τομείς αρμοδιοτήτων της Περιφέρειας.
5. Πραγματοποίηση συναντήσεων εργασίας με τους Αντιδημάρχους και τους εκπροσώπους όλων των Δημοτικών Ενοτήτων
6. Κατά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων θα γίνουν παράλληλα συναντήσεις με τους Διευθυντές των Υπηρεσιών καθώς και στελέχη και διοικήσεις των Νομικών Προσώπων και Σχολικών Επιτροπών με στόχο τη βέλτιστη αποτύπωση των θεμάτων αρμοδιότητάς τους.

7. Αναζήτηση εξωτερικών πηγών στοιχείων, προκειμένου να αξιοποιηθούν στην καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και στις στρατηγικές κατευθύνσεις του Επιχειρησιακού Σχεδίου (Στατιστική Υπηρεσία, νέο ΕΣΠΑ κλπ).
8. Σύνταξη επιστολών προς τους όμορους Δήμους καθώς και προς την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας με στόχο προτάσεις προώθησης διαβαθμικών και διαδημοτικών συνεργασιών.

Σχήμα 4: Διαγραμματική απεικόνιση Σχήματος Οργάνωσης Έργου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

9. Πρωτογενής έρευνα για την προσβασιμότητα ΑμεΑ στο Δήμο Χαλκιδέων

9.1 Εισαγωγή

Αντικείμενο της έρευνας είναι η εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας των πάσης φύσεως υποδομών και υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρία σε τοπικό επίπεδο από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και με δεδομένο ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία, η μελέτη υποστηρίχθηκε από τα αποτελέσματα πρωτογενούς επιτόπιας έρευνας.

Βασικοί στόχοι της έρευνας είναι οι εξής:

-Η διερεύνηση του ζητήματος της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία στο Δήμο Χαλκιδέων.

-Η διερεύνηση της γνώσης για την εφαρμογή της αρχής της προσβασιμότητας από φορείς πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης

-Ο εντοπισμός προβλημάτων και η διατύπωση προτάσεων, μέτρων ή και παρεμβάσεων που μπορούν να βελτιώσουν την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

9.2 Σχεδιασμός πρωτογενούς έρευνας

Με στόχο την ανάδειξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως θεμελιώδους θεσμού διασφάλισης της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο προώθησης της δικαιωματικής προσέγγισης για την αναπηρία κατά την πρωτογενή έρευνα εξετάστηκαν:

-Κτίρια αρμοδιότητας του Δήμου και άλλων βασικών φορέων, που προσδιορίστηκαν σύμφωνα με την επισκεψιμότητά τους από άτομα με αναπηρία αλλά και τη βαρύτητά τους στην καθημερινή ζωή των πολιτών.

-Εξωτερικοί κοινόχρηστοι χώροι του Δήμου, που προσδιορίστηκαν σύμφωνα με την επισκεψιμότητά τους από άτομα με αναπηρία αλλά και το βαθμό συγκέντρωσης περίξ

αυτών υποδομών και Υπηρεσιών με χρήση κοινού ή ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για άτομα με αναπηρία.

-Μέσα μαζικής μεταφοράς του Δήμου

-Παρεχόμενες υπηρεσίες του Δήμου και των λοιπών βασικών φορέων στις υπο εξέταση υποδομές.

-Επίπεδο κατάρτισης του προσωπικού του Δήμου και των άλλων βασικών φορέων σε θέματα σχετικά με την εξυπηρέτηση στ άτομα με αναπηρία.

-Ηλεκτρονικές υπηρεσίες και διαδικτυακοί χώροι.

Η πρωτογενής έρευνα περιλαμβάνει τόσο αυτοψίες των σχετικών χώρων-υποδομών και λειτουργίας των υπηρεσιών όσο και από ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε.

Η αξιολόγηση του υφιστάμενου βαθμού προσβασιμότητας βασίστηκε κυρίως στην ελληνική νομοθεσία αλλά και στο σχετικό πλαίσιο του ΟΗΕ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε στην άποψη για την προσβασιμότητα των υποδομών και υπηρεσιών της πόλης αυτών των ιδίων των ατόμων με αναπηρία. Το ερωτηματολόγιο για το λόγο αυτό συμπληρώθηκε από μέλη των τοπικών Σωματείων.

Η αξιολόγηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και διαδικτυακών χώρων των φορέων που ελέγχθηκαν βασίστηκε στις οδηγίες της διεθνούς κοινοπραξίας W3C ³⁴ ως προς τις διαδικασίες ελέγχου και αξιολόγησης της προσβασιμότητας διαδικτυακών τόπων και συγκεκριμένα στην προτεινόμενη μέθοδο της προκαταρκτικής επιθεώρησης, η οποία εξετάζει γενικά την ιστοσελίδα και εκτιμά το εύρος των προβλημάτων και το επίπεδο συμμόρφωσής που παρουσιάζει ένας δικτυακός τόπος. Η αξιολόγηση αυτή είναι σημαντική γιατί βοηθά να εντοπιστούν προβλήματα στην ιστοσελίδα και κατά τη διάρκεια της ανάπτυξής της και προτείνει ανάλογες λύσεις.

9.3 Εργαλεία

Για τις ανάγκες της έρευνας συντάχθηκαν δυο ερωτηματολόγια. Το ένα για την ποιότητα ζωής των οικογενειών με παιδιά με ειδικές ανάγκες και το δεύτερο για τις υποδομές και υπηρεσίες του Δήμου Χαλκιδέων. Ειδικότερα:

³⁴ World Wide Web Consortium (W3C), www.w3.org

1. **Ερωτηματολόγιο απευθυνόμενο στους χρήστες**, δηλαδή στα ίδια τα άτομα με αναπηρία και αποσκοπεί στην καταγραφή της εικόνας που έχουν για την προσβασιμότητα υποδομών και υπηρεσιών της πόλης αλλά και στη διασταύρωση των πληροφοριών που παρέχουν οι Υπηρεσίες.
2. **Ερωτηματολόγιο υποδομών και υπηρεσιών** .Το ερωτηματολόγιο αυτό στοχεύει στην καταγραφή κυρίως των τεχνικών χαρακτηριστικών των κτιρίων καθώς και στη συλλογή στοιχείων σχετιζόμενων με τον διατιθέμενο σε αυτά εξοπλισμό ενώ αποσκοπεί και στη διερεύνηση του βαθμού προσβασιμότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους φορείς των οποίων εξετάζονται οι υποδομές.

Για τη σύνταξη των ερωτηματολογίων υπήρξε συνεργασία με τοπικά σωματεία ΑμεΑ. Τα ερωτηματολόγια για την προσβασιμότητα των υπηρεσιών και ο κατάλογος ανοικτών ερωτήσεων στάλθηκαν με ηλεκτρονικό τρόπο στους ερωτώμενους για να δοθεί χρόνος προετοιμασίας στις απαντήσεις. Επιπλέον στάλθηκαν και ενημερωτικές επιστολές στους φορείς ώστε να υπάρξει κλίμα συνεργασίας στις διαδικασίες συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων.

9.4 Προετοιμασία

- Ολοκλήρωση διαφορετικών ερωτηματολογίων έρευνας(κτιριακών υποδομών, υπηρεσιών, μεταφορών, εξωτερικών χώρων, σωματείο ΑμεΑ)
- Έρευνα κατά καταγραφή φορέων, υποδομών, χώρων και υπηρεσιών προς επίσκεψη/αξιολόγηση.
- Δοκιμαστικοί επιτόπιοι έλεγχοι, συμπλήρωση ερωτηματολογίων.

9.5 Ενέργειες μετά την πρωτογενή έρευνα

- Ηλεκτρονική καταχώρηση των δεδομένων
- Επεξεργασία δεδομένων
- Αποτίμηση αποτελεσμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ X

10 Αποτελέσματα Έρευνας -Στατιστική Ανάλυση

Ενώ έχουν γίνει και συνεχίζουν να γίνονται σημαντικές παρεμβάσεις που στοχεύουν στη βελτίωση ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία και στις οικογένειες αυτών, ο Δήμος Χαλκιδέων δεν μπορεί ακόμη να χαρακτηριστεί ως Δήμος που μεθοδικά και θεσμικά προωθεί το θέμα της προσβασιμότητας των υποδομών και υπηρεσιών του στους πολίτες με αναπηρία και στους επισκέπτες με αναπηρία. Σε αυτό συνηγορούν τα εξής:

-Μη συμμετοχή του Δήμου στο πρόγραμμα προσβασιμότητας του Υπουργείου Εσωτερικών

-Ο Δήμος διαθέτει για θέματα αναπηρίας συνεργάτη του Δημάρχου αντί θεσμικού οργάνου.

-Μερική συμμόρφωση με την νομοθεσία για την προσβασιμότητα

10.1 Προσβασιμότητα κτιριακών υποδομών

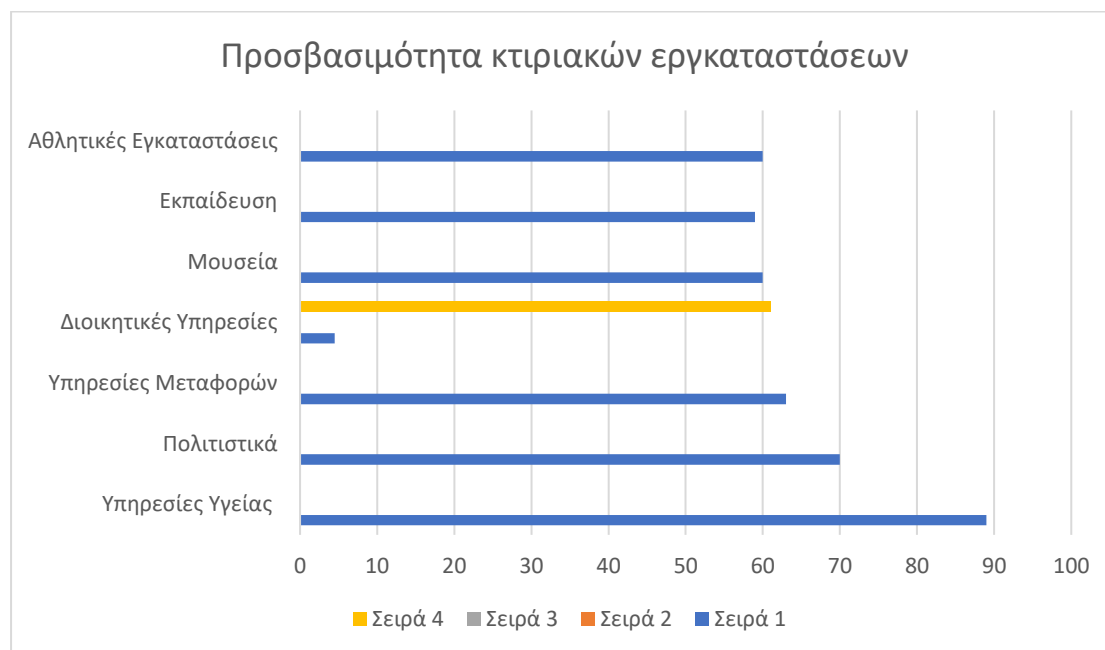
Από την ανάλυση των στοιχείων που συλλέχθηκαν με τη βοήθεια ερωτηματολογίου κτιριακών υποδομών προκύπτει ότι:

-Το 70% των κτιρίων εξυπηρετούνται από θέσεις στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία, οι οποίες φέρουν σήμανση. Όμως δεν υπάρχει καθοδηγητική σήμανση από τη θέση στάθμευσης στο κτίριο. Σε μεγάλο ποσοστό τα κτίρια εξυπηρετούνται και από στάση μέσω μαζικής μεταφοράς. Αν και συνήθως υπάρχουν σκαφές στα πεζοδρόμια, σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει οδηγός τυφλών.

-Το 72% των κτιρίων έχουν προσβάσιμη είσοδο (ισόπεδη ή με ράμπα κλίσης κατά μέσο όρο 8-9%) όμως σε λίγες φέρει και την κατάλληλη σήμανση. Σε περιπτώσεις ύπαρξης σκάλας για την είσοδο στο κτίριο μόνο σε 33% φέρει τουλάχιστον στη μία πλευρά χειρολισθήρα. Όπου προβλέπεται γραφείο υποδοχής στις περισσότερες περιπτώσεις είναι καλά φωτιζόμενο, στο 58% των περιπτώσεων είναι προσβάσιμο από άτομο με αμαξίδιο αλλά σε καμία περίπτωση δεν προβλέπεται σήμανση σε Μπραιγ για την ενημέρωση τυφλών.

- Στην πλειοψηφία τους τα κτίρια διαθέτουν πόρτες και διαδρόμους ικανοποιητικού πλάτους. Όμως σε όλες τις υπηρεσίες υπάρχει ανάγκη βελτίωσης της εσωτερικής σήμανσης, της πρόβλεψης σήμανσης των προσβάσιμων WC και σε σήμανση σε γραφή Μπράιγ.
- Σε θέματα οριζόντιας κυκλοφορία πρόβλημα εντοπίστηκε στα 2/3 περίπου των κτιρίων λόγω εσωτερικών ανισοσταθμιών και υπήρχαν πολλά εμπόδια μη ανιχνεύσιμα από άτομα με θέματα όρασης όπως πυροσβεστήρες αναρτημένοι στους τοίχους, προεξέχοντα στοιχεία.
- Σε θέματα κατακόρυφης κυκλοφορίας των ατόμων με αναπηρία αν και τα 2/3 των υπηρεσιών στεγάζονται σε όροφο μόνο το 55% διαθέτει ανελκυστήρα. Η πλειοψηφία των ανελκυστήρων έχει προβλήματα προσβασιμότητας, όπως απουσία ανάγλυφων κουμπιών, απουσία ηχητικής και οπτικής αναγγελίας ορόφων.
- Το 57% των κτιρίων δεν διαθέτει προσβάσιμους χώρους υγιεινής ενώ όσα διαθέτους δεν προβλέπεται η απαραίτητη κατευθυντήρια σήμανση προς τα WC.
- Σε κανένα φορέα δεν διατίθεται διαδικασία διαφυγής ΑμεΑ σε έκτακτες περιπτώσεις.
- Σε καμία αθλητική εγκατάσταση δεν διατίθεται πρόσβαση ατόμων με αμαξίδιο και συνοδών στους χώρους των θεατών ούτε και προσβάσιμα αποδυτήρια ενώ χρησιμοποιούνται από αναπηρικούς αθλητικούς συλλόγους.
- Σε καμία μονάδα υγείας δεν προβλέπονται οδηγοί τυφλών.
- Σε κανένα μουσείο δεν διατίθεται αίθουσα αφής με ομοιώματα εκθεμάτων για ψηλάφηση από τυφλούς χρήστες ούτε ξεναγό με γνώση νοηματικής. Από την άλλη τα εκθέματα είναι σε ύψος κατάλληλο για χρήστες αμαξιδίων.
- Στους χώρους εκπαίδευσης εκτός από τα ειδικά σχολεία, οι πίνακες είναι ψηλά και τα θρανία ακατάλληλα για χρήση χρηστών αμαξιδίου. Όπου προβλέπονται ηλεκτρονικοί υπολογιστές δεν είναι πάντα σε αίθουσα προσβάσιμη σε εκπαιδευόμενους σε αμαξίδιο ούτε προβλέπονται ειδικά βοηθήματα και λογισμικό που να επιτρέπουν τη χρήση τους από άτομα με προβλήματα όρασης ή με κινητικές αναπηρίες στα άνω άκρα.
- Στις εγκαταστάσεις μεταφορών υπάρχουν κάποια λεωφορεία που διαθέτουν εξοπλισμό από/επιβίβασης ατόμου σε αμαξίδιο.

Συνολικά και με βάση την ποσοτική αξιολόγηση, οι αθλητικές εγκαταστάσεις, τα εκπαιδευτικά κτίρια, τα μουσεία και τα διοικητικά κτίρια παρουσίασαν κατά μέσο όρο τα χαμηλότερα επίπεδα προσβασιμότητας κτιριακών υποδομών. Υψηλότερα επίπεδα προσβασιμότητας κατά μέσο όρο, παρόλες τις ελλείψεις, παρουσίασαν οι κατηγορίες κτιρίων υγείας, πολιτισμού και μεταφορών.

Σχήμα 5. Μέση βαθμολογία προσβασιμότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων ανά κατηγορία υπηρεσίας

10.2 Προσβασιμότητα υπηρεσιών

Από την ανάλυση των στοιχείων που συλλέχθηκαν προκύπτει ότι:

-Σε μεγάλο ποσοστό το προσωπικό δεν έχει λάβει εκπαίδευση για θέματα σχετιζόμενα με τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία. Εξάιρεση αποτελεί το νοσηλεύτιο προσωπικό.

-Σε ελάχιστο ποσοστό των Υπηρεσιών υπάρχει κάποιο άτομο ή τμήμα επιφορτισμένο με την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία.

-Μόλις δύο Υπηρεσίες δήλωσαν ότι διαθέτουν διαδικασίες διαφυγής ατόμων με αναπηρία σε έκτακτες περιπτώσεις, ενώ το 60% περίπου διαθέτει διαδικασίες

παραπόνων και το σύνολο των Υπηρεσιών ανέφερε ότι υπάρχει δυνατότητα επικοινωνίας του κοινού με εναλλακτικούς τρόπους όπως το τηλέφωνο, επιστολή κλπ.

-Σε λίγες περιπτώσεις καταγράφηκε προσβάσιμος εξοπλισμός όπως αυτόματοι πωλητές ενώ κάποιες δήλωσαν ότι υπάρχει πρόβλεψη για παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών.

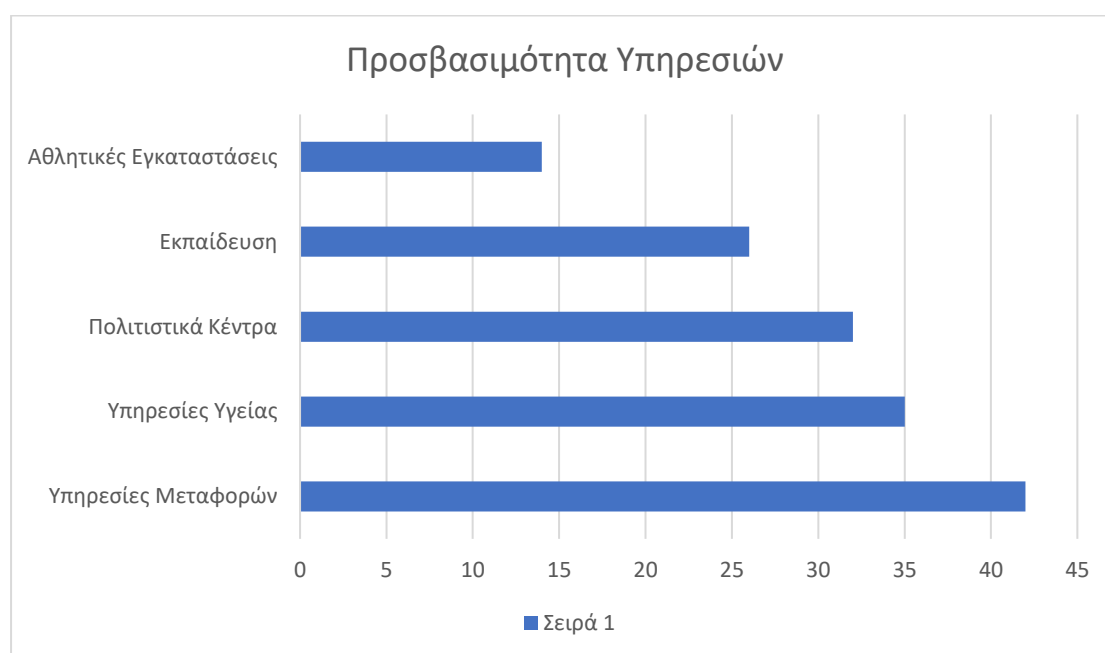
-Το 50% των Υπηρεσιών περιλαμβάνουν απαιτήσεις τήρησης της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ σε διακηρύξεις έργων/προμηθειών ενώ το 40% έχει προγραμματίσει δράσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας.

-Το 50% των Υπηρεσιών δήλωσαν ότι κατά τη διοργάνωση εκδηλώσεων λαμβάνουν μέτρα για την προσβασιμότητα.

-Το 68% διαθέτει ιστοσελίδες προσβάσιμες σε άτομα με αναπηρία.

-Μόλις το 10% των Υπηρεσιών απασχολεί προσωπικό με αναπηρία.

Συνολικά με βάση την ποσοτική ανάλυση στο χώρο του αθλητισμού, στα Πολιτιστικά Κέντρα και στην Εκπαίδευση βρέθηκαν κατά μέσο όρο τα χαμηλότερα επίπεδα προσβασιμότητας ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό εντοπίστηκε στις Υπηρεσίες Υγείας, Μεταφορών και στις Διοικητικές Υπηρεσίες.

Σχήμα 6. Μέση Βαθμολογία Προσβασιμότητας των υπηρεσιών ανά κατηγορία Υπηρεσίας.

10.3 Προσβασιμότητα Μεταφορών

Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι:

-Στο μεγαλύτερο ποσοστό δεν υπάρχει ειδική εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα που αφορούν τα άτομα με αναπηρία.

-Στο δίκτυο των σιδηροδρόμων δεν υπάρχει επαρκής ενημέρωση των Κανονισμών για τα δικαιώματα των επιβατών με αναπηρία. Γνωρίζουν την υποχρέωση να δέχονται σκύλους-οδηγούς. Το κτίριο δεν είναι εύκολα προσβάσιμο. Τα βαγόνια διαθέτουν ράμπες αλλά η κίνηση αμαξιδίων μέσα στα βαγόνια δεν είναι ιδιαίτερα εύκολη. Τα βαγόνια διαθέτουν ηχητική αλλά όχι οπτική αναγγελία. Ενώ το προσωπικό έχει συμμετάσχει σε σεμινάρια δεν υπάρχει υπηρεσία για την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία.

-Το αστικό και υπεραστικό ΚΤΕΛ διαθέτει 4 προσβάσιμα οχήματα με ειδικές θέσεις ανά όχημα. Δεν διαθέτει όμως ειδική υπηρεσία για άτομα με αναπηρία ούτε το προσωπικό του έχει λάβει κάποια εκπαίδευση. Εξυπηρετεί τα άτομα με αναπηρία κατά προτεραιότητα ενώ όποτε ζητηθεί κάνει και ιδιαίτερες στάσεις

-Καμία υπηρεσία δεν έχει σχέδιο διαφυγής για άτομα με αναπηρία σε έκτακτες περιπτώσεις.

Στον Δήμο Χαλκιδέων υπάρχουν προσβάσιμα ταξί και ιδίως για μεταφορά μαθητών με ειδικές ανάγκες.

10.4 Προσβασιμότητα εξωτερικών χώρων

Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι:

-Γενικά στους δρόμους της πόλης υπάρχουν μεγάλου πλάτους πεζοδρόμια

-Σε μεγάλο ποσοστό οι ράμπες έχουν σκαλοπάτι στην απόληξη στο οδόστρωμα.

-Δεν υπάρχουν οδηγοί τυφλών.

- Δεν υπάρχουν ηχητικοί σηματοδότες
- Στις πλατείες οι τσιμεντόπλακες συνήθως δημιουργούν προβλήματα στην κίνηση αμαξιδίων
- Τα κλαδιά των δέντρων αποτελούν κίνδυνο για τα τυφλά άτομα.
- Σε μεγάλο ποσοστό τα δέντρα δεν έχουν σχάρες.
- Στα παγκάκια συνήθως υπάρχει χώρος για στάση αμαξιδίου αλλά όχι με σήμανση.
- Οι παιδικές χαρές δεν είναι προσβάσιμες
- Οι χωροί στάθμευσης δεν είναι επαρκείς
- Στις θάλασσες έχουν τοποθετηθεί δυο ράμπες -διάδρομοι για ειδικό όχημα στη θάλασσα στη Δροσιά και στην ακτή Παπαθανασίου.

10.5 Προσβασιμότητα ιστοσελίδων και ηλεκτρονικών υπηρεσιών

10.5.1 Εισαγωγή

Ο Παγκόσμιος Ιστός είναι ένας πόρος που αποκτά συνεχώς αυξανόμενη σημασία σε πολλά ζητήματα της ζωής και της καθημερινότητας μας. Πεδία όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση, η διακυβέρνηση, το εμπόριο, η ιατρική περίθαλψη και η ψυχαγωγία έχουν αναπτυχθεί με την επέκταση χρήσης του διαδικτύου. Ιδιαίτερα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, το διαδίκτυο παρέχει πρώτη φορά τη δυνατότητα σε πληροφορίες, υπηρεσίες και δραστηριότητες που τα παραδοσιακά μέσα έως τώρα δεν τους παρείχαν. Οι περιορισμοί για ένα άτομο με αναπηρία των εντύπων, των ηχητικών και των οπτικών μέσων μπορούν να ξεπεραστούν μέσω των τεχνολογικών δυνατοτήτων. Για το λόγο αυτό η προσβασιμότητα του Ιστού και ιδιαίτερα των δημόσιων ιστοσελίδων και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, είναι ιδιαίτερα σημαντική, ώστε να εξασφαλίζεται ίση πρόσβαση και ίσες ευκαιρίες στα άτομα με αναπηρία.

Ηλεκτρονική προσβασιμότητα πρακτικά σημαίνει δυνατότητα χρήσης του ιστού και από άτομα με αναπηρία. Προσβασιμότητα ενός διαδικτυακού χώρου σημαίνει ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να αντιλαμβάνονται, να κατανοούν, να πλοηγούνται και να αλληλοεπιδρούν με τα περιεχόμενά του καθώς και ότι μπορούν να συνεισφέρουν με τη σειρά τους περιεχόμενό τους όπως όλοι οι υπόλοιποι χρήστες. Σήμερα υπάρχουν

παγκοσμίως διάφορα πρότυπα και οδηγίες προσβασιμότητας, με πιο διαδεδομένο αυτό της διεθνούς κοινοπραξίας W3c , τα οποία στην ουσία προσδιορίζουν και τυποποιούν την έννοια της προσβασιμότητας, όπως για παράδειγμα ένα πρότυπο ISO τυποποιεί με την έννοια της ποιότητας.

Η προσβασιμότητα ή μη ενός διαδικτυακού χώρου για τα άτομα με αναπηρία είναι κατά κύριο λόγο απόρροια της μεθοδολογίας σχεδιασμού και υλοποίησης του και συνεπώς αφορά στη θέληση και ικανότητα της ομάδας υλοποίησης και συντήρηση αυτού.

Η ηλεκτρονική προσβασιμότητα αφορά όλες τις αναπηρίες που επηρεάζουν τον τρόπο αλληλεπίδρασης με ένα υπολογιστή. Η προσβασιμότητα μιας ιστοσελίδας είναι ευρύτερα ωφέλιμη γιατί το περιεχόμενο της μπορεί να γίνει διαθέσιμο και φιλικό σε ένα ευρύτερο κοινό όπως τα άτομα με χρόνιες παθήσεις, τα άτομα που ασχολούνται ταυτόχρονα με κάτι άλλο, τα άτομα που διαθέτουν αργή σύνδεση.

Η προσβασιμότητα απαιτείται πλέον από την εθνική νομοθεσία και τους κοινοτικούς κανονισμούς.

10.5.2 Η ηλεκτρονική προσβασιμότητα στο Δήμο Χαλκιδέων.

Για την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στο Δήμο Χαλκιδέων ως προς την προσβασιμότητα των δημόσιων διαδικτυακών τόπων θα εξετασθούν τρεις διαστάσεις.

Αρχικά η δήλωση των φορέων σε σχέση με την προσβασιμότητα των ιστοσελίδων τους. Έπειτα το πραγματικό επίπεδο προσβασιμότητας των ιστοσελίδων τους και η συμμόρφωση με τα πρότυπα οδηγιών και τέλος η άποψη και η εμπειρία των ατόμων με αναπηρία ως προς την προσβασιμότητα των διαδικτυακών τόπων του Δήμου.

Όλοι οι φορείς που έλαβαν μέρος στην έρευνα έχουν ιστοσελίδα όμως σε μικρό ποσοστό είναι προσβάσιμες.

Σε ερώτηση προς τους συμμετέχοντες αν γνωρίζουν αν υπάρχουν προσβάσιμες ιστοσελίδες, όλοι όσοι απάντησαν δήλωσαν ότι γνωρίζουν για την ύπαρξη ή μη προσβάσιμες σελίδες.

10.6 Έρευνα με μέλη των τοπικών σωματείων ΑμεΑ

Στα πλαίσια της έρευνας στο Δήμο Χαλκιδεών ζητήθηκε στα ίδια τα άτομα με αναπηρία να εκφράσουν την άποψή τους ως προς την προσβασιμότητα και τη συνολική ποιότητα ζωής που βιώνουν καθημερινά στην πόλη τους. Γύρω στα 40 άτομα απάντησαν και ανταποκρίθηκαν άμεσα. Από την επεξεργασία των στοιχείων προκύπτουν τα εξής:

-Στη Χαλκίδα υπάρχει βασικός Σύλλογος, μέλος της ΕΣΑμεΑ που καλύπτει όλες τις κατηγορίες αναπηρίας αλλά λειτουργούν και εξειδικευμένοι σύλλογοι.

-Υπάρχει καταγραφή των ατόμων με αναπηρία.

-Γενικά παρακολουθούν τη νομοθεσία κυρίως από το θεσμικό τους όργανο. Λειτουργούν με προσωπικό σε εθελοντική βάση και βρίσκονται σε καλό επίπεδο οργάνωσης.

-το 70% θεωρεί μέτρια την προσβασιμότητα των δημοτικών και δημόσιων κτιρίων.

-Το 75% θεωρεί την προσβασιμότητα των εξωτερικών χώρων μη ικανοποιητική ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για τις μεταφορές είναι 51%.

-το 51% θεωρεί ικανοποιητική τη συμπεριφορά του προσωπικού του Δήμου και των Δημοτικών Υπηρεσιών, ενώ το ποσοστό μειώνεται στο 43% για την κοινή γνώμη της πόλης.

-το 80% δηλώνει ότι δεν έχει ζητηθεί η συνεργασία των Υπηρεσιών για βελτίωση της προσβασιμότητας.

10.7 Ιεράρχηση αναγκών του Δήμου Χαλκιδέων.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας. Απαραίτητη προϋπόθεση για να επιτευχθεί η αυτονομία, η επαγγελματική ένταξη και η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές δραστηριότητες είναι η προσβασιμότητα των υποδομών και των υπηρεσιών -συμβατικών και ηλεκτρονικών- όλων των τομέων της ανθρώπινης δραστηριότητας. Έτσι θα μπορούμε

να μιλάμε για ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών αυτών. Αν σε κάποιο τομέα εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια που δυσχαιρένουν την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία, τότε γεννώνται διακρίσεις και αποκλεισμός.

Λαμβάνοντας υπόψη τις καθημερινές ανάγκες και τις επιθυμίες των ατόμων με αναπηρία στο Δήμο Χαλκιδέων θα πρέπει η Τοπική Αυτοδιοίκηση να εστιάσει με μεθοδικότητα σε μέτρα και δράσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στους εξής τομείς:

-εξωτερικούς κοινόχρηστους χώρους και μεταφορές καθώς μέσω αυτών είναι δυνατό να διασφαλιστεί η αυτόνομη και ασφαλής μετακίνηση των ατόμων με αναπηρία σε οποιοδήποτε κτίριο , όσο προσβάσιμο και αν είναι αυτό.

-στους χώρους υγείας και πρόνοιας που κατέχουν την πρώτη θέση επισκεψιμότητας λόγω των συνθηκών υγείας που ενίοτε επιβάλλει η αναπηρία.

-στους χώρους εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας όπου προτάσσεται ο πολιτισμός και η ανάταση ψυχής

-στους χώρους εργασίας , παροχής υπηρεσιών και συναλλαγής με το κοινό επεκτείνοντας την αλυσίδα παραμβάσεων σε όλους τους τομείς και τις υπηρεσίες μέχρι την πλήρη κάλυψη όλων των τομέων ζωής.

Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να ενημερωθούν και να εκπαιδευθούν σε θέματα αναπηρίας και προσβασιμότητας όσοι ασχολούνται με τον σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων, των επιχειρηματιών σε τοπικό επίπεδο και το προσωπικό συναλλαγής στις δημόσιες υπηρεσίες, στις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Οι δράσεις αυτές στοχεύουν στην αλλαγή συμπεριφορών και αντιλήσεων για την εξυπηρέτηση και συναλλαγή με άτομα με αναπηρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΧΙ

Συμπεράσματα Έρευνας -προτάσεις

Εξετάζοντας τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με την προσβασιμότητα στο Δήμο Χαλκιδέων που επηρεάζει την ποιότητα ζωής αυτών θα αναφερθούν παρακάτω τα σημαντικότερα προβλήματα και υποδεικνύονται τρόποι αντιμετώπισής τους.

11 .1 Κτιριακές υποδομές

Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίζονται στις κτιριακές υποδομές εντοπίζονται κυρίως:

-Στην απουσία πρόσβασης στην είσοδο. Οι βασικότερες δυσκολίες εντοπίζονται στην ύπαρξη σκαλοπατιών ή στο μικρό πλάτος των θυρών. Το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί με την κατασκευή μόνιμης ράμπας. Σε περίπτωση υψομετρικών διαφορών μπορεί να τοποθετηθεί αναβατόρι. Η μικρή θύρα αντιμετωπίζεται με διαπλάτυνση της.

-Στην απουσία ή ακαταλληλότητα ανελκυστήρα. Ένα υπάρχει απουσία θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα κατασκευής ενώ εάν υπάρχει θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για απλές παρεμβάσεις βελτίωσης και συμμόρφωση με τους κανόνες προσβασιμότητας.

-Στην απουσία ή ακαταλληλότητα προσβάσιμου WC. Σε περίπτωση απουσία θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα κατασκευής ενώ σε περίπτωση ακαταλληλότητας θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα να διασφαλιστεί η ασφαλής προσέγγιση και η πρόσβαση ατόμων με ειδικές ανάγκες.

-Στην αδυναμία διαφυγής σε έκτακτες περιπτώσεις. Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα είναι η επίλυση του τρόπου διαφυγής ατόμων με αναπηρία από κτίρια σε έκτακτες περιπτώσεις και ιδιαίτερα από πολυώροφα κτίρια. Πρέπει να δημιουργηθούν χώροι σε σημεία πρόσβασης σε διασώστες. Εξίσου κρίσιμο σημεία αποτελεί η ειδοποίηση σε άτομα με προβλήματα όρασης ή και ακοής και συνεπώς η πρόβλεψη κατάλληλων συστημάτων ηχητικής και παράλληλα οπτικής ειδοποίησης. Ο τεχνικός ασφαλείας μπορεί να υποδείξει σχέδιο διαχείρισης έκτακτης ανάγκης.

11.2 Εξωτερικοί Χώροι

Τα κυριότερα προβλήματα προσβασιμότητας στους εξωτερικούς χώρους εντοπίζονται κυρίως:

-Στην ύπαρξη σκαλοπατιού στις ράμπες των πεζοδρομίων. Θα πρέπει να μηδενιστεί η υψομετρική διαφορά στην απόληξη στο οδόστρωμα. Επίσης θα πρέπει να δημιουργηθούν ράμπες στις πλατείες και στα αντίστοιχα σημεία διαβάσεων.

-Στην απουσία οδηγών τυφλών και επισημάνσεων για τυφλά άτομα. Θα πρέπει να υπάρχει η αναγκαία πληροφόρηση για την σωστή επισήμανση κινδύνων επί των πεζοδρομίων και λοιπών εξωτερικών χώρων και κατασκευή οδηγών τυφλών όπου απαιτούνται.

-Στην πολυσήμανση και τα μη ανιχνεύσιμα εμπόδια όπως τα κλαδια, οι τέντες , κολώνες . Θα πρέπει οι Υπηρεσίες του Δήμου να φροντίζουν την τακτική συντήρηση πρασίνου. Μέριμνα θα πρέπει να υπάρξει και στα προεξέχοντα αντικείμενα που δεν ανιχνεύονται με μπαστούνι τυφλών.

-Στην απουσία ηχητικής σήμανσης στις διαβάσεις.

-Στην απουσία προσβάσιμων παιδικών χαρών. Θα πρέπει να υπάρξει μελέτη και σχεδιασμός παιδικών χαρών σύμφωνα με τους κανονισμούς που προβλέπουν τις τεχνικές προδιαγραφές.

-Στην απουσία πρόσβασης σε χώρους πρασίνου ή στην παραλία. Η διόρθωση απαιτεί απαραίτητο σχεδιασμό και πολιτική βούληση.

11.3 Μεταφορές

Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίζονται στον τομέα των μεταφορών επικεντρώνονται στα εξής:

-στον περιορισμένο αριθμό των προσβάσιμων μέσων, στην αποσία προσβάσιμων στάσεων και στην απουσία προσβάσιμης ενημέρωσης.

Αποτελεί βασική προτεραιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στα δημόσια μέσα μεταφορών. Η δημιουργία προσβάσιμων οχημάτων θα βοηθήσει ακόμη και τους ασθενέστερα οικονομικά πολίτες στην καθημερινότητά τους και σίγουρα θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής τους.

11.4 Υπηρεσίες

Τα σημαντικότερα προβλήματα στον τομέα των Υπηρεσιών εντοπίζονται στα εξής:

-Απουσία εξειδικευμένης εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία. Στην ουσία δεν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία. Θα μπορούσε να προβλεφθεί υπηρεσία one stop ειδικά σε υπηρεσίες με πρόβλημα προσβασιμότητας.

-Απουσία εναλλακτικών τρόπων εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία. Στην ουσία ενώ οι φορείς έχουν εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας δεν υπάρχει παρ' όλα αυτά δεν υπάρχουν προσβάσιμες ιστοσελίδες που να επιτρέπουν την ηλεκτρονική επικοινωνία ή την αποστολή πληροφορήσης με γραφή Braille. Πλέον μπορεί να υπάρχει τεχνική υποστήριξη των φορέων ώστε να αναπτύξουν τέτοιου είδους επικοινωνία. Έτσι πρέπει να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα των ιστοσελίδων με κατάλληλη τεχνική υποστήριξη.

-Απουσία υποστηρικτικών υπηρεσιών. Θα μπορούσε να αναπτυχθεί στο Δήμο ένα δίκτυο οδηγών, συνοδών και αναγνώστών που θα υποστηρίζουν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους και να συμμετέχουν στην κοινωνική ζωή της πόλης. Εθελοντές θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε οργανωμένες δράσεις του Δήμου.

-Απουσία διαδικασιών διαφυγής σε έκτακτες περιπτώσεις. Οι φορείς θα πρέπει να αναπτύξουν διαδικασίες ειδοποίησης σε περίπτωση ανάγκης για τα άτομα με αναπηρία. Θα πρέπει να γίνει ανάρτηση των οδηγιών σε εμφανή σημεία και τα άτομα με αναπηρία θα πρέπει να ενημερωθούν για αυτό.

-Απουσία εκπαίδευσης/κατάρτισης. Η εκπαίδευση αρχικά των στελεχών σχεδιασμού αποτελεί σημαντικό βήμα στο σχεδιασμό προσβασιμότητας.

11.5 Προτάσεις

Το ζητούμενο για την τοπική αυτοδιοίκηση είναι να λειτουργήσει ως προωθητική δύναμη της νέας προσέγγισης για την αναπηρία που συνδέει πολιτικές που αφορούν τόσο την ανάδειξη των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων όσο και στη δημιουργία κοινωνικού ιστού ασφαλείας και προστασίας μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής συγκεκριμένων θετικών δράσεων. Οι αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης σε επίπεδο δήμου πρέπει να αναδειχθούν σε πυρήνες κοινωνικής συνοχής και ισότητας όλων των πολιτών, με στόχο τη δημιουργία κοινωνικών κυττάρων βιώσιμης ανάπτυξης, στα οποία θα συμμετέχουν ισότιμα και οι πολίτες με αναπηρία.

Ειδικά σε ότι αφορά την προσβασιμότητα, παρά τος θετικές εξελίξεις σε όρους θεσμικής αποτύπωσης και πολιτικών, η προσβασιμότητα του δομημένου περιβάλλοντος, των μέσων μαζικής μεταφοράς, των υπηρεσιών, των σύγχρονων τεχνολογιών κα. Είναι περιορισμένη.

Ενδεικτική παρουσίαση ενεργειών στον τομέα παρέμβασης -Προσβασιμότητα και Ποιότητα Ζωής.

1. Εφαρμογή της αρχής της προσβασιμότητας στην κατασκευή ή /και ανακατασκευή κάθε δημοτικού έργου
 - Έλεγχος στις προδιαγραφές έργων, κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και προκήρυξης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
 - Έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για την προσβασιμότητα
 - Σύσταση γραφείου προσβασιμότητας σε κάθε Δημοτική Κοινότητα
2. Υπέρβαση εμποδίων προσβασιμότητας στα δημοτικά κτήρια
 - Πρόταση και διεκδίκηση έργων βελτίωσης της προσβασιμότητας των κτιρίων
3. Υπέρβαση εμποδίων προσβασιμότητας στα μέσα μαζικής μεταφοράς
4. Προσβασιμότητα του δημόσιου χώρου
 - Τακτικός έλεγχος από τον Δήμο για τις συνθήκες προσβασιμότητα στους δημόσιους χώρους
 - Καμπάνιες ενημέρωσης πολιτών
 - Συνεργασία αναπηρικού κινήματος με τους δημόσιους φορείς

-Δημιουργία προσβάσιμων ιστοσελίδων για ανάδειξη προσβάσιμων διαδρομών και αναφορές για εμπόδια.

5. Υπέρβαση εμποδίων προσβασιμότητας στο διαδίκτυο

-Κατασκευή προσβάσιμων ιστοσελίδων.

-Παροχή δωρεάν μαθημάτων χρήσης νέων τεχνολογιών.

6. Υπέρβαση εμποδίων προσβασιμότητα στην ενημέρωση

-Αξιοποίηση όλων των τοπικών μέσων πληροφόρησης

7. Προσβασιμότητα στους χώρους πολιτισμού

-Διερμηνεία στη νοηματική στις πολιτιστικές εκδηλώσεις

-Δημιουργία απτικών τμημάτων στα μουσεία και στους αρχαιολογικούς χώρους

-Δημιουργία ψηφιακών βιβλίων στις βιβλιοθήκες

8. Προσβασιμότητα στους χώρους ψυχαγωγίας

-Έργα βελτίωσης της προσβασιμότητας σε όλους τους χώρους αθλητισμού και ψυχαγωγίας

9. Προσβασιμότητα επιχειρήσεων

-Βελτίωση της προσβασιμότητας των υπηρεσιών των επιχειρήσεων

-Βελτίωση των ιστοσελίδων των επιχειρήσεων με παροχή κινήτρων

-Δημιουργία προσβάσιμων σημείων

-Χρήση 'ζωντανής βοήθειας' όπως συνοδών, διερμηνέων νοηματικής γλώσσας, σκύλοι οδηγοί.

10. Χάραξη βασικού δικτύου εξωτερικών χώρων για την ολοκλήρωση έργων προσβασιμότητας.

11. Δημιουργία προσβάσιμων διαδρομών σε χώρους φυσικού κάλλους

12. Επανεξέταση όλων των διαδικασιών και πολιτικών του Δήμου με στόχο την προσαρμογή τους και στις ανάγκες των δημοτών με αναπηρία.

13. Θεσμοθέτηση μόνιμης συνεργασίας με το τοπικό αναπηρικό κίνημα η οποία μπορεί να υλοποιηθεί μέσω της δημιουργίας Επιτροπής Θεμάτων Ατόμων με Αναπηρία και Προσβασιμότητα στον Δήμο.

14. Ενσωμάτωση απαιτήσεων προσβασιμότητας σε όλες τις διακηρήξεις έργων του Δήμου με στόχο την αποφυγή νέων εμποδίων.

15. Αξιοποίηση όλων των θεσμικών φορέων για την ευαισθητοποίηση των επιχειρηματιών, στελεχών επιχειρήσεων και κοινής γνώμης σε θέματα αναπηρίας και προσβασιμότητας με ιδιαίτερη στόχευση στα οφέλη για την οικονομική ανάπτυξη της πόλης από την αποκατάσταση της προσβασιμότητας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ XII

12. Ανάπτυξη αποτελεσματικής διαδικασίας εφαρμογής

Η επόμενη φάση μετά την ολοκλήρωση του στρατηγικού σχεδιασμού είναι η εφαρμογή. Η διαδικασία της εφαρμογής και υλοποίησης των στρατηγικών θεμάτων αποτελεί αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων και των Υπηρεσιών του Δήμου.

Απαραίτητη για την επιτυχή έκβαση του σχεδιασμού είναι η ύπαρξη ενός μηχανισμού παρακολούθησης της πορείας των δράσεων και του προγράμματος συνολικά με διαδικασίες αξιολόγησης

Κομβικό σημείο στο στάδιο αυτό είναι η υλοποίηση να γίνει όσο το δυνατό πιο γρήγορα σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που θα αναφέρεται σε κάθε επιμέρους στρατηγικό άξονα. Η Δημοτική αρχή πρέπει να συστήσει μια Επιτροπή Υλοποίησης η οποία να παρακολουθεί την πορεία των δράσεων και των έργων και να εξασφαλίζει την επικοινωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων (χρηματοδοτήσεων-υπηρεσιών), να αναγνωρίζει ασυμφωνίες σε σχέση με την υλοποίηση του σχεδιασμού και να βοηθά στην απεμπλοκή τους.

Υπεύθυνοι για την καθημερινή παρακολούθηση εξέλιξης των στρατηγικών θεμάτων είναι η Δ-νση Προγραμματισμού, η οποία θα λύνει πρωτογενώς λειτουργικά και διοικητικά θέματα, θα προειδοποιεί για αστοχίες, εμπλοκές και προστριβές κατά τη διαδικασία υλοποίησης και θα είναι σε άμεση επαφή με τον Δήμαρχο, τον Αντιδήμαρχο και τον Γενικό Γραμματέα, εφαρμόζοντας τις επιταγές του στρατηγικού σχεδιασμού.

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι αρμόδια για τον συντονισμό της κατάρτισης και παρακολούθησης της εκτέλεσης του στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο εγκρίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Η αρμόδια, κατά τις οργανικές διατάξεις υπηρεσία επι θεμάτων προγραμματισμού επικουρεί την εκτελεστική επιτροπή και το δημοτικό συμβούλιο.

Η ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται με την ολοκλήρωση του απολογισμού του τρίτου έτους της δημοτικής περιόδου και η τελική έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται κατά το τελευταίο δίμηνο της δημοτικής περιόδου. Μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση είναι δυνατή η αναθεώρηση των στόχων του στρατηγικού σχεδιασμού με

αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των μελών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΧΙΙΙ

13. Αξιολόγηση Στρατηγικών και διαδικασίας

το τελευταίο βήμα του στρατηγικού σχεδιασμού αφορά στον έλεγχο και την αναθεώρηση των στρατηγικών και της όλης διαδικασίας . Με τον έλεγχο εξασφαλίζεται η παρακολούθηση και αξιολόγηση των λειτουργιών και συμπεριφορών όλων των συντελεστών του οργανισμού ώστε να επιτυγχάνεται η αποτελεσματικότητα τους.

Ο έλεγχος μπορεί για να προβλέψει εκ των προτέρων πιθανά προβλήματα, να αξιολογηθεί η πορεία του και να αντιμετωπιστούν τη στιγμή που συμβαίνουν και τέλος να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα σε σχέση με τις προσδοκίες και να προβεί σε ουσιώδεις αλλαγές.

Η Επιτροπή Συντονισμού πραγματοποιεί κάθε έξι μήνες συνέλευση που σκοπό έχει να ελέγχει αν εξακολουθούν να παραμένουν τα ίδια στρατηγικά θέματα και την πιθανή αναθεώρηση και μετατροπή τους εάν κριθεί απαραίτητο. Ο Στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου αποτελεί εργαλείο ανάπτυξης και βελτίωσης της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών καθώς επίσης αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και μέσο βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Η δημοσιοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού και η συνεχής επικοινωνία με τους πολίτες του Δήμου αποτελεί συστατικό στοιχείο της διαδικασίας προγραμματισμού. Για το σκοπό αυτό έχουν προβλεφθεί στο Δήμο ενέργειες, οι οποίες καθιστούν ουσιαστική τη συμμετοχή των πολιτών στην κατάρτιση του προγράμματος.

Μετά την έγκριση του στρατηγικού προγράμματος από το Δημοτικό Συμβούλιο, ακολουθούν διαδικασίες διαβούλευσης. Εφόσον κριθεί απαραίτητο, με βάση τα συμπεράσματα της διαβούλευσης, αναθεωρούνται σημεία του Στρατηγικού Σχεδίου το οποίο στη συνέχεια συζητάται και ψηφίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Το πρόγραμμα αφού ψηφισθεί και εγκριθεί μπορεί να υποβληθεί για έλεγχο στην αρμόδια αρχή.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Στρατηγικός σχεδιασμός αποτελεί μια οργανωμένη προσπάθεια διάσπασης των στρατηγικών στόχων ενός οργανισμού σε επιμέρους σκοπούς, σύμφωνα με τους οποίους αναπτύσσονται οι στρατηγικές εναλλακτικές επιλογές και εφαρμόζονται οι καταλληλότερες για την επίτευξη ενός μακροχρόνιου οράματος. Κατά την εφαρμογή τους στρατηγικού σχεδιασμού λαμβάνονται αποφάσεις στρατηγικού χαρακτήρα, προσδιορίζοντας τη σχέση του οργανισμού με το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του, διαμορφώνοντας με τον τρόπο αυτό τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν στο μέλλον βάσει των μακροπρόθεσμων στόχων του.

Στη σημερινή εποχή η πολυπλοκότητα των δομών διοίκησης μαζί με τον αυξημένο βαθμό συγκεντρωτισμού και την γραφειοκρατία, επιβάλλουν τη στρατηγική διαχείριση των οργανισμών δημοσίου τομέα. Στην Ελλάδα ο στρατηγικός σχεδιασμός στο πεδίο της δημόσιας διοίκησης αποτελεί μια σχετικά νέα πρακτική. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια τάση θεσμικής ενσωμάτωσης ανταγωνιστικών και σύγχρονων εργαλείων και μεθόδων διοίκησης προκειμένου η χώρα να ανταποκριθεί στις αναβαθμισμένες συνθήκες λειτουργίας του δημοσίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η αναγκαιότητα καθιέρωσης ενός συστήματος δημόσιας διοίκησης και θεσμικής κατοχύρωσης καινοτόμων διοικητικών εργαλείων είναι περισσότερο απαραίτητη λαμβάνοντας υπόψη και τις επιδράσεις της δημοσιονομικής κρίσης.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι το γεγονός ότι τα επιχειρησιακά σχέδια που καταρτίζονται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης υπόκεινται σε δημόσια διαβούλευση. Με αυτόν τον τρόπο ο στρατηγικός σχεδιασμός λαμβάνει υπόψη τις κοινωνικές τάσεις και απαιτήσεις.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί ιδιαίτερα θετική εξέλιξη προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης.

Από την άλλη πλευρά είναι κοινή πεποίθηση ότι οι γονείς παιδιών με ειδικές ανάγκες όσο και τα ίδια τα άτομα είναι αναμενόμενο να έχουν ένα αίσθημα ποιότητας ζωής υποδεέστερο του κοινού πληθυσμού. Με τις δράσεις του ο Δήμος Χαλκιδέων προσπαθεί να βρίσκεται σε καλό επίπεδο ικανοποίησης του επιπέδου ζωής των οικογενειών με ΑμεΑ αλλά των ίδιων των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Στην πράξη ο Δήμος Χαλκιδέων με στρατηγικό πρόγραμμα δράσης στοχεύει στη συμπερίληψη της διάστασης της αναπηρίας σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο αφορά στην αξιολόγηση των ήδη υπαρχόντων πολιτικών και το δεύτερο στάδιο επικεντρώνεται στον σχεδιασμό πολιτικής, δράσης ή προγράμματος με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να διευκολύνει και όχι να περιορίζει ή αποκλείει, τα άτομα με αναπηρία στο να ασκήσουν και να απολαύσουν τα δικαιώματά τους σε ίση βάση με τους υπόλοιπους πολίτες.

Για την υλοποίηση των δυο προαναφερθέντων σταδίων είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη τρία στοιχεία-κλειδιά. Το πρώτο στοιχείο είναι η εμπλοκή των ίδιων των ατόμων με αναπηρία, μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων σε όλα τα στάδια της διαμόρφωσης μιας πολιτικής, δράσης ή του εκάστοτε προγράμματος και να συνεχίζεται με την παρακολούθηση και αξιολόγησή τους σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το δεύτερο στοιχείο αφορά αφενός στην ανάγκη μιας εκ των προτέρων εκτίμησης σχετικά με τις επιπτώσεις που θα έχει η υπο διαμόρφωση πολιτική, δράση ή πρόγραμμα στα άτομα με αναπηρία, αφετέρου στο σχεδιασμό κατάλληλων εργαλείων τα οποία θα αξιοποιηθούν εκ των υστέρων, δηλαδή κατά την περίοδο υλοποίησης της πολιτικής, δράσης ή προγράμματος. Τέλος, το τρίτο στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη αφορά στη διασφάλιση της προσβασιμότητας των διαδικασιών, των προϊόντων, των υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρία ούτως ώστε να μην είναι αναγκαία η παροχή πρόσθετων παρεμβάσεων ή ειδικών προσαρμογών όταν αυτές είναι απαραίτητες. Για την διασφάλιση της προσβασιμότητας των διαδικασιών, προϊόντων, υπηρεσιών είναι απαραίτητη η εφαρμογή των αρχών του καθολικού σχεδιασμού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Albert, B (2005). Lessons from the Disability Knowledge and Research Programme. Norwich: University of East Anglia : <http://assets.publishing.service.gov.uk/media/57ao8c9ded915d622c001467/DisabilityKaRLessonsLeraned.pdf>
2. Andreyko B. The Emotional State of parents in the structure of the stages of the experience of having a child with development disabilities. *Journal of Education Culture and Society*, 2016.
3. Δεκλερής Μιχαήλ, «Διοίκηση Συστημάτων», εκδόσεις Αντώνη Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1989
4. Dervishalaj E. Parental Stress in families of children with disabilities : A Literature Review. *Journal of Educational and Social Research* 2013.
5. Diederich O. Οι προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης
6. Dodge & Eadie 1982 Denhardt Strategic Planning: An Approach to Launching New Initiatives in an Era of Retrenchment. *Management Information Service Report*, 14(9) (1985)
7. Fallowfield L. What is quality of life? 2009
http://www.bandolier.org.uk/painres/download/What%20is%202009/What_is_QOL.pdf
8. Kandel I, Merrick J The child with DisabilityQ Parental Acceptance, Management and Coping, *The Scientific World journal*, 2007, 7
9. Kassianos A.P. Quality of Life Research 2015
<file:///C:/Users/User/Downloads/QualityofLifeResearch.pdf>
10. Kotzampopoulou I. Quality of life in families having children with disabilities Q The parent perspective 2015.
https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/49453/Masters_Thesis_Kotzampopoulou.pdf?sequence=1&isAllowed=y
11. Leung C.Y-Tsang CWP :Quality of life of Parents who have children with disabilities *Hong Kong Journal of Occupational Therapy*. 2003, 13
12. Liao P. Parallels Between Objective Indicators and Subjective Perceptions of Quality of Life. 2009
13. Llewellyn& Tappin “ Strategy in the Public Sector: Management in the Wilderness. *Journal of Management Studies*, (2003).

14. Melcher B ,Kerzner H. Strategic Planning: Development and Implementation, Blue Ridge Summit P.A Tab Books 1994
15. Παπαδάκης Β «Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία», Εκδόσεις Μπένου 2012.
16. Παπαδάκης Μ. Βασίλης (2016) «Στρατηγική των Επιχειρήσεων : Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία (7^η έκδοση Μπένου τόμος Α')
17. Obeng K &Ugborol I Effective Strategic planning in public transit systems 1991.
18. Theofilou P.Quality of LifeQ Definition and Measurement . Europe's Journal of Psychology, 2014=3
19. World Health Organization, 2001, International Classification of Functioning, DisabilityandHealth- FINAL DRAFT- Full Version- WHO/ EIP/ GPE/ CAS/ ICIDH-2 FI/ 01.1

Πρωτογενείς πηγές

1. Υπ' αριθμ. ΔΙΑΠΔ/26534/2-12-1996 εγκύκλιος ΥΠΕΣΔΔΑ «Εξυπηρέτηση πρόσβασης και εξυπηρέτησης εμποδιζόμενων ατόμων στις δημόσιες υπηρεσίες»
2. Υπ' αριθμ 8303/08-02-2008 εγκύκλιος ΥΠΕΣΔΔΑ « Δίκτυο προσβασιμότητας ΑμεΑ-Αφαίρεση εμποδίων από κοινόχρηστους χώρους που προορίζονται για κυκλοφορία πεζών και ΑμεΑ»
3. Υπ' αριθμ ΔΙΑΔΠ/Π.ΑμεΑ/Φ3/6/1537/20-1-2009 εγκύκλιος υου ΥΠΕΣΔΔΑ «Πρόγραμμα προσβασιμότητας στους Δήμους»
4. Υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Π.ΑμεΑ/Φ.3/10/3217/12-02-2010 εγκύκλιος ΥΠΕΣΔΔΑ «Πρόγραμμα προσβασιμότητας στους Δήμους».
5. Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2000), Ανακοίνωση της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών «Για μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με ειδικές ανάγκες» COM (2000) 284.
6. Νόμος 1485/1984 (ΦΕΚ 159/18-10-1984) «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας για ΑμεΑ» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

7. Υ.Α οικ.ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/124964/1561/2022/ΦΕΚ 6213/Β./2022 «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ 52907/2009 Υ.Α «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικοσμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών»
8. Υ.Α ΕΠΕΝ/ΔΕΣΕΠΔ/65826/699/2020 /ΦΕΚ 2998/Β/2020 «Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την πρόσβαση αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
9. Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας των κτιρίων και των υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων (ΦΕΚ Β' 5045/01.11.2021).
10. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Στερεάς Ελλάδας 2021-2027.
- 11. Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου Χαλκιδέων 2014-2019.**

Ιστοσελίδες

1. Αναπηρία τώρα:<http://www.disabled.gr>
2. Γραφείο Μελετών για ΑμεΑ, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής : <http://www.minenv.gr/1/16/162/16203/g1620300.html>
3. Δήμος Χαλκιδέων : www.dimoschalkideon.gr
4. European Concept for Accessibility Network: <http://www.eca.lu>
5. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία : <http://esaea.gr>
6. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία <http://amea.gov.gr/action#3>
7. Επίσημη εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?>
8. ΕΣΑμεΑ (2020) Εγχειρίδιο για την ενσωμάτωση της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας στις τοπικές κοινωνίες και αναπτυξιακές πολιτικές, δράσεις , μέτρα και προγράμματα : http://www.esamea.gr/component/cck/?task=download&collection=article_file_egroup_accessible_pdf&xi=o&file=article_file&id=5189
9. International Classification of Functioning, Disability and Health www.who.in/classification/icf/en/
10. Μια Ευρώπη προσβάσιμη σε όλους:

www.accessibletourism.org/resources/final_report_ega_el.pdf

11. National Disability Authority : www.nda.ie/cntmgtnew.nsf/

12. Παρατηρητήριο θεμάτων Αναπηρίας (2021) 10^ο Δελτίο του Παρατηρητηρίου της ΕΣΑμεΑ: Στοιχεία για την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες:

<http://www.paratiritirioanapirias.gr/el/results/publications/68/10o-deltio-toy-parathrhthrioy-ths-esmea-stoixeia-gia-thn-ekpaideysh-twn-ma8htwn-me-anaphria-hkai-eidikies-ekpaideythkes-anagkes>

13. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας : <http://pste.gov.gr>

14. World Programme of Action Concerning Disabled Persons
www.un.org/esa/socdev/enable/diswpa01.htm

15. World Programme of Action Concerning Disabled Persons
www.un.org/esa/socdev/enable/diswpa01.htm

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ερωτηματολόγιο

Το παρόν ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας με θέμα: «Στρατηγικός σχεδιασμός ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού για τη προσβασιμότητα και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των οικογενειών αλλά και των ατόμων με αναπηρία-Περίπτωση Δήμου Χαλκιδέων». Είναι ανώνυμο και άκρως εμπιστευτικό. Τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τον σκοπό της εργασίας μου. Η βοήθειά σας είναι πολύτιμη και θα πάρει λιγότερο από 5 λεπτά. Είμαι στη διάθεσή σας για να σας παράσχω οποιαδήποτε διευκρίνηση χρειάζεται. Ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο σας.

Καλαφάτη Αικατερίνη.

A. Γενικές ερωτήσεις

1. Σε ποιο φύλο ανήκετε

A. Άνδρας

B. Γυναίκα

2. Ημερομηνία Γέννησης Η/Μ/Ε.....

3. Ποιο είναι το φύλο τους παιδιού σας με αναπηρία

A. Αγόρι

B. Κορίτσι

4. Ποια είναι η ηλικία του παιδιού σας με αναπηρία.....

5. Επίπεδο εκπαίδευσης

A. Υποχρεωτική

Β. Δευτεροβάθμια

Γ. Τριτοβάθμια

Δ. Μεταπτυχιακές σπουδές/Διδακτορικό

6. Οικογενειακή Κατάσταση

Α. Άγαμος

Β. Έγγαμος

Γ. Σε διάσταση

Δ. Διαζευγμένος

Ε. Σε σχέση συμβίωσης

ΣΤ. Χήρος/α

7. Ετήσιο συνολικό οικογενειακό εισόδημα

Α. Έως 6000€

Β. Έως 12.000€

Γ. Έως 20.000€

Δ. Άνω των 20.000€

8.

Υπάρχει άλλο παράλληλο ή και συνοδευτικό πρόβλημα υγείας του παιδιού σας πέρα από την αναπηρία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Είστε μέλος συλλόγου γονέων για ΑμεΑ		
Συμμετέχει το παιδί σας σε δραστηριότητες συλλόγου		
Σας έχει διατεθεί συνοδός για το παιδί σας στις εντός σχολείου ώρες\		

Σας έχει διατεθεί συνοδός για το παιδί σας στις εκτός σχολείου ώρες\		
Το παιδί με αναπηρία διαμένει μαζί σας		

9.

Έχετε από άλλους την υποστήριξη που χρειάζεσθε	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Απόλυτα
--	---------	------	--------	------	---------

10.

Πως θα βαθμολογούσατε την ποιότητα ζωής σας	Πολύ Άσχημα	Άσχημα	Μέτρια	Καλά	Πολύ καλά
---	-------------	--------	--------	------	-----------

11.

Πόσο άνετα μπορείτε να κυκλοφορείτε μέσα και έξω από το σπίτι	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Απόλυτα
---	---------	------	--------	------	---------

12.

Πόσο ικανοποιημένος είστε από την προσβασιμότητα των δημοσίων υπηρεσιών στην καθημερινή σας ζωή	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Απόλυτα
---	---------	------	--------	------	---------

13.

Πόσο ικανοποιημένος είστε από την προσβασιμότητα σε εσωτερικούς χώρους στο Δήμο σας	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Απόλυτα
---	---------	------	--------	------	---------

14.

Πόσο ικανοποιημένος είστε από την προσβασιμότητα σε δομές υγείας	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Απόλυτα
--	---------	------	--------	------	---------

15.

Πόσο ικανοποιημένος είστε από την προσβασιμότητα στους εξωτερικούς χώρους	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Απόλυτα
---	---------	------	--------	------	---------

16.

Πόσο ικανοποιημένος είστε από την προσβασιμότητα σε μέσα μεταφοράς	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Απόλυτα
--	---------	------	--------	------	---------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΙΙ (ΑμεΑ)

Το παρόν ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας με θέμα: «Στρατηγικός σχεδιασμός ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού για τη προσβασιμότητα και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των οικογενειών αλλά και των ατόμων με αναπηρία-Περίπτωση Δήμου Χαλκιδέων». Είναι ανώνυμο και άκρως εμπιστευτικό. Τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τον σκοπό της εργασίας μου. Η βοήθειά σας είναι πολύτιμη και θα πάρει λιγότερο από 5 λεπτά. Είμαι στη διάθεσή σας για να σας παράσχω οποιαδήποτε διευκρίνηση χρειάζεται. Ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο σας.

Καλαφάτη Αικατερίνη.

1. Φύλο

A. Άνδρας

B. Γυναίκα

2. Ηλικία

3. Διεύθυνση Κατοικίας

4. Αντιμετωπίζετε κάποια από τις παρακάτω αναπηρίες

A. Κινητικό πρόβλημα άνω άκρων

B. Κινητικό πρόβλημα κάτω άκρων

Γ. Πρόβλημα όρασης

Δ. Πρόβλημα Ακοής

E. Νοητικό Πρόβλημα

ΣΤ. Άλλο.....

5. Χρησιμοποιείτε κάποιο βοήθημα για την μετακίνησή σας

- A. Αναπηρικό αμαξίδιο
- B. Περιπατητήρα
- Γ. Βακτηρίες
- Δ. Μπαστούνι
- Ε. Σκύλο οδηγό
- ΣΤ. Άλλο

6. Τρόπος μετακίνησης

- A. Ι.Χ
- B. Ταξί
- Γ. Αστική συγκοινωνία
- Δ. Τίποτα από τα παραπάνω
- Ε. Αποφεύγω να μετακινηθώ

7. Πόσες φορές την εβδομάδα μετακινείσθε στην πόλη

- A. Κάθε μέρα
- B. Τουλάχιστον 3 φορές την εβδομάδα
- Γ. Μία φορά την εβδομάδα
- Δ. Μία φορά το μήνα
- Ε. Άλλο

8. Για ποιο λόγο μετακινείσθε στην πόλη

- A. Δουλειά/εκπαίδευση
- B. Κοινωνικές υποχρεώσεις
- Γ. Ιατρική περίθαλψη
- Δ. Συναλλαγές σε δημόσιες υπηρεσίες

Ε. Ψυχαγωγία

ΣΤ. Μεταφορά παιδιών σε σχολεία, δραστηριότητες

Ζ. Άλλο

9. Δυσκολεύεστε στη μετακίνησή σας στην πόλη λόγω των προβλημάτων σας?

Α. Πάντα

Β. Μερικές φορές

Γ. Περιστασιακά

Δ. Ποτέ

Ε. Δεν μετακινούμε ποτέ

10 Πόσο εύκολη θα μπορούσατε να χαρακτηρίσετε την μετακίνησή σας

Α. Πολύ εύκολη

Β. Εύκολη

Γ. Ούτε εύκολη ούτε δύσκολη

Δ. Δύσκολη

Ε. Πολύ δύσκολη

ΣΤ. Αδύνατη

11. Τι είδους δυσκολίες αντιμετωπίζετε

12. Περιγράψτε τις κύριες δυσκολίες στην καθημερινή σας ζωή σε σχέση με την προσβασιμότητα

13. Ιεραρχήστε ανάλογα με τη δυσκολία της προσβασιμότητας (κλίμακα από 1-6)

A. Δημόσιες Υπηρεσίες

B. Καταστήματα

Γ. Υγειονομικές Υπηρεσίες

Δ. Χώροι Ψυχαγωγίας

E. Μέσα Μεταφοράς

14. Δώστε την πρότασή σας για την καλύτερευση της προσβασιμότητας.